

Sprawozdanie finansowe

■ Wprowadzenie	086
■ Bilans	099
■ Rachunek zysków i strat	102
■ Zestawienie zmian w kapitale własnym	103
■ Rachunek przepływu środków pieniężnych	105
■ Noty objaśniające	107
■ Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta	219

Wprowadzenie

Działalność Banku

Bank Handlowy w Warszawie SA („Bank”) ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00–923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku. Zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIX Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) podstawowym przedmiotem działalności Banku jest „Pozostała działalność bankowa”. Według klasyfikacji przyjętej przez rynek regulowany – Warszawską Giełdę Papierów Wartościowych działalność Banku zakwalifikowana jest do branży „finanse–banki”.

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów oraz Statutu Banku.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz w granicach dopuszczonych prawem wszelkich innych czynności powiązanych z czynnościami bankowymi.

Zgodnie ze Statutem, Bank wykonuje następujące czynności bankowe:

- przyjmuje wkłady pieniężne płatne na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzi rachunki tych wkładów,
- prowadzi inne rachunki bankowe,
- przeprowadza rozliczenia pieniężne we wszystkich formach przyjętych w krajowych i międzynarodowych stosunkach bankowych,
- udziela kredytów i pożyczek pieniężnych w kraju i za granicą oraz pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
- wykonuje operacje czekowe i wekslowe,
- udziela i potwierdza poręczenia,
- udziela i potwierdza gwarancje bankowe oraz otwiera akredytywy,
- prowadzi skup i sprzedaż wartości dewizowych,
- pośredniczy w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nie-rezydentami,

- emituje bankowe papiery wartościowe,
- wykonuje zlecone czynności związane z emisją papierów wartościowych,
- przechowuje przedmioty i papiery wartościowe oraz udostępnia skrytki sejfowe,
- wydaje karty płatnicze oraz wykonuje operacje przy ich użyciu,
- nabywa i zbywa wierzytelności,
- wykonuje terminowe operacje finansowe.

Ponadto Bank może:

- obejmować i nabywać akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- organizować i obsługiwać leasing finansowy,
- świadczyć usługi faktoringowe,
- dokonywać obrotu papierami wartościowymi na własny rachunek oraz pośredniczyć w obrocie papierami wartościowymi,
- prowadzić rachunki papierów wartościowych,
- świadczyć usługi konsultacyjno–doradcze w sprawach finansowych,
- zaciągać zobowiązania związane z emisją papierów wartościowych,
- pełnić funkcje banku reprezentanta w rozumieniu Ustawy o obligacjach,
- nabywać i zbywać nieruchomości,
- rozliczać obrót papierami wartościowymi, prawami majątkowymi oraz pochodnymi instrumentami finansowymi,
- dokonywać na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywać i zbywać pochodne instrumenty finansowe na własny rachunek oraz pośredniczyć w obrocie tymi instrumentami,
- świadczyć usługi finansowe polegające na prowadzeniu działalności akwizycyjnej w rozumieniu Ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przyjmować zlecenia nabywania i zbywania oraz prowadzenia zapisów na jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych,
- świadczyć usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego w formie działalności agencyjnej,

- wykonywać obowiązki depozytariusza dla funduszy emerytalnych,
- wykonywać obowiązki depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych.

W związku ze swoją działalnością, Bank ma prawo posiadania wartości dewizowych i obrotu tymi wartościami.

Czas trwania Banku

Czas działania banku jest nieoznaczony.

Okresy prezentowania danych finansowych

Roczne sprawozdanie finansowe Banku sporządzone zostało za okres od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2003 roku. Porównywalne dane finansowe Banku prezentowane są za okres od 1 stycznia 2002 roku do 31 grudnia 2002 roku.

Wewnętrzne jednostki organizacyjne wchodzące w skład Banku

Roczne sprawozdanie finansowe Banku za 2003 rok oraz porównywalne dane finansowe za 2002 rok zawierają dane finansowe wszystkich jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Banku, za pośrednictwem których prowadzona jest działalność Banku. Na dzień 31 grudnia 2003 roku obejmują one Centralę w Warszawie, 57 oddziałów oraz 102 pozostałe placówki obsługi klienta w kraju. Żadna z tych jednostek nie sporządza samodzielnego sprawozdania finansowego.

Jednostki powiązane

Bank jest jednostką dominującą oraz znaczącym inwestorem. Wykaz jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych, w których Bank posiada udziały, przedstawiony został w nocie objaśniającej do bilansu nr 10. Bank sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2003 rok.

Połączenie spółek

W 2003 roku oraz w 2002 roku nie dokonano połączenia spółek.

Kontynuacja działalności gospodarczej

Sprawozdanie finansowe za 2003 roku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości i nie zachodzą okoliczności bezpośrednio wskazujące na zagrożenie jej kontynuowania.

Przekształcenia i prezentacja danych finansowych za 2002 rok

Prezentowane dane finansowe za 2002 rok nie podlegały przekształceniom i są zgodne z danymi uprzednio opublikowanymi w raporcie rocznym 2002 roku, za wyjątkiem zmian w prezentacji danych w następujących notach objaśniających do bilansu i rachunku zysków i strat: nr 12C, 13A, 13B, 14C, 20A, 27F, 37, 38, 43 i 44. Zmiany te wprowadzone zostały w celu zachowania porównywalności w sposobie prezentowania danych z ujęciem bieżącego okresu.

Opinia biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego za poprzedni okres

Sprawozdanie finansowe Banku na dzień 31 grudnia 2002 roku zostało zbadane przez biegłego rewidenta KPMG Polska Audyt Sp. z o.o. i uzyskało opinię bez zastrzeżeń.

Zasady rachunkowości

Informacje ogólne

Roczne sprawozdanie finansowe Banku za 2003 rok sporządzone zostało na podstawie:

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 139 poz. 1569 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinien odpowiadać prospekt emisyjny oraz skrót prospektu (Dz. U. Nr 139 poz. 1568 z późniejszymi zmianami),

oraz zgodnie z przepisami określonymi w:

- Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 964 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 149, poz. 1673 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metody wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149, poz. 1674),
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 149, poz. 1672 z późniejszymi zmianami).

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne wykazywane są według ceny nabycia pomniejszonej o naliczone umorzenie, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy zastosowaniu stawek określonych w zatwierdzonym planie amortyzacji na 2003 rok.

Stosowane przez Bank przykładowe roczne stawki amortyzacji są następujące:

Budynki i budowle	1,5% – 4,5%
Środki transportu	14,0% – 20,0%
Komputery	34,0%
Wyposażenie biurowe	20,0%
Inne środki trwałe	7,0% – 20,0%
Oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie (z wyjątkiem podstawowego systemu operacyjnego, do którego stosuje się stawkę 20%)	34,0%
Wartość firmy	5,0%
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	20,0%

Składniki majątku o jednostkowej wartości początkowej nie przekraczającej 3 500 zł podlegają jednorazowemu odpisaniu w koszty pod datą wydania ich do używania.

W 2002 roku Bank wprowadził do bilansu prawa użytkowania wieczystego gruntów, które otrzymał nieodpłatnie w latach ubiegłych, na mocy obowiązujących wówczas przepisów. Prawa użytkowania wieczystego gruntów zostały wprowadzone do aktywów bilansu jako środki trwałe, w grupie nieruchomości oraz do pasywów bilansu – jako rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Wartość środków trwałych podlegała w przeszłości okresowym aktualizacjom według wskaźników publikowanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wynik aktualizacji wyceny środków trwałych odnoszony był bezpośrednio na kapitały Banku. Należy zaznaczyć, iż od 31 grudnia 1995 roku nie dokonywano aktualizacji wyceny środków trwałych na podstawie wskaźników GUS.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wysokości ogółu poniesionych kosztów pozostających w bezpośrednim związku z nie zakończoną jeszcze budową, montażem lub ulepszeniem istniejącego środka trwałego.

Waluty obce

Pozycje bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych wycenione są według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dzień sporządzenia bilansu.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji bilansowych pozycji walutowych zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego są następujące:

w zł	31 grudnia 2003	31 grudnia 2002
1 USD	3,7405	3,8388
1 GBP	6,6686	6,1802
1 EUR	4,7170	4,0202

Inwestycje kapitałowe – akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych rozumianych jako jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Aktywa trwałe, istotne akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wyceniane są metodą praw własności. Zmiany ich wartości na dzień wyceny wykazywane są w rachunku zysków i strat jako udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności. Wynik przeszacowania tych jednostek podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2001 roku wykazany został w 2002 roku jako korekta bilansu otwarcia wyniku z lat ubiegłych.

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych przeznaczonych do sprzedaży wykazywane są w bilansie według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Inwestycje kapitałowe – akcje i udziały w pozostałych jednostkach

Akcje i udziały w innych jednostkach niż jednostki podporządkowane zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Wykazywane są w bilansie według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Kredyty i inne należności

Bank jest w trakcie wdrażania wyceny udzielonych kredytów i pożyczek przy użyciu efektywnej stopy procentowej po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe. W roku 2002 Bank wdrożył tę procedurę w jednym ze stosowanych systemów informatycznych, który użytkowany jest w Sektorze Bankowości Detalicznej. W systemie tym prowadzona jest ewidencja kredytów konsumpcyjnych oraz ewidencja kredytów związanych z funkcjonowaniem kart kredytowych.

Należności od instytucji finansowych, niefinansowych oraz sektora budżetowego wykazywane są w bilansie jako różnica między ich wartością nominalną, powiększoną o odsetki należne, a wartością rezerw celowych utworzonych na pokrycie ryzyka kredytowego.

Skupione wierzytelności wykazywane są w bilansie jako różnica między ich wartością nominalną, pomniejszoną o nierozliczone dyskonto, a wartością rezerw celowych utworzonych na pokrycie ryzyka kredytowego.

Rezerwy celowe utworzone są według zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 149, poz. 1672, z późniejszymi zmianami). Rezerwy celowe na potencjalne ryzyko kredytowe obliczone są stosownie do klasyfikacji poszczególnych zaangażowań bilansowych i pozabilansowych według grup ryzyka. Dla poszczególnych grup ryzyka zastosowano następujące minimalne procentowe stopy rezerw celowych:

Zaangażowania normalne (wyłącznie pożyczki i kredyty konsumpcyjne) oraz zaangażowania pod obserwacją	1,5%
Zaangażowania poniżej standardu	20%
Zaangażowania wątpliwe	50%
Zaangażowania stracone	100%

Przy wyliczaniu niezbędnych rezerw celowych na zaangażowanie obciążone ryzykiem kredytowym uwzględniono zabezpieczenia przewidziane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ponadto zgodnie z przepisami tego rozporządzenia wymagany poziom rezerw celowych na zaangażowania normalne z tytułu pożyczek i kredytów konsumpcyjnych oraz zaangażowania pod obserwacją pomniejszany jest o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Należności kredytowe stanowiące należności nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe kwalifikowane są do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, dostępnych do sprzedaży oraz utrzymywanych do terminu zapadalności.

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz dostępne do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu odnoszone są odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych. Skutki zmiany wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, zaś do rachunku zysków i strat odnoszony jest wyłącznie wynik zrealizowany na sprzedaży tych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpis z tytułu trwałej utraty ich wartości.

Odsetki, dyskonto lub premię od wszystkich rodzajów papierów wartościowych rozlicza się do rachunku zysków i strat metodą liniową. Korekty do wartości godziwej lub trwałej utraty wartości dokonywane są w stosunku do tak ustalonej wartości papierów.

Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej. Na różnicę pomiędzy kwotą długu a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów tworzy się rezerwę celową lub dokonuje się odpisu aktualizującego wartość tych aktywów.

Rezerwy

Rezerwy celowe i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości utworzone są według zasad określonych w ustawie o rachunkowości i rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków oraz w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rezerwy celowe ustala się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, którym obciążone są poszczególne aktywa oraz zobowiązania pozabilansowe.

Rezerwy celowe na należności od sektora finansowego, sektora niefinansowego i budżetowego, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości papierów wartościowych i innych aktywów zmniejszają wartość odpowiednich pozycji aktywów bilansu. Natomiast rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe wykazywane są w pozycji „Pozostałe rezerwy” w pasywach bilansu.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późniejszymi zmianami) Bank utworzył w latach ubiegłych rezerwę na ryzyko ogólne, służącą pokryciu ryzyk związanych z prowadzeniem działalności bankowej. Rezerwa na ryzyko ogólne była tworzona w drodze odpisu w ciężar kosztów. Rezerwa ta wykazywana jest w pozycji „Pozostałe rezerwy” w pasywach bilansu.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Bank dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Dotyczy to w szczególności kosztów działania Banku.

Kapitały

Kapitały i fundusze własne wykazywane są według wartości nominalnej, za wyjątkiem funduszu z aktualizacji wyceny, który w części dotyczącej skutków wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wykazywany jest w ujęciu netto.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne zaliczane są do kategorii aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu. Instrumenty pochodne wyceniane są według wartości rynkowej. Skutki zmiany wartości rynkowej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych.

Bank nie stosował dotychczas rachunkowości zabezpieczeń.

Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy ustala się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny oraz zasady memoriału i współmierności przychodów i kosztów. Do wyniku finansowego zaliczane są wszystkie osiągnięte przychody i koszty związane z tymi przychodami, dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki otrzymane i należne z tytułu lokat międzybankowych, kredytów oraz papierów wartościowych. Przychody z tytułu odsetek i dyskonta od należności, zakwalifikowanych jako normalne, ujmowane są w rachunku zysków i strat na zasadzie memoriału. Przychody pobierane z góry ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą. Koszty okresu sprawozdawczego z tytułu odsetek od zobowiązań także ujmowane są w rachunku zysków i strat zgodnie z zasadą memoriału.

Przychody i koszty z tytułu prowizji, opłaty bankowe

Prowizje i opłaty bankowe obejmują głównie kwoty inne niż odsetki otrzymane od kredytów, gwarancji, akredytyw oraz kwoty za prowadzenie rachunków bankowych i wykonywanie operacji bankowych, obsługę kart płatniczych.

Prowizje i opłaty bankowe nie dotyczące jednorazowych zakończonych transakcji rozliczane są do rachunku zysków i strat na zasadzie liniowej przez okres trwania transakcji, której dotyczą.

Premie, odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę

Pracownicy Banku – w zależności od ich indywidualnego poziomu zaszczerowania mogą otrzymać nagrodę z funduszu motywacyjnego, premię w ramach planu premiowego obowiązującego w danym obszarze lub uznaniową nagrodę roczną na zasadach określonych w wewnętrznych przepisach o wynagradzaniu pracowników. Premie i nagrody przyznawane są po zakończeniu okresu, za który oceniane są wyniki.

Pracownicy Banku mogą także otrzymać premie w postaci opcji menedżerskich. Opcje menedżerskie mogą być zgłoszone do realizacji po upływie minimum 18 miesięcy od ich przyznania. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa, która jest weryfikowana i uaktualniana do momentu ich realizacji. Rezerwa ta wykazana jest w pasywach w pozycji „Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone”.

W ramach systemu wynagrodzeń Bank gwarantuje pracownikom odprawy emerytalne, których wysokość uzależniona jest od liczby lat pracy w Banku i w podmiotach Citigroup przypadających bezpośrednio przed nabyciem prawa do odprawy. Pracownikom Banku, z którymi została zawarta umowa o pracę na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, przysługuje ponadto nagroda za wieloletnią pracę. Pracownikom zatrudnionym w Banku przed 1 marca 2001 roku, do nagrody zostają zaliczone te okresy pracy, które były uwzględnione na zasadach Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy obowiązującego od 1 stycznia 1997 roku. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa, która jest wykazana w pasywach w pozycji „Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone”.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz aktywów do zbycia, koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych wykazywany jest z uwzględnieniem zobowiązania podatkowego Banku z tytułu osiągniętego dochodu oraz podatku odroczonego.

Podatek odroczonego liczony jest przy zastosowaniu metody bilansowej, z uwzględnieniem przewidywanych do rozliczenia w podatku dochodowym od osób prawnych w następnych latach podatkowych pozycji zarówno aktywów, jak też pasywów, stanowiących podstawę wyliczenia rezerwy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i odnoszony odpowiednio do rachunku zysków i strat lub na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyliczenia. Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie.

Kursy wymiany na EUR

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym i porównawczymi danymi finansowymi obowiązywały następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalane przez NBP:

w zł	31 grudnia 2003	31 grudnia 2002
Kurs obowiązujący na dzień	4,7170	4,0202
Kurs średni, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie sprawozdawczym	4,4474	3,8697
Najwyższy kurs obowiązujący na ostatni dzień miesiąca w okresie sprawozdawczym	4,7170	4,0810
Najniższy kurs obowiązujący na ostatni dzień miesiąca w okresie sprawozdawczym	4,1286	3,5910

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczone na EUR

Podstawowe pozycje bilansu oraz rachunku przepływów pieniężnych dotyczące niniejszego sprawozdania oraz porównawczych danych finansowych przeliczone zostały na EUR według średnich kursów, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień prezentowanych okresów.

Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat, zysk na jedną akcję zwykłą oraz rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą przeliczone zostały na EUR według kursów stanowiących średnie arytmetyczne średnich kursów EUR, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień kończący każdy miesiąc prezentowanych okresów.

Bilans

Aktywa	w tys. EUR	31 grudnia 2003	31 grudnia 2002
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		251 540	243 597
Należności od sektora finansowego		1 851 368	1 369 986
Należności od sektora niefinansowego		2 809 597	3 366 834
Należności od sektora budżetowego		664	1 268
Dłużne papiery wartościowe		729 672	1 083 576
Inwestycje kapitałowe i pozostałe aktywa finansowe		848 844	1 234 328
Majątek trwały i wartości niematerialne i prawne		436 540	545 777
Inne aktywa		124 687	159 611
Aktywa razem		7 052 912	8 004 977

Pasywa	w tys. EUR	31 grudnia 2003	31 grudnia 2002
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		8 723	30 332
Zobowiązania wobec sektora finansowego		811 126	857 717
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		3 824 308	3 995 562
Zobowiązania wobec sektora budżetowego		98 610	158 274
Zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych		712 812	1 040 391
Inne pasywa		241 747	327 133
Rezerwy		94 834	110 789
Kapitały własne		1 260 752	1 484 779
Pasywa razem		7 052 912	8 004 977

Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat

w tys. EUR	12 miesięcy do 31 grudnia	
	2003 rok	2002 rok
Wynik z tytułu odsetek	167 558	177 215
Wynik z tytułu prowizji	117 406	130 193
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	14 559	2 050
Wynik operacji finansowych	17 441	100 498
Wynik z pozycji wymiany	108 234	132 564
Wynik działalności bankowej	425 198	542 520
Wynik działalności operacyjnej	88 187	93 283
Zysk (strata) brutto	88 187	93 283
Zysk (strata) netto	54 528	62 715

Podstawowe pozycje rachunku przepływów pieniężnych

w tys. EUR	12 miesięcy do 31 grudnia	
	2003 rok	2002 rok
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej – metoda pośrednia	29 543	(274 084)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	66 167	130 320
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(52 611)	(283 512)
Przepływy pieniężne netto, razem	43 099	(427 276)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	43 099	(427 276)
Środki pieniężne na początek okresu	213 814	678 150
Środki pieniężne na koniec okresu	256 913	250 874

Główne różnice między polskimi a międzynarodowymi standardami rachunkowości

Bank sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z polskimi regulacjami dotyczącymi rachunkowości. Pomiedzy zasadami rachunkowości przyjętymi dla celów sporządzenia tego sprawozdania finansowego, a Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) istnieją różnice. Podstawowe z tych różnic przedstawiają się następująco:

- w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości udziały w celowych spółkach inwestycyjnych wyceniane są metodą praw własności. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR, udziały w tych jednostkach podlegają konsolidacji sprawozdań finansowych metodą pełną;
- w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości transakcje z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży typu sell-buy-back i buy-sell-back na papierach wartościowych prezentowane są jako niezależne transakcje kupna lub sprzedaży z datą bieżącą oraz odpowiednio transakcje odsprzedaży lub odkupu z datą przyszłą. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR transakcje sell-buy-back i buy-sell-back wykazywane są odpowiednio jako depozyt lub lokata;
- zgodnie z zapisem MSR 39 wybrane kategorie aktywów i zobowiązań finansowych wymagają wyceny według zamortyzowanego kosztu obliczonego przy użyciu efektywnej stopy zwrotu. Do chwili obecnej Bank wdrożył metodę efektywnej stopy procentowej w jednym ze stosowanych systemów informatycznych, który użytkowany jest w Sektorze Bankowości Detalicznej. W systemie tym prowadzona jest ewidencja kredytów konsumpcyjnych oraz ewidencja kredytów związanych z funkcjonowaniem kart kredytowych.

BILANS

Aktywa

w tys. zł	stan na dzień		
	Nota	31.12.2003r.	31.12.2002r.
I. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	1	1 186 514	979 308
II. Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		—	—
III. Należności od sektora finansowego	2	8 732 903	5 507 619
1. W rachunku bieżącym		6 822 543	3 768 889
2. Terminowe		1 910 360	1 738 730
IV. Należności od sektora niefinansowego	3	13 252 870	13 535 347
1. W rachunku bieżącym		3 529 638	3 764 089
2. Terminowe		9 723 232	9 771 258
V. Należności od sektora budżetowego	4	3 131	5 096
1. W rachunku bieżącym		87	33
2. Terminowe		3 044	5 063
VI. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	5	—	—
VII. Dłużne papiery wartościowe	6	3 441 865	4 356 193
VIII. Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	7,10	338 218	371 271
IX. Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych	8,10	5 323	20 072
X. Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych	9,10	12 388	19 942
XI. Udziały lub akcje w innych jednostkach	11	23 633	23 512
XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	12	3 624 437	4 527 450
XIII. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	14	1 295 012	1 377 477
— wartość firmy		1 243 645	1 316 091
XIV. Rzeczowe aktywa trwałe	15	764 145	816 655
XV. Inne aktywa	16	307 600	273 989
1. Przejęte aktywa — do zbycia		21 025	25 677
2. Pozostałe		286 575	248 312
XVI. Rozliczenia międzyokresowe	17	280 548	367 676
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		218 555	329 318
2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe		61 993	38 358
AKTYWA RAZEM		33 268 587	32 181 607

Pasywa

w tys. zł	Nota	stan na dzień	
		31.12.2003r.	31.12.2002r.
I. Zobowiązania wobec Banku Centralnego		41 145	121 940
II. Zobowiązania wobec sektora finansowego	20	3 826 082	3 448 194
1. W rachunku bieżącym		2 343 320	1 886 237
2. Terminowe		1 482 762	1 561 957
III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	21	18 039 260	16 062 959
1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:		—	—
a) bieżące			
b) terminowe			
2. Pozostałe, w tym:		18 039 260	16 062 959
a) bieżące		8 877 277	7 548 770
b) terminowe		9 161 983	8 514 189
IV. Zobowiązania wobec sektora budżetowego	22	465 145	636 294
1. Bieżące		304 107	410 686
2. Terminowe		161 038	225 608
V. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	23	—	—
VI. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	20,21,22,24	—	—
1. Krótkoterminowe			
2. Długoterminowe			
VII. Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych		3 362 332	4 182 578
VIII. Fundusze specjalne i inne zobowiązania	25	222 120	424 822
IX. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	26	918 205	890 316
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów		121 470	140 564
2. Ujemna wartość firmy		—	—
3. Pozostałe przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżone		796 735	749 752
X. Rezerwy	27	447 331	445 395
1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		—	—
2. Pozostałe rezerwy		447 331	445 395
a) krótkoterminowe		96 558	52 419
b) długoterminowe		350 773	392 976
XI. Zobowiązania podporządkowane	28	—	—
XII. Kapitał zakładowy	29	522 638	500 902
XIII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		—	—
XIV. Akcje własne (wielkość ujemna)	30	—	—
XV. Kapitał zapasowy	31	3 044 585	3 044 585
XVI. Kapitał z aktualizacji wyceny	32	21 961	45 968
XVII. Pozostałe kapitały rezerwowe	33	2 115 273	2 166 283
XVIII. Zysk (strata) z lat ubiegłych		—	(31 318)
XIX. Zysk (strata) netto		242 510	242 689
PASYWA RAZEM		33 268 587	32 181 607

	Nota	stan na dzień	
		31.12.2003r.	31.12.2002r.
Współczynnik wypłacalności (w %)	34	16,04	18,53
Wartość księgowa bez Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych		5 946 967	5 947 373
Liczba akcji		130 659 600	125 225 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	35	45,51	47,49
Wartość księgowa z uwzględnieniem Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych		—	5 969 109
Rozwodniona liczba akcji*		—	130 659 600
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)*	35	—	45,68

* Rozwodniona liczba akcji obejmuje, oprócz akcji zwykłych, Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne.

Pozycje pozabilansowe

w tys. zł	Nota	stan na dzień	
		31.12.2003r.	31.12.2002r.
I. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane		18 356 245	12 357 694
1. Zobowiązania udzielone:	36	15 058 891	9 600 258
a) finansowe		12 020 986	6 849 526
b) gwarancyjne		3 037 905	2 750 732
2. Zobowiązania otrzymane:	37	3 297 354	2 757 436
a) finansowe		480 000	544 000
b) gwarancyjne		2 817 354	2 213 436
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży		167 738 766	116 773 250
III. Pozostałe (z tytułu)		6 264 593	4 545 861
— Zabezpieczenia otrzymane przez Bank		6 264 593	4 545 861
POZYCJE POZABILANSOWE RAZEM		192 359 604	133 676 805

Rachunek zysków i strat

w tys. zł	za okres	01.01– 31.12		
		Nota	2003 roku	01.01– 31.12 2002 roku
I. Przychody z tytułu odsetek	38		1 373 643	1 780 798
II. Koszty odsetek	39		(628 444)	(1 095 028)
III. Wynik z tytułu odsetek (I–II)			745 199	685 770
IV. Przychody z tytułu prowizji	40		570 945	530 357
V. Koszty prowizji			(48 794)	(26 550)
VI. Wynik z tytułu prowizji (IV–V)			522 151	503 807
VII. Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	41		64 750	7 933
1. Od jednostek zależnych			500	7 933
2. Od jednostek współzależnych			59 530	–
3. Od jednostek stowarzyszonych			23	–
4. Od innych jednostek			4 697	–
VIII. Wynik operacji finansowych	42		77 566	388 899
IX. Wynik z pozycji wymiany			481 361	512 981
X. Wynik działalności bankowej			1 891 027	2 099 390
XI. Pozostałe przychody operacyjne	43		77 865	68 043
XII. Pozostałe koszty operacyjne	44		(113 759)	(111 493)
XIII. Koszty działania banku	45		(1 119 779)	(1 088 173)
XIV. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych			(155 445)	(162 770)
XV. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	46		(1 148 878)	(1 054 734)
1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe			(1 124 969)	(963 426)
2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych			(23 909)	(91 308)
XVI. Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	47		961 170	610 713
1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe			956 619	603 723
2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych			4 551	6 990
XVII. Różnica wartości rezerw i aktualizacji			(187 708)	(444 021)
XVIII. Wynik działalności operacyjnej			392 201	360 976
XIX. Wynik operacji nadzwyczajnych			–	1
1. Zyski nadzwyczajne	49			1
2. Straty nadzwyczajne	50			
XX. Zysk (strata) brutto			392 201	360 977
XXI. Podatek dochodowy	51		(178 030)	(125 580)
1. Część bieżąca			(59 808)	(179 823)
2. Część odroczone			(118 222)	54 243
XXII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	52		–	–
XXIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	53		28 339	7 292
XXIV. Zysk (strata) netto	54		242 510	242 689
Zysk (strata) netto (zanalizowany)			242 510	242 689
Średnia ważona liczba akcji zwykłych			130 659 600	125 225 600
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	55		1,86	1,94
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych			–	130 659 600
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	55		–	1,86

Zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. zł	za okres	01.01– 31.12 2003 roku	01.01– 31.12 2002 roku
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)		5 969 109	5 905 690
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości		–	(11 900)
b) korekty błędów podstawowych		–	–
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych		5 969 109	5 893 790
1. Kapitał zakładowy na początek okresu		500 902	430 308
1.1. Zmiany kapitału zakładowego		21 736	70 594
a) zwiększenia (z tytułu)		21 736	70 594
– emisji akcji		–	–
– zamiany Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych na akcje		21 736	70 594
b) zmniejszenia (z tytułu)		–	–
– umorzenia akcji		–	–
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu		522 638	500 902
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu		–	–
2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał zakładowy			
a) zwiększenia (z tytułu)			
b) zmniejszenia (z tytułu)			
2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu		–	–
3. Akcje własne na początek okresu			
a) zwiększenia (z tytułu)			
b) zmniejszenia (z tytułu)			
3.1. Akcje własne na koniec okresu			
4. Kapitał zapasowy na początek okresu		3 044 585	3 044 585
4.1. Zmiany stanu kapitału zapasowego		–	–
a) zwiększenia (z tytułu)		–	–
– emisji akcji powyżej wartości nominalnej		–	–
– podziału zysku (ustawowo)		–	–
– podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)		–	–
b) zmniejszenia (z tytułu)		–	–
– pokrycia straty		–	–
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu		3 044 585	3 044 585
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu		45 968	76 958
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości			19 418
5a. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych		45 968	96 376
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny		(24 007)	(50 408)
a) zwiększenie (z tytułu)		–	–
b) zmniejszenie (z tytułu)		(24 007)	(50 408)
– zbycia środków trwałych		(1 075)	(46 362)
– aktualizacji wyceny aktywów finansowych		(22 932)	(4 046)
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu		21 961	45 968

w tys. zł	za okres	01.01– 31.12 2003 roku	01.01– 31.12 2002 roku
6. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu		390 000	390 000
6.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego		–	–
a) zwiększenie (z tytułu)		–	–
– podziału zysku			
b) zmniejszenie (z tytułu)		–	–
6.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu		390 000	390 000
7. Inne pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu		1 776 283	1 800 203
7.1. Zmiany innych pozostałych kapitałów rezerwowych		(51 010)	(23 920)
a) zwiększenie (z tytułu)		2 044	46 674
– podziału zysku		969	312
– zbycia środków trwałych		1 075	46 362
b) zmniejszenie (z tytułu)		(53 054)	(70 594)
– pokrycia straty z wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności dzień 01.01.2002r. – zmiany przyjętych zasad rachunkowości		(31 318)	–
– zamiany Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych na akcje		(21 736)	(70 594)
7.2 Inne pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu		1 725 273	1 776 283
8. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu		242 689	163 636
8.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu		242 689	163 636
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości		–	(31 318)
b) korekty błędów podstawowych		–	–
8.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych		242 689	132 318
8.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych		(242 689)	(163 636)
a) zwiększenie (z tytułu)		–	–
– podziału zysku z lat ubiegłych			
b) zmniejszenie (z tytułu)		(242 689)	(163 636)
– odpisu na kapitał rezerwowy		(969)	(312)
– dywidendy		(241 720)	(163 324)
8.4. Zysku z lat ubiegłych na koniec okresu		–	–
8.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu		(31 318)	–
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości		–	(31 318)
b) korekty błędów podstawowych		–	
8.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych		(31 318)	(31 318)
8.7. Zmiana straty z lat ubiegłych		31 318	
a) zwiększenie (z tytułu)		–	
– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia			
b) zmniejszenie (z tytułu)		31 318	
– pokrycia straty z wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności na dzień 01.01.2002r. – zmiany przyjętych zasad rachunkowości		31 318	
8.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu		–	(31 318)
8.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu		–	(31 318)
9. Wynik netto		242 510	242 689
a) zysk netto		242 510	242 689
b) strata netto			
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)		5 946 967	5 969 109
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)		5 705 247	5 727 389

Rachunek przepływów pieniężnych

w tys. zł	za okres	01.01– 31.12 2003 roku	01.01– 31.12 2002 roku
A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ (metoda pośrednia)			
I. Zysk (strata) netto		242 510	242 689
II. Korekty razem:		(103 156)	(1 344 562)
1. Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		(28 339)	(7 292)
2. Amortyzacja		155 445	162 770
3. (Zysk) straty z tytułu różnic kursowych		13 750	(3 848)
4. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		(16 346)	36 179
5. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		10 858	(451)
6. Zmiany stanu rezerw		1 936	19 481
7. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych		678 779	(2 305 607)
8. Zmiana stanu należności od sektora finansowego		(3 229 192)	1 244 458
9. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego		284 442	659 603
10. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu		–	–
11. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych		899 012	(1 142 827)
12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego		241 780	(639 892)
13. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego		1 805 152	(670 867)
14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu		–	–
15. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych		–	–
16. Zmiana stanu innych zobowiązań		(26 697)	(165 889)
17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		68 032	(55 841)
18. Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów i zastrzeżonych		72 973	157 828
19. Inne korekty		(1 034 741)	1 367 633
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I +/- II) – metoda pośrednia		139 354	(1 101 873)
B. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
I. Wpływy		440 715	915 348
1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		500	73 450
2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych		75 000	–
3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych		144	9 484
4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych		308 791	694 186
5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		6 848	99 230
6. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		–	–
7. Inne wpływy inwestycyjne		49 432	38 998

w tys. zł	za okres	01.01– 31.12 2003 roku	01.01– 31.12 2002 roku
II. Wydatki			
1. Nabywanie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		–	(11 458)
2. Nabywanie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych		–	–
3. Nabywanie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych		–	–
4. Nabywanie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych		(14 782)	(242 575)
5. Nabywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(113 823)	(137 403)
6. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		–	–
7. Inne wydatki inwestycyjne		–	–
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)		312 110	523 912
C. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
I. Wpływy			
1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków		19 611	61 509
2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki podmiotów sektora finansowego		14 781	–
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych		–	–
4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych		–	–
5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału		–	–
6. Inne wpływy finansowe		–	11 854
II. Wydatki		(282 560)	(1 213 137)
1. Spłaty długoterminowych kredytów na rzecz innych banków		–	(977 228)
2. Spłaty długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki podmiotów sektora finansowego		(9 406)	–
3. Wykup dłużnych papierów wartościowych		–	–
4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych		–	–
5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		–	–
6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych		–	–
7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(241 720)	(163 325)
8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		–	–
9. Nabywanie akcji własnych		–	–
10. Inne wydatki finansowe		(31 434)	(72 584)
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)		(248 168)	(1 139 774)
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A.III+/-B.III+/-C.III)		203 296	(1 717 735)
E. BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH, W TYM:			
– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		4 891	3 875
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU		1 008 564	2 726 299
G. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU (F+/- D), W TYM:			
– o ograniczonej możliwości dysponowania		–	–

Noty objaśniające

Noty objaśniające do bilansu

Nota 1A

Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	1 186 514	979 308
b) rezerwa obowiązkowa	–	–
c) środki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	–	–
d) inne środki	–	0
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym, razem	1 186 514	979 308

Nota 1B

Środki pieniężne (struktura walutowa)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	1 123 971	903 220
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	62 543	76 088
b1. jednostka/waluta tys. EUR	5 835	7 793
tys. zł	27 526	31 331
b2. jednostka/waluta tys. USD	7 010	9 696
tys. zł	26 221	37 221
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	8 796	7 536
Środki pieniężne, razem	1 186 514	979 308

Obciążenia środków pieniężnych o charakterze prawnorzeczowym i obligacyjnym:

- na rachunku bieżącym w NBP utrzymywana jest rezerwa obowiązkowa, której deklarowana wysokość na dzień 31 grudnia 2003 roku wynosiła 688 085 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 848 389 tys. zł).

Rezerwa obowiązkowa może być wykorzystywana przez Bank pod warunkiem, że suma średniego miesięcznego salda na rachunku bieżącym w NBP nie jest mniejsza od poziomu deklarowanego.

Nota 2A

Należności od sektora finansowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) rachunki bieżące	6 818 838	3 755 479
b) kredyty, lokaty i pożyczki, w tym:	2 001 189	1 765 471
– lokaty w innych bankach i w innych podmiotach finansowych	1 347 407	1 089 925
c) skupione wierzytelności	26 876	58 467
d) zrealizowane gwarancje i poręczenia	314	–
e) inne należności (z tytułu)	3 763	13 510
– przejściowej ewidencji należności	3 763	13 510
f) odsetki:	75 042	66 627
– niezapadłe	34 838	32 768
– zapadłe	40 204	33 859
Należności (brutto) od sektora finansowego, razem	8 926 022	5 659 554
g) rezerwa utworzona na należności od sektora finansowego (wielkość ujemna)	(193 119)	(151 935)
Należności (netto) od sektora finansowego, razem	8 732 903	5 507 619

Nota 2B

Należności (brutto) od sektora finansowego (wg terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	6 822 600	3 768 989
b) należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	2 028 380	1 823 938
– do 1 miesiąca	1 422 569	735 688
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	46 910	351 120
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	178 452	321 062
– powyżej 1 roku do 5 lat	264 876	279 469
– powyżej 5 lat	16 614	19 444
– dla których termin zapadalności upłynął	98 959	117 155
c) odsetki	75 042	66 627
– niezapadłe	34 838	32 768
– zapadłe	40 204	33 859
Należności (brutto) od sektora finansowego, razem	8 926 022	5 659 554

Nota 2C

Należności (brutto) od sektora finansowego (wg pierwotnych terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	6 822 600	3 768 989
b) należności terminowe, o okresie spłaty:	2 028 380	1 823 938
– do 1 miesiąca	353 290	194 226
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 070 281	579 840
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	54 516	420 599
– powyżej 1 roku do 5 lat	401 978	515 906
– powyżej 5 lat	148 315	113 367
c) odsetki	75 042	66 627
– niezapadłe	34 838	32 768
– zapadłe	40 204	33 859
Należności (brutto) od sektora finansowego, razem	8 926 022	5 659 554

Nota 2D

Należności (brutto) od sektora finansowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	1 469 448	1 185 904
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	7 456 574	4 473 650
b1. jednostka/waluta tys. CHF	144 484	110 881
tys. zł	437 512	306 862
b2. jednostka/waluta tys. EUR	148 199	123 031
tys. zł	699 056	494 611
b3. jednostka/waluta tys. USD	1 589 344	848 988
tys. zł	5 944 942	3 259 097
b4. jednostka/waluta tys. dolarów kliringowych	50 317	50 317
tys. zł	189 211	198 399
b5. pozostałe waluty (w tys. zł)	185 853	214 681
Należności (brutto) od sektora finansowego, razem	8 926 022	5 659 554

Nota 2E

Należności (brutto) od sektora finansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Należności normalne	8 418 625	5 210 606
2. Należności pod obserwacją	107 219	234 198
3. Należności zagrożone, w tym:	325 136	148 123
a) poniżej standardu	5 226	5 177
b) wątpliwe	221 773	21 740
c) stracone	98 137	121 206
4. Odsetki:	75 042	66 627
a) niezapadłe	34 838	32 768
b) zapadłe	40 204	33 859
– od należności normalnych i pod obserwacją	35	237
– od należności zagrożonych	40 169	33 622
Należności (brutto) od sektora finansowego, razem	8 926 022	5 659 554

Nota 2F

Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych na należności od sektora finansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) pod obserwacją	–	–
b) zagrożonych	121 626	17 892
– poniżej standardu	4 752	
– wątpliwych	108 888	5 627
– straconych	7 986	12 265
Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw na należności od sektora finansowego, razem	121 626	17 892

Nota 2G

Stan rezerw na należności od sektora finansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) pod obserwacją	—	33 899
b) zagrożone	193 119	118 036
– poniżej standardu	95	1 035
– wątpliwe	102 873	8 056
– stracone	90 151	108 945
Rezerwy na należności od sektora finansowego, razem	193 119	151 935

Nota 2H

Zmiana stanu rezerw na należności od sektora finansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Stan rezerw na należności od sektora finansowego na początek okresu	151 935	130 929
a) zwiększenia (z tytułu)	91 391	76 446
– odpisów na rezerwy	91 391	67 040
– różnic kursowych	—	1 737
– przeniesienia z innej grupy aktywów	—	7 669
b) wykorzystanie (z tytułu)	(120)	—
– spisania należności	(120)	—
c) rozwiązanie (z tytułu)	(50 087)	(55 440)
– rozwiązania rezerw	(50 087)	(55 440)
2. Stan rezerw na należności od sektora finansowego na koniec okresu	193 119	151 935
3. Wymagany poziom rezerw na należności od sektora finansowego na koniec okresu, zgodnie z obowiązującymi przepisami	193 119	151 935

W całości należności od sektora finansowego na dzień 31 grudnia 2003 roku znajdują się lokaty w instytucjach finansowych zabezpieczające transakcje na instrumentach pochodnych w kwocie 8 117 tys. zł, stanowiące obciążenia o charakterze praworzeczowym i obligacyjnym (31 grudnia 2002 roku: 149 789 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał kredytów i pożyczek udzielonych klientom sektora finansowego, od których nie nalicza się odsetek.

Odsetki od należności sektora finansowego zaliczone zostały w bilansie do należności terminowych.

Nota 3A

Należności od sektora niefinansowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) kredyty i pożyczki	13 766 494	13 919 049
b) skupione wierzytelności	239 040	404 843
c) zrealizowane gwarancje i poręczenia	74 332	20 973
d) inne należności (z tytułu)	3 157	22 884
– przejściowej ewidencji należności	3 157	22 884
e) odsetki:	597 714	532 516
– niezapadłe	141 466	36 227
– zapadłe	456 248	496 289
Należności (brutto) od sektora niefinansowego, razem	14 680 737	14 900 265
f) rezerwa utworzona na należności od sektora niefinansowego (wielkość ujemna)	(1 427 867)	(1 364 918)
Należności (netto) od sektora niefinansowego, razem	13 252 870	13 535 347

Nota 3B

Należności (brutto) od sektora niefinansowego (wg terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	3 519 264	3 848 866
b) należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	10 563 759	10 518 883
– do 1 miesiąca	3 865 379	3 427 915
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	762 134	1 032 330
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 180 960	1 143 735
– powyżej 1 roku do 5 lat	2 762 308	2 555 981
– powyżej 5 lat	354 655	932 295
– dla których termin zapadalności upłynął	1 638 323	1 426 627
c) odsetki	597 714	532 516
– niezapadłe	141 466	36 227
– zapadłe	456 248	496 289
Należności (brutto) od sektora niefinansowego, razem	14 680 737	14 900 265

Nota 3C

Należności (brutto) od sektora niefinansowego (wg pierwotnych terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	3 727 970	3 848 866
b) należności terminowe, o okresie spłaty:	10 355 053	10 518 883
– do 1 miesiąca	2 444 399	2 012 131
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 634 903	1 810 242
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 044 640	1 599 798
– powyżej 1 roku do 5 lat	3 025 702	2 832 484
– powyżej 5 lat	2 205 409	2 264 228
c) odsetki	597 714	532 516
– niezapadłe	141 466	36 227
– zapadłe	456 248	496 289
Należności (brutto) od sektora niefinansowego, razem	14 680 737	14 900 265

Nota 3D

Należności (brutto) od sektora niefinansowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	10 674 871	10 812 825
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	4 005 866	4 087 440
b1. jednostka/waluta tys. CHF	193 247	259 207
tys. zł	585 170	717 356
b2. jednostka/waluta tys. EUR	512 351	567 155
tys. zł	2 416 760	2 280 075
b3. jednostka/waluta tys. USD	220 372	225 086
tys. zł	824 303	864 060
b4. pozostałe waluty (w tys. zł)	179 633	225 949
Należności (brutto) od sektora niefinansowego, razem	14 680 737	14 900 265

Nota 3E

Należności (brutto) od sektora niefinansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Należności normalne	8 160 026	8 263 251
2. Należności pod obserwacją	1 587 918	1 675 325
3. Należności zagrożone, w tym:	4 335 079	4 429 173
a) poniżej standardu	703 960	1 090 891
b) wątpliwe	1 826 369	1 868 052
c) stracone	1 804 750	1 470 230
4. Odsetki:	597 714	532 516
a) niezapadłe	141 466	36 227
b) zapadłe	456 248	496 289
– od należności normalnych i pod obserwacją	1 413	2 426
– od należności zagrożonych	454 835	493 863
Należności (brutto) od sektora niefinansowego, razem	14 680 737	14 900 265

Nota 3F

Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych na należności od sektora niefinansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) normalnych	–	–
b) pod obserwacją	367 262	235 694
c) zagrożonych	2 616 280	2 567 371
– poniżej standardu	489 001	660 735
– wątpliwych	1 588 241	1 428 486
– straconych	539 038	478 150
Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw na należności od sektora niefinansowego, razem		2 803 065

Nota 3G

Stan rezerw na należności od sektora niefinansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) normalne	—	—
b) pod obserwacją	—	—
c) zagrożone	1 427 867	1 364 918
— poniżej standardu	43 049	86 932
— wątpliwe	119 099	255 797
— stracone	1 265 719	1 022 189
Rezerwy na należności od sektora niefinansowego, razem	1 427 867	1 364 918

Nota 3H

Zmiana stanu rezerw na należności od sektora niefinansowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Stan rezerw na należności od sektora niefinansowego na początek okresu	1 364 918	1 099 443
a) zwiększenia (z tytułu)	732 693	708 347
— odpisów na rezerwy	732 610	696 119
— przeniesienia z innej grupy aktywów	—	7 813
— różnic kursowych	83	4 415
b) wykorzystanie (z tytułu)	(54 635)	(46 170)
— spisania należności	(54 635)	(46 170)
c) rozwiązanie (z tytułu)	(615 109)	(396 702)
— rozwiązania rezerw	(609 819)	(379 868)
— przeniesienia do innej grupy aktywów	(5 233)	(12 120)
— różnic kursowych	(57)	(4 714)
2. Stan rezerw na należności od sektora niefinansowego na koniec okresu		
3. Wymagany poziom rezerw na należności od sektora niefinansowego na koniec okresu, zgodnie z obowiązującymi przepisami	1 427 867	1 364 918

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał kredytów i pożyczek udzielonych klientom sektora niefinansowego, od których nie nalicza się odsetek.

Odsetki od należności sektora niefinansowego zaliczone zostały w bilansie do należności terminowych.

Nota 4A

Należności od sektora budżetowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) kredyty i pożyczki	1 095	4 665
b) skupione wierzytelności	1 540	—
c) zrealizowane gwarancje i poręczenia	—	—
d) inne należności (z tytułu)	—	—
e) odsetki	496	431
— niezapadłe	496	431
— zapadłe	—	—
Należności (brutto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096
f) rezerwa utworzona na należności od sektora budżetowego (wielkość ujemna)	—	—
Należności (netto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096

Nota 4B

Należności (brutto) od sektora budżetowego (wg terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	87	33
b) należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	2 548	4 632
— do 1 miesiąca	369	241
— powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 936	483
— powyżej 3 miesięcy do 1 roku	243	2 526
— powyżej 1 roku do 5 lat	—	1 382
— powyżej 5 lat	—	—
— dla których termin zapadalności upłynął	—	—
c) odsetki	496	431
— niezapadłe	496	431
— zapadłe	—	—
Należności (brutto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096

Nota 4C

Należności (brutto) od sektora budżetowego (wg pierwotnych terminów zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w rachunku bieżącym	87	33
b) należności terminowe, o okresie spłaty:	2 548	4 632
– do 1 miesiąca	–	–
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	126	350
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 450	–
– powyżej 1 roku do 5 lat	972	4 282
– powyżej 5 lat	–	–
c) odsetki	496	431
– niezapadłe	496	431
– zapadłe	–	–
Należności (brutto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096

Nota 4D

Należności (brutto) od sektora budżetowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	3 130	4 685
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	1	411
b1. jednostka/waluta tys. EUR	0	102
tys. zł	1	411
b2. pozostałe waluty (w tys. zł)	–	–
Należności (brutto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096

Nota 4E

Należności (brutto) od sektora budżetowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Należności normalne	2 635	4 665
2. Należności pod obserwacją	—	—
3. Należności zagrożone, w tym:	—	—
a) poniżej standardu		
b) wątpliwe		
c) stracone		
4. Odsetki:	496	431
a) niezapadłe	496	431
b) zapadłe	—	—
— od należności normalnych i pod obserwacją		
— od należności zagrożonych		
Należności (brutto) od sektora budżetowego, razem	3 131	5 096

Nota 4F

Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych na należności od sektora budżetowego dotyczące należności

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) normalnych		
b) pod obserwacją		
c) zagrożonych		
— poniżej standardu		
— wątpliwych		
— straconych		
Wartość zabezpieczeń prawnych pomniejszających podstawę naliczania rezerw na należności od sektora budżetowego, razem	—	—

Nota 4G

Stan rezerw na należności od sektora budżetowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) normalne		
b) pod obserwacją		
c) zagrożone		
– poniżej standardu		
– wątpliwe		
– stracone		
Rezerwy na należności od sektora budżetowego, razem	–	–

Nota 4H

Zmiana stanu rezerw na należności od sektora budżetowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Stan rezerw na należności od sektora budżetowego na początek okresu	–	–
a) zwiększenia (z tytułu)		
b) wykorzystanie (z tytułu)		
c) rozwiązanie (z tytułu)		
2. Stan rezerw na należności od sektora budżetowego na koniec okresu	–	–
3. Wymagany poziom rezerw na należności od sektora budżetowego na koniec okresu, zgodnie z obowiązującymi przepisami	–	–

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał kredytów i pożyczek udzielonych klientom sektora budżetowego, od których nie nalicza się odsetek.

Odsetki od należności sektora budżetowego zaliczone zostały w bilansie do należności terminowych.

Nota 5

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) od sektora finansowego		
b) od sektora niefinansowego		
c) od sektora budżetowego		
d) odsetki		
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, razem	—	—

Nota 6A

Dłużne papiery wartościowe

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) emitowane przez banki centralne, w tym:	384 884	644 489
– obligacje wyrażone w walutach obcych	—	—
b) emitowane przez pozostałe banki, w tym:	57 221	79 229
– wyrażone w walutach obcych	—	—
c) emitowane przez inne podmioty finansowe, w tym:	70 457	62 486
– wyrażone w walutach obcych	70 159	59 795
d) emitowane przez podmioty niefinansowe, w tym:	431 266	374 326
– wyrażone w walutach obcych	—	—
e) emitowane przez Budżet Państwa, w tym:	2 498 037	3 195 663
– wyrażone w walutach obcych	1 400 976	—
f) emitowane przez budżety terenowe, w tym:	—	—
– wyrażone w walutach obcych	—	—
g) odkupione własne dłużne papiery wartościowe	—	—
Dłużne papiery wartościowe, razem	3 441 865	4 356 193

Nota 6B

Dłużne papiery wartościowe (według rodzaju)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Emitowane przez Budżet Państwa, w tym:	2 498 037	3 195 663
a) obligacje	2 351 931	3 101 129
b) bony skarbowe	146 106	94 534
c) inne (wg rodzaju):	—	—
2. Emitowane przez jednostkę dominującą, w tym:	—	—
a) obligacje	—	—
b) inne (wg rodzaju):	—	—
3. Emitowane przez znaczącego inwestora, w tym:	—	—
a) obligacje	—	—
b) inne (wg rodzaju):	—	—
4. Emitowane przez jednostki zależne, w tym:	70 159	59 795
a) obligacje	70 159	59 795
b) inne (wg rodzaju):	—	—
5. Emitowane przez jednostki współzależne, w tym:	—	—
a) obligacje	—	—
b) inne (wg rodzaju):	—	—
6. Emitowane przez jednostki stowarzyszone, w tym:	—	—
a) obligacje	—	—
b) inne (wg rodzaju):	—	—
7. Emitowane przez inne jednostki, w tym:	873 669	1 100 735
a) obligacje	851 428	1 066 710
b) inne (wg rodzaju):	22 241	34 025
— certyfikaty depozytowe	22 241	34 025
Dłużne papiery wartościowe, razem	3 441 865	4 356 193

Nota 6C

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	4 356 193	2 462 497
– zmiana przyjętych zasad rachunkowości	–	25 913
Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	4 356 193	2 488 410
a) zwiększenia (z tytułu)	123 536 490	83 015 381
– zakupów	123 319 195	82 965 895
– przeniesienia wyceny do innej grupy	–	6 420
– aktualizacji wyceny	8 027	893
– różnic kursowych	106 385	9 403
– rozliczenia dyskonta, premii i odsetek	102 883	32 625
– inne	–	145
b) zmniejszenia (z tytułu)	(124 450 818)	(81 147 598)
– sprzedaży	(124 295 066)	(81 128 340)
– aktualizacji wyceny	(33 774)	(6 807)
– przeniesienia wyceny z innej grupy	–	(265)
– rozliczenia dyskonta, premii i odsetek	(121 978)	(12 186)
Stan dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	3 441 865	4 356 193

W ogólnej kwocie dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2003 roku znajduje się kwota bonów skarbowych o wartości 75 650 tys. zł, stanowiących zabezpieczenie zobowiązań na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (31 grudnia 2002 roku: 81 240 tys. zł).

W ogólnej kwocie dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2003 roku wykazane są obligacje Narodowego Banku Polskiego o wartości nominalnej 366 665 tys. zł, nabyte w ramach emisji przeznaczonej dla banków w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki w NBP (31 grudnia 2002 roku: 611 108 tys. zł). Posiadany na dzień 31 grudnia 2003 roku pakiet obligacji NBP obejmuje obligacje na okaziciela o wartości nominalnej 366 665 tys. zł, zakupione w dniu 28.02.2002 i oprocentowane według stopy procentowej ustalonej na podstawie rentowności 52–tygodniowych bonów skarbowych.

W ogólnej kwocie dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez instytucje niefinansowe znajduje się kwota 14 874 tys. EUR, stanowiąca na dzień 31 grudnia 2003 roku równowartość 70 159 tys. zł, dotycząca nieoprocentowanych obligacji zamiennych na akcje wyemitowanych przez spółkę zależną Handlowy Investments S.A. (31 grudnia 2002 roku: 59 795 tys. zł). Obligacje te mogą zostać zamienione na akcje w stosunku jedna obligacja o nominalnej wartości 24,79 EUR na jedną akcję o tej samej wartości nominalnej. Termin wykupu obligacji przypada na 20 sierpnia 2004 roku.

Nota 7A

Udziały lub akcje w jednostkach zależnych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w bankach	38 788	36 654
b) w innych podmiotach sektora finansowego	289 988	305 592
c) w podmiotach sektora niefinansowego	9 442	29 025
Udziały lub akcje w jednostkach zależnych, razem	338 218	371 271

Nota 7B

Zmiana stanu udziałów lub akcji w jednostkach zależnych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	371 271	404 916
– zmiana przyjętych zasad rachunkowości	–	8 349
Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	371 271	413 265
a) zwiększenia (z tytułu)	52 589	33 232
– zakupów	–	8 455
– różnic kursowych	6 588	4 711
– aktualizacji wyceny	46 001	17 062
– przejęcia za wierzytelności	–	3 004
b) zmniejszenia (z tytułu)	(85 642)	(75 226)
– sprzedaży	(6 113)	(65 198)
– aktualizacji wyceny	(17 454)	(7 024)
– różnic kursowych	–	–
– spłaty dopłat do spółek	(42 000)	–
– inne	(20 075)	(3 004)
Stan udziałów lub akcji w jednostkach zależnych na koniec okresu	338 218	371 271

Nota 7C

Udziały lub akcje w jednostkach zależnych, w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– wartość firmy – jednostki zależne	–	–
– ujemna wartość firmy – jednostki zależne	–	–

Nota 7D

Zmiana stanu wartości firmy – jednostki zależne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis wartości firmy na początek okresu		
f) odpis wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis wartości firmy na koniec okresu		
h) wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 7E

Zmiana stanu ujemnej wartości firmy – jednostki zależne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) ujemna wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) ujemna wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis ujemnej wartości firmy na początek okresu		
f) odpis ujemnej wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis ujemnej wartości firmy na koniec okresu		
h) ujemna wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 8A

Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w bankach	–	–
b) w innych podmiotach sektora finansowego	5 323	20 072
c) w podmiotach sektora niefinansowego	–	–
Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych, razem	5 323	20 072

Nota 8B

Zmiana stanu udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	20 072	101 829
– zmiana przyjętych zasad rachunkowości	–	(72 161)
Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	20 072	29 668
a) zwiększenia (z tytułu)	115 251	351
– aktualizacji wyceny	115 251	351
b) zmniejszenia (z tytułu)	(130 000)	(9 947)
– sprzedaży	(130 000)	
– aktualizacji wyceny		(9 947)
Stan udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych na koniec okresu	5 323	20 072

Nota 8C

Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych, w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– wartość firmy – jednostki współzależne	–	–
– ujemna wartość firmy – jednostki współzależne	–	–

Nota 8D

Zmiana stanu wartości firmy – jednostki współzależne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis wartości firmy na początek okresu		
f) odpis wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis wartości firmy na koniec okresu		
h) wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 8E

Zmiana stanu ujemnej wartości firmy – jednostki współzależne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) ujemna wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) ujemna wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis ujemnej wartości firmy na początek okresu		
f) odpis ujemnej wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis ujemnej wartości firmy na koniec okresu		
h) ujemna wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 9A

Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w bankach	–	–
b) w innych podmiotach sektora finansowego	6 059	4 883
c) w podmiotach sektora niefinansowego	6 329	15 059
Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych, razem	12 388	19 942

Nota 9B

Zmiana stanu udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	19 942	116 890
– zmiana przyjętych zasad rachunkowości	–	3 878
Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	19 942	120 768
a) zwiększenia (z tytułu)	3 133	3 772
– aktualizacji wyceny	3 133	3 772
b) zmniejszenia (z tytułu)	(10 687)	(104 598)
– sprzedaży	(2 077)	(19 960)
– aktualizacji wyceny	(8 610)	(84 638)
Stan udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	12 388	19 942

Nota 9C

Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych, w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– wartość firmy – jednostki stowarzyszone	–	–
– ujemna wartość firmy – jednostki stowarzyszone	–	–

Nota 9D

Zmiana stanu wartości firmy – jednostki stowarzyszone

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis wartości firmy na początek okresu		
f) odpis wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis wartości firmy na koniec okresu		
h) wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 9E

Zmiana stanu ujemnej wartości firmy – jednostki stowarzyszone

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) ujemna wartość firmy brutto na początek okresu		
b) zwiększenia (z tytułu)		
c) zmniejszenia (z tytułu)		
d) ujemna wartość firmy brutto na koniec okresu		
e) odpis ujemnej wartości firmy na początek okresu		
f) odpis ujemnej wartości firmy za okres (z tytułu)		
g) odpis ujemnej wartości firmy na koniec okresu		
h) ujemna wartość firmy netto na koniec okresu	–	–

Nota 10

Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego (jednostka zależna, współzależna, stowarzyszona, z wyłączeniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	Zastosowana metoda konsolidacji/ wycena metodą praw własności bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/ wycenie metodą praw własności	Data objęcia kontroli/ uzyskania znaczącego wpływu	Wartość udziałów/ akcji wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość (razem)	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Procent posiadanego kapitału zakładowego	Udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	Wskazanie innej niż określona pod lit. j) lub k), podstawy kontroli/ znaczącego wpływu
w tys. zł											
1. CITILEASING Sp. z o.o. ¹	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	04.03.1996 r.	120 000	38 453	158 453	97,47	97,47	zależność pośrednia – patrz inf. pod tabelą
2. DOMI MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO SA	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	28.02.2001 r.	70 950	9 866	80 816	100,00	100,00	–
3. BANK ROZWOJU CUKROWNICWA S.A.	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	18.09.1997 r.	52 580	(13 793)	38 787	100,00	100,00	–
4. HANDLOWY-INVESTMENTS S.A. ²	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	27.01.1997 r.	44 539	(44 539)	–	100,00	100,00	–
5. TOWARZYSTWO FUN-DUSZY INWESTYCYJNYCH BH S.A.	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	16.04.1998 r.	42 000	(25 241)	16 759	100,00	100,00	–
6. HANDLOWY-INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	05.11.1997 r.	41 483	(23 224)	18 259	80,97	80,97	zależność pośrednia – patrz inf. pod tabelą
7. PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Produkcja urządzeń gastronomicznych i handlowych	Jednostka zależna	nie podlega wycenie metodą praw własności	30.11.2001 r.	13 502	(4 059)	9 443	100,00	100,00	–
8. HANDLOWY INWESTYCJE II Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	18.02.1997 r.	10 084	(6 192)	3 892	100,00	100,00	–
9. HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ³	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	16.08.1994 r.	8 070	(1 610)	6 460	100,00	100,00	–
10. HANDLOWY ZARZĄDZANIE AKTYWAMI S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	18.08.1999 r.	5 000	124	5 124	100,00	100,00	–
11. POLSKIE PRACOWNICZE TOWARZYSTWO EMERYTALNE DIAMENT S.A. w likwidacji	Warszawa	Ubezpieczenia	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	19.04.2000 r.	2 140	(1 915)	225	79,27	79,27	–

12. HANDLOWY HELLER S.A.	Warszawa	Faktoring	Jednostka współzależna	wycena metodą praw własności	13.06.1994 r.	2 752	2 571	5 323	25,00	25,00	zależność pośrednia – patrz inf. pod tabelą
13. MOSTOSTAL ZABRZE HOLDING S.A.	Zabrze	Budownictwo produkcyjno-usługowe	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	28.06.2000 r.	89 250	(89 250)	–	34,44	34,44	–
14. PIA PIASECKI S.A.	Kielce	Usługi budowlane	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	18.05.2001 r.	40 000	(40 000)	–	36,52	36,52	–
15. ELEKTROMONTAŻ POZNAŃ S.A.	Poznań	Usługi budowlano-montażowe i elektroenergetyczne	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	09.12.1999 r.	13 683	(7 683)	6 000	25,30	25,30	–
16. IPC JV Sp. z o.o.	Warszawa	Budowa i eksploatacja budynku	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	28.03.1991 r.	4 185	(4 185)	–	31,00	31,00	–
17. KP KONSORCJUM Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie fundużami inwestycyjnymi	Jednostka stowarzyszona	wycena metodą praw własności	01.03.1995 r.	1 260	4 799	6 059	49,99	49,99	–
18. CREDITREFORM PL Sp. z o.o.	Warszawa	Wywiadownia gospodarcza	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	29.06.1992 r.	328	–	328	49,03	49,03	–

1/ Pośrednie powiązania poprzez Citileasing Sp. z o.o.

19. HANDLOWY LEASING S.A.	Warszawa	Leasing, najem i sprzedaż ratalna nieruchomości	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	19.08.2003 r.	3 125	(3 125)	–	100,00	100,00	–
---------------------------	----------	---	-------------------	------------------------------	---------------	-------	---------	---	--------	--------	---

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A.

20. HANDLOWY – INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	05.11.1997 r.	11 693	(8 052)	3 641	19,03	19,03	–
21. POLIMEX – CEKOP S.A.	Warszawa	Centralia handlu zagranicznego	Jednostka stowarzyszona	wycena metodą praw własności	26.09.1997 r.	77 818	(45 018)	32 800	36,64	36,64	zależność pośrednia – patrz inf. pod tabelą
22. NIF FUND HOLDINGS PCC Ltd.	Guernsey	Działalność inwestycyjna	Jednostka stowarzyszona	nie podlega wycenie metodą praw własności	21.08.1998 r.	39 809	(8 188)	31 621	22,68	22,68	–

3/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

23. CITILEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	wycena metodą praw własności	19.08.2003 r.	3 125	995	4 120	2,53	2,53	–
24. HANDLOWY HELLER S.A.	Warszawa	Faktoring	Jednostka współzależna	wycena metodą praw własności	07.01.1999 r.	3 558	1 765	5 323	25,00	25,00	–

Ad. poz. 1. Na dzień 31.12.2003 roku Bank posiada dodatkowo pośredni udział w Citileasing Sp. z o.o. poprzez jednostkę Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. – 2,53% kapitału zakładowego. Łączny udział Banku w tej jednostce wynosi 100% kapitału zakładowego.

Ad. poz. 6. Na dzień 31.12.2003 roku Bank posiada dodatkowo pośredni udział w Handlowy Investments II S.a.r.l. poprzez jednostkę Handlowy Investments S.A. – 19,03% kapitału zakładowego. Łączny udział Banku w tej jednostce wynosi 100% kapitału zakładowego.

Ad. poz. 12. Na dzień 31.12.2003 roku Bank posiada dodatkowo pośredni udział w Handlowy Heller S.A. – 25% kapitału zakładowego, poprzez jednostkę Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. Łączny udział Banku w tej jednostce wynosi 50% kapitału zakładowego.

Ad. poz. 21. Na dzień 31.12.2003 roku Bank posiada dodatkowo pośredni udział w Polimex–Cekop S.A. poprzez jednostkę Elektromontaż Poznań S.A. – 0,01% kapitału zakładowego. Łączny udział Banku w tej jednostce wynosi 36,65% kapitału zakładowego.

Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych — c.d.

Lp.	Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Kapitał własny jednostki, w tym:		Kapitał własny jednostki, w tym:		Zobowiązania jednostki, w tym:		Należności jednostki, w tym:		Aktywa jednostki razem	Przychody ze sprzedaży	Nieopłacone przez emitenta wartości udziałów/akcji w jednostce	Otrzymane lub należne dywidendy od jednostek za ostatni rok obrotowy	
		kapitał zakładowy	kapitał zapasowy	kapitał własny	pozostały kapitał własny, w tym:	zobowiązania	zobowiązania	należności	należności					
		na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	wpłaty na kapitał zapasowy	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto	zobowiązania krótkoterminowe	zobowiązania długoterminowe	należności krótkoterminowe	należności długoterminowe					
1.	CITILEASING Sp. z o.o. ¹	123 120	24 495	14 958	6 112	82 926	47 373	126 067	76 665	49 402	255 186	11 194	—	
2.	DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO SA	80 816	2 850	7 016	6 183	88 032	88 032	107 331	106 143	1 188	170 199	30 968	1 499	
3.	BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA S.A.	38 787	8 657	5 066	1 141	16	16	2 642	136	2 506	42 573	1 686	—	
4.	HANDLOWY-INVESTMENTS S.A. ²	(31 445)	—	(75 984)	(2 852)	207 198	35	—	—	—	175 753	82	—	
5.	TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH BH S.A.	16 759	29 000	(25 241)	4 964	895	895	378	378	—	18 214	18 644	—	
6.	HANDLOWY-INVESTMENTS II S.a.r.l.	18 259	—	(43 190)	1 983	21 650	38	25	25	—	34 552	118	—	
7.	PPH SPOWASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Jednostka postawiona w stan likwidacji												
8.	HANDLOWY INWESTYCJE II Sp. z o.o.	4	10 080	(6 192)	936	—	—	81	56	25	3 892	2 154	—	
9.	HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ³	4	8 066	(1 610)	4 034	1 991	1 991	46	0	46	13 171	1 028	—	
10.	HANDLOWY ZARZĄDZANIE AKTYWAMI S.A.	5 124	5	119	556	99	99	787	787	—	6 178	6 468	—	
11.	POLSKIE PRACOWNICZE TOWARZYSTWO EMERYTALNE DIAMENT S.A. w likwidacji	284	1 668	(1 484)	306	55	55	125	125	—	339	1	—	
12.	HANDLOWY HELLER S.A.	21 293	8 587	2 706	2 706	269 581	269 581	291 783	291 783	—	294 037	21 345	56	

13. MOSTOSTAL ZABRZE HOLDING S.A.	(66 187)	20 327	—	—	(86 514)	(50 272)	(40 320)	155 408	155 408	0	37 673	37 673	—	172 624	42 628	—	—
14. PIA PIASECKI S.A.	Jednostka postawiona w stan likwidacji																
15. ELEKTROMONTAŻ POZNAŃ S.A.	55 271	54 082	—	3 043	(1 854)	—	(1 854)	8 053	8 053	—	15 748	15 748	—	84 789	57 618	—	—
16. IPC JV Sp. z o.o.	(4 270)	13 500	—	451	(18 221)	(27 590)	(10 491)	64 259	2 862	61 397	351	351	—	60 565	10 925	—	—
17. KP KONSORCJUM Sp. z o.o.	12 120	292	—	230	11 598	8 982	2 616	2 726	2 726	—	9 535	9 535	—	19 266	15 299	—	—
18. CREDITREFORM PL Sp. z o.o.	194	670	—	17	(493)	(536)	49	198	198	—	432	432	—	651	4 279	—	—
1/ Pośrednie powiązania poprzez Citileasing Sp. z o.o.																	
19. HANDLOWY LEASING S.A.	(2 191)	3 125	0	239	(5 555)	(15 782)	10 227	972 368	612 520	359 848	959 904	353 014	606 890	1 028 911	56 565	—	—
2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A.																	
20. HANDLOWY – INVESTMENTS II S.ar.l.	18 259	61 449	—	—	(43 190)	(50 997)	1 983	21 650	38	21 612	25	25	—	34 552	118	—	—
21. POLIMEX – CEKOP S.A.	114 622	24 185	—	75 313	15 124	8 473	8 081	172 295	172 295	—	172 689	161 756	10 933	350 156	245 929	—	—
22. NIFUND HOLDINGS PCC Ltd.	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd
3/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.																	
23. CITILEASING Sp. z o.o.	162 573	123 120	—	24 495	14 958	1 329	6 112	82 926	47 373	35 553	126 067	76 665	49 402	255 186	11 194	—	—
24. HANDLOWY HELLER S.A.	21 293	10 000	—	8 587	2 706	—	2 706	269 581	269 581	—	291 783	291 783	—	294 037	21 345	—	56

Przedstawiono dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzące z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

Nota 11A

Udziały lub akcje w innych jednostkach

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) w podmiotach sektora finansowego	18 152	13 767
b) w podmiotach sektora niefinansowego	5 481	9 745
Udziały lub akcje w innych jednostkach, razem	23 633	23 512

Nota 11B

Zmiana stanu udziałów lub akcji w innych jednostkach

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	23 512	57 770
a) zwiększenia (z tytułu)	22 674	5 439
– zakupów	14 782	5 439
– aktualizacji wyceny	40	–
– różnic kursowych	12	–
– przejęcie za wierzytelności	7 840	–
b) zmniejszenia (z tytułu)	(22 553)	(39 697)
– sprzedaży	(7 921)	(39 571)
– aktualizacji wyceny	(14 341)	(118)
– inne	(291)	(8)
Stan udziałów lub akcji w innych jednostkach na koniec okresu	23 633	23 512

Nota 11C

Udziały lub akcje w innych jednostkach

Lp.	nazwa (firma) jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa udziałów/akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	kapitał własny jednostki, w tym: — kapitał zakładowy	nieopłacona przez emitenta wartość udziałów/akcji w jednostce	otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy
1.	POLSKIE TOWARZYSTWO REASEKURACYJNE S.A.	Warszawa	Działalność reasekuracyjna	12 809	11,88	11,88	114 847	—	125
2.	WSCHODNI BANK CUKROWNICTWA SA	Lublin	Bankowość	4 386	7,38	7,38	75 036	—	—
3.	GÓRNOŚLĄSKIE TOWARZYSTWO LOTNICZE SA	Katowice	Lotnictwo	4 105	8,07	8,07	51 358	—	—
4.	BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ S.A.	Warszawa	Prowadzenie informacji kredytowej	1 026	12,54	12,54	12 243	—	—
5.	KUKE S.A.	Warszawa	Ubezp. kredytów eksportowych	600	0,75	0,75	116 735	—	—
6.	STALEXPORT S.A.	Katowice	Sprzedaż i dystrybucja produktów hutniczych	344	1,73	1,73	(56 412)	—	—
7.	KIR S.A.	Warszawa	Usługi w zakresie rozliczeń międzybankowych	313	5,74	5,74	78 005	—	1 438
8.	CENTRALNA TABELA OFERT S.A.	Warszawa	Prowadzenie centralnej tabeli ofert	31	4,52	4,52	5 008	—	—
9.	GPW S.A.	Warszawa	Prowadzenie GPW	14	0,05	0,05	362 908	—	—
10.	BIURO CENTRUM Sp. z o.o.	Katowice	Administrowanie budynkiem biurowym	6	7,63	7,63	181	—	—
11.	POLANIA Sp. z o.o. (w upadłości)	Gniezno	Produkcja obuwia i wyrobów skórzanych	—	6,06	6,06	—	—	—

Przedstawione dane finansowe spółek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych spółek.

Nota 12A

Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe (wg rodzaju)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) prawa poboru	–	–
b) prawa pochodne	–	–
c) inne (według rodzaju)	3 624 437	4 527 450
– należności do otrzymania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi	3 624 437	4 523 450
– jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	4 000
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe, razem	3 624 437	4 527 450

Nota 12B

Zmiana stanu pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	4 527 450	3 375 666
a) zwiększenia (z tytułu)	–	1 171 903
– zakupu	–	4 000
– aktualizacji wyceny	–	1 167 903
b) zmniejszenia (z tytułu)	(903 013)	(20 119)
– sprzedaży	(4 000)	(20 119)
– aktualizacji wyceny	(899 013)	–
Stan pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych na koniec okresu	3 624 437	4 527 450

Nota 12C

Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	3 606 618	4 502 108
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	17 819	25 342
b1. jednostka/waluta tys. EUR	1 213	1 351
tys. zł	5 722	5 431
b2. jednostka/waluta tys. USD	3 234	5 187
tys. zł	12 097	19 911
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	–	–
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe, razem	3 624 437	4 527 450

Nota 13A

Aktywa finansowe

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 561 122	6 080 900
b) kredyty i pożyczki udzielone przez bank i wierzycelności własne, nie przeznaczone do obrotu	13 813 988	14 163 390
c) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	70 159	305 707
d) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 814 583	2 931 832
e) środki pieniężne	1 186 514	979 308
Aktywa finansowe, razem	22 446 366	24 461 137

Nota 13B

Aktywa finansowe (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	18 182 393	21 269 264
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	5 884 959	4 708 726
b1. jednostka/waluta tys. EUR	832 379	671 277
tys. zł	3 926 332	2 698 666
b2. jednostka/waluta tys. USD	315 316	274 446
tys. zł	1 179 441	1 053 545
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	779 186	956 515
Aktywa finansowe (brutto), razem	24 067 352	25 977 990

Nota 13C

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (wg zbywalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	444 207	1 085 720
a) akcje (wartość bilansowa):	—	—
— wartość godziwa		
— wartość rynkowa		
— wartość według cen nabycia		
b) obligacje (wartość bilansowa):	444 207	1 085 720
— wartość godziwa	444 207	1 085 720
— wartość rynkowa	444 207	1 085 720
— wartość według cen nabycia	441 186	1 081 105
c) inne — wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	—	—

Nota 13C

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (wg zbywalności) c.d.

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	—	—
a) akcje (wartość bilansowa):		
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
b) obligacje (wartość bilansowa):		
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):		
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynkach regulowanych (wartość bilansowa)	36 042	117 321
a) akcje (wartość bilansowa):	—	—
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
b) obligacje (wartość bilansowa):	32 348	101 837
– wartość godziwa	32 348	101 837
– wartość rynkowa		—
– wartość według cen nabycia	32 661	101 569
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	3 694	15 484
c1) bony skarbowe (wartość bilansowa):	3 694	15 484
– wartość godziwa	3 694	15 484
– wartość rynkowa		—
– wartość według cen nabycia	3 684	15 416
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	4 080 873	4 877 859
a) akcje i udziały (wartość bilansowa):	—	—
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
b) obligacje (wartość bilansowa):	434 195	320 384
– wartość godziwa	434 195	320 384
– wartość rynkowa	—	—
– wartość według cen nabycia	433 210	319 146
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	3 646 678	4 557 475
c1) certyfikaty depozytowe (wartość bilansowa)	22 241	34 025
– wartość godziwa	22 241	34 025
– wartość rynkowa	—	—
– wartość według cen nabycia	22 149	33 919
c2) aktywa z tytułu wyceny instrumentów finansowych (wartość bilansowa)	3 624 437	4 523 450
– wartość godziwa	3 624 437	4 523 450
– wartość rynkowa	3 624 437	4 523 450
– wartość według cen nabycia	—	—
Wartość według cen nabycia, razem*	932 890	1 551 155
Wartość na początek okresu, razem	6 080 900	3 612 461
Korekty aktualizujące wartość, razem*	3 796	6 295
Wartość bilansowa, razem	4 561 122	6 080 900

* Wartość według ceny nabycia oraz korekty aktualizujące dotyczą papierów wartościowych.

Nota 13D

Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności (wg zapadalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	—	—
a) obligacje (wartość bilansowa):		
— korekty aktualizujące wartość (za okres)		
— wartość na początek okresu		
— wartość według cen nabycia		
b) inne — wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):		
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	—	—
a) obligacje (wartość bilansowa):		
— korekty aktualizujące wartość (za okres)		
— wartość na początek okresu		
— wartość według cen nabycia		
b) inne — wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):		
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynkach regulowanych (wartość bilansowa)	—	—
a) obligacje (wartość bilansowa):		
— korekty aktualizujące wartość (za okres)		
— wartość na początek okresu		
— wartość według cen nabycia		
b) inne — wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):		
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	70 159	305 707
a) obligacje (wartość bilansowa):	70 159	305 707
— korekty aktualizujące wartość	—	1 469
— wartość na początek okresu	305 707	670 436
— wartość według cen nabycia	70 159	304 238
b) inne — wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	—	—
Wartość według cen nabycia, razem	70 159	304 238
Wartość na początek okresu, razem	305 707	717 618
Korekty aktualizujące wartość, razem	—	1 469
Wartość bilansowa, razem	70 159	305 707

Nota 13E

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (wg zbywalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	1 908 068	2 036 772
a) akcje (wartość bilansowa):	344	21 362
— wartość godziwa	344	21 362
— wartość rynkowa	—	—
— wartość według cen nabycia	132 985	131 328

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
b) obligacje (wartość bilansowa):	1 907 724	2 015 410
– wartość godziwa	1 907 724	2 015 410
– wartość rynkowa	1 907 724	2 015 410
– wartość według cen nabycia	1 905 449	1 983 744
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	–	–
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	–	–
a) akcje (wartość bilansowa):		
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
b) obligacje (wartość bilansowa):		
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):		
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynkach regulowanych (wartość bilansowa)	527 297	484 946
a) akcje (wartość bilansowa):	–	7 320
– wartość godziwa		7 320
– wartość rynkowa	–	–
– wartość według cen nabycia		7 320
b) obligacje (wartość bilansowa):	384 885	398 577
– wartość godziwa	384 885	398 577
– wartość rynkowa	–	–
– wartość według cen nabycia	366 665	366 665
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	142 412	79 049
c1) bony skarbowe (wartość bilansowa)	142 412	79 049
– wartość godziwa	142 412	79 049
– wartość rynkowa	–	–
– wartość według cen nabycia	140 927	77 318
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	379 218	410 114
a) udziały i akcje (wartość bilansowa):	379 218	406 114
– wartość godziwa	379 218	406 114
– wartość rynkowa	–	–
– wartość według cen nabycia	468 165	641 466
b) obligacje (wartość bilansowa):	–	–
– wartość godziwa		
– wartość rynkowa		
– wartość według cen nabycia		
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	–	4 000
c1) jednostki uczestnictwa (wartość bilansowa):		4 000
– wartość godziwa		4 000
– wartość rynkowa		–
– wartość według cen nabycia		4 000
Wartość według cen nabycia, razem	3 014 191	3 211 841
Wartość na początek okresu, razem	2 931 832	2 189 489
Korekty aktualizujące wartość, razem	(199 608)	(280 009)
Wartość bilansowa, razem	2 814 583	2 931 832

Nota 14A

Wartości niematerialne i prawne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) koszty zakończonych prac rozwojowych	—	—
b) wartość firmy	1 243 645	1 316 091
c) koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	51 079	54 541
– oprogramowanie komputerowe	50 749	54 084
d) inne wartości niematerialne i prawne	—	—
e) zaliczki na wartości niematerialne i prawne	288	6 845
Wartości niematerialne i prawne, razem	1 295 012	1 377 477

Nota 14B

Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych (wg grup rodzajowych)

w tys. zł	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym: oprogramowanie komputerowe		inne wartości niematerialne i prawne	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	wartości niematerialne i prawne, razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na początek okresu	—	1 448 907	163 892	163 152	—	6 845	1 619 644
b) zwiększenia (z tytułu)		—	26 906	26 906	—	9 663	36 569
– zakupu			9 648	9 648			9 648
– nakładów inwestycyjnych						5 759	5 759
– przeniesienia z inwestycji			17 258	17 258			17 258
– przeniesienia między grupami						3 904	3 904
c) zmniejszenia (z tytułu)		—	(23 086)	(23 086)		(16 220)	(39 306)
– likwidacji			(23 086)	(23 086)			(23 086)
– rozliczenia inwestycji						(15 873)	(15 873)
– inne						(347)	(347)
d) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	—	1 448 907	167 712	166 972	—	288	1 616 907
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	—	132 816	109 351	109 068	—	—	242 167
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	—	72 446	7 282	7 155	—	—	79 728
– zwiększenia (z tytułu)		72 446	26 895	26 768			99 341
– odpisów amortyzacyjnych		72 446	26 895	26 768			99 341
– zmniejszenia (z tytułu)	—	—	(19 613)	(19 613)	—	—	(19 613)
– likwidacji			(19 613)	(19 613)			(19 613)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	—	205 262	116 633	116 223	—	—	321 895
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	—	—	—	—	—	—	—
– zwiększenia							
– zmniejszenia							
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	—	—	—	—	—	—	—
j) wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	—	1 243 645	51 079	50 749	—	288	1 295 012

Nota 14C

Wartości niematerialne i prawne (struktura własnościowa)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) własne	1 294 724	1 370 632
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	–	–
Wartości niematerialne i prawne, razem	1 294 724	1 370 632

Nota 15A

Rzeczowe aktywa trwałe

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Rzeczowe aktywa trwałe		
a) środki trwałe, w tym:	745 944	807 912
– grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	43 885	34 361
– budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	537 120	567 578
– urządzenia techniczne i maszyny	–	–
– środki transportu	32 540	33 311
– inne środki trwałe	132 399	172 662
b) środki trwałe w budowie	18 201	8 598
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	–	145
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	764 145	816 655

Nota 15B

Zmiana stanu środków trwałych (wg grup rodzajowych)

w tys. zł	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	50 386	696 173	—	53 193	685 213	1 484 965
b) zwiększenia (z tytułu)	20 075	6 050	—	11 905	44 814	82 844
– zakupów	20 075	925	—	1 973	27 015	49 988
– przeniesienia ze środków trwałych w budowie	—	4 764	—	9 932	15 418	30 114
– przeniesienia między grupami	—	361	—	—	2 355	2 716
– inne	—	—	—	—	26	26
c) zmniejszenia (z tytułu)	—	(12 386)	—	(9 066)	(58 712)	(80 164)
– sprzedaży	—	(220)	—	(7 674)	(11 513)	(19 407)
– likwidacji	—	(10 414)	—	—	(43 388)	(53 802)
– darowizny	—	—	—	—	(1 739)	(1 739)
– zmiany klasyfikacji środka trwałego	—	—	—	(1 392)	(1 108)	(2 500)
– przeniesienia między grupami	—	(1 752)	—	—	(964)	(2 716)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	70 461	689 837	—	56 032	671 315	1 487 645
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	16 025	128 595	—	19 882	512 551	677 053
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	10 551	22 669	—	3 610	26 127	62 957
– zwiększenia (z tytułu)	10 551	27 535	—	10 467	81 042	129 595
– odpisów amortyzacyjnych	10 551	27 182	—	10 467	80 350	128 550
– przeniesienia między grupami	—	353	—	—	647	1 000
– inne	—	—	—	—	45	45
– zmniejszenia (z tytułu)	—	(4 866)	—	(6 857)	(54 915)	(66 638)
– sprzedaży	—	(57)	—	(6 179)	(11 433)	(17 669)
– likwidacji	—	(4 722)	—	—	(41 131)	(45 853)
– przeniesienia między grupami	—	(44)	—	—	(956)	(1 000)
– darowizny	—	—	—	—	(287)	(287)
– zmiany klasyfikacji środka trwałego	—	—	—	(678)	(1 108)	(1 786)
– inne	—	(43)	—	—	—	(43)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	26 576	151 264	—	23 492	538 678	740 010
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	—	—	—	—	—	—
– zwiększenia	—	1 453	—	—	238	1 691
– zmniejszenia	—	—	—	—	—	—
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	—	1 453	—	—	238	1 691
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	43 885	537 120	—	32 540	132 399	745 944

Nota 15C

Środki trwałe bilansowe (struktura własnościowa)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) własne	745 873	807 733
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	71	179
– umowy leasingu	71	179
Środki trwałe bilansowe, razem	745 944	807 912

Nota 15D

Środki trwałe (wykazywane pozabilansowo)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:		
– wartość gruntów użytkowanych wieczysto		
Środki trwałe pozabilansowe, razem	–	–

Nota 16A

Inne aktywa

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) przejęte aktywa do zbycia	21 025	25 677
b) pozostałe, w tym:	286 575	248 312
– rozrachunki międzybankowe	18 828	2 419
– rozrachunki międzyoddziałowe	–	29 017
– rozliczenia z tytułu operacji instrumentami pochodnymi	1 572	6 114
– przychody do otrzymania	36 427	28 489
– pożyczki dla pracowników z Funduszu Świadczeń Socjalnych	45 135	47 123
– dłużnicy różni	184 613	135 150
Inne aktywa, razem	307 600	273 989

Nota 16B

Przejęte aktywa do zbycia

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) środki trwałe w budowie	–	–
b) nieruchomości	21 024	25 677
c) inne	1	–
Przejęte aktywa do zbycia, razem	21 025	25 677

Nota 16C

Zmiana stanu przyjętych aktywów do zbycia (wg tytułów)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu (wg tytułów)	25 677	7 677
– nieruchomości	25 677	7 677
a) zwiększenia (z tytułu)	1	18 000
– przejęcie za wierzytelności	–	18 000
– przeniesienie roszczenia spornego	1	–
b) zmniejszenia (z tytułu)	(4 653)	–
– odpisów na rezerwy	(4 653)	–
Stan przyjętych aktywów do zbycia na koniec okresu (wg tytułów)	21 025	25 677
– nieruchomości	21 024	25 677
– inne	1	–

Nota 17A

Rozliczenia międzyokresowe

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. długoterminowe	218 555	329 318
– aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	218 555	329 318
– pozostałe rozliczenia międzyokresowe	–	–
b. krótkoterminowe, w tym:	61 993	38 358
– pozostałe rozliczenia międzyokresowe	61 993	38 358
Rozliczenia międzyokresowe, razem	280 548	367 676

Nota 17B

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego*

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Stan aktywów na początek okresu, w tym:	329 318	271 927
a) odniesionych na wynik finansowy	326 170	271 927
b) odniesionych na kapitał własny	3 148	—
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	—	—
1a. Korekta wynikająca ze zmiany zasad rachunkowości odniesiona na kapitał własny	—	1 577
1b. Stan aktywów na początek okresu po uzgodnieniu do danych porównywalnych	329 318	273 504
2. Zwiększenia	49 561	113 330
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z dodatnimi i ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	33 270	111 145
– rezerw celowych i trwałej utraty wartości udziałów	—	100 384
– odsetek memoriałowych	—	6 082
– rozliczenia ulgi inwestycyjnej	2 198	4 679
– wyceny instrumentów finansowych i papierów wartościowych	23 951	—
– przychodów pobranych z góry	7 121	—
b) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z wyceną udziałów metodą praw własności	—	614
c) przeniesienie z wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy, bez wpływu na wynik bieżącego okresu	8 833	—
d) odniesione na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	—	—
e) odniesione na kapitał własny w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	—	—
f) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	—	—
g) odniesione na kapitał własny w związku ze zmniejszeniem dodatnich różnic przejściowych z tytułu wyceny papierów wartościowych	7 458	1 571
3. Zmniejszenia	(160 324)	(57 516)
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi i dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	(146 107)	(57 516)
– wyceny instrumentów finansowych i papierów wartościowych	—	(46 984)
– odsetek memoriałowych	(24 382)	—
– kosztów do zapłacenia	(622)	(5 461)
– przychodów pobranych z góry	—	(3 257)
– rezerw celowych i trwałej utraty wartości udziałów	(71 357)	—
– zmiany stawki podatku z 27% na 19% w 2003 roku i z 28% na 27% w 2002 roku	(49 746)	(1 814)
b) odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	—	—
c) odniesione na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	—	—
d) odniesione na kapitał własny w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	—	—
e) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	—	—
f) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z podatkiem z tytułu bieżącej wyceny udziałów metodą praw własności	(5 384)	—
g) odniesione na zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	—	—
h) odniesione na kapitał własny związku ze zmniejszeniem dodatnich różnic przejściowych z tytułu wyceny papierów wartościowych	—	—
i) przeniesienia z wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy, bez wpływu na wynik bieżącego okresu	(8 833)	—

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	218 555	329 318
a) odniesionych na wynik finansowy	216 782	326 170
b) odniesionych na kapitał własny	1 773	3 148
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	–	–
d) odniesionych na zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	–	–

* W powyższej nocie zostały łącznie zaprezentowane dodatnie i ujemne różnice przejściowe, przyjęte do wyliczenia odroczonego podatku dochodowego.

Nota 17C

Pozostałe rozliczenia międzyokresowe

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	61 993	38 358
– odsetki zapłacone z góry	802	802
– inne koszty zapłacone z góry	61 191	37 556
b) inne rozliczenia międzyokresowe, w tym:	–	–
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe, razem	61 993	38 358

Nota 18

Pożyczki podporządkowane

Nazwa jednostki	Wartość pożyczki		Warunki oprocentowania	Termin wymagalności
	wg walut	w tys. zł		
1. Handlowy Investments S.A.	PLN	38 174	WIBOR 3M PLN +1% p.a.	30.09.2004
2. Handlowy Investments S.A.	PLN	33 210	WIBOR 3M PLN +1% p.a.	30.09.2004
3. Handlowy Investments S.A.	PLN	25 308	WIBOR 3M PLN +0,5% p.a.	30.09.2004
4. Handlowy Investments II S.a.r.l.	PLN	16 168	WIBOR 3M PLN +1% p.a.	30.09.2004
Pożyczki podporządkowane razem		112 860		
Odsetki należne		31 041		
Pożyczki podporządkowane (brutto) razem		143 901		
Rezerwa utworzona		(102 860)		
Pożyczki podporządkowane (netto) razem		41 041		

Nota 19

Odpisy/odwrócenia odpisów aktualizujących (netto) z tytułu trwałej utraty wartości aktywów finansowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Odniesione do rachunku zysków i strat	13 521	(75 747)
1. Akcje, udziały w jednostkach podporządkowanych, akcje i udziały w innych jednostkach		
– odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	–	(75 084)
– odwrócone odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	8 981	–
2. Dłużne papiery wartościowe utrzymane do terminu zapadalności		
– odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	–	(1 824)
– odwrócone odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	–	–
3. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu		
– odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	–	–
– odwrócone odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	4 540	1 161
Odniesione na kapitał własny*	(22 932)	(15 946)
1. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		
– odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	(22 932)	(4 046)
– odwrócone odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości	–	–
– dodatnia wycena (netto) na dzień 1 stycznia 2002 roku (zmiana przyjętych zasad rachunkowości)	–	19 418
2. Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		
– odpisy (netto) z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 1 stycznia 2002 roku (zmiana przyjętych zasad rachunkowości)	–	(31 318)
Odpisy/odwrócenia odpisów aktualizujących (netto) z tytułu trwałej utraty wartości aktywów finansowych, razem	(9 411)	(91 693)

*/ z uwzględnieniem efektu podatkowego z wyceny

Nota 20A

Zobowiązania wobec sektora finansowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) środki na rachunkach i depozyty, w tym:	3 233 270	2 862 841
– depozyty banków i innych podmiotów finansowych	902 892	1 002 480
b) kredyty i pożyczki otrzymane	545 332	522 103
c) weksle własne	–	–
d) własna emisja papierów wartościowych	–	–
e) inne zobowiązania (z tytułu)	27 401	45 771
– przejściowej ewidencji zobowiązań	16 186	30 256
– zabezpieczeń pieniężnych	11 215	15 515
f) odsetki	20 079	17 479
Zobowiązania wobec sektora finansowego, razem	3 826 082	3 448 194

Nota 20B

Zobowiązania wobec sektora finansowego (wg terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	2 343 320	1 886 237
b) zobowiązania terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	1 462 683	1 544 478
– do 1 miesiąca	312 388	931 135
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	46 129	79 292
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	564 864	41 763
– powyżej 1 roku do 5 lat	494 190	457 443
– powyżej 5 lat do 10 lat	45 112	34 845
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	–	–
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	20 079	17 479
Zobowiązania wobec sektora finansowego, razem	3 826 082	3 448 194

Nota 20C

Zobowiązania wobec sektora finansowego (wg pierwotnych terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	2 343 320	1 886 237
b) zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:	1 462 683	1 544 478
– do 1 miesiąca	204 265	530 011
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	104 272	399 677
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	153 517	87 906
– powyżej 1 roku do 5 lat	571 404	162 397
– powyżej 5 lat do 10 lat	421 762	364 487
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	7 463	–
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	20 079	17 479
Zobowiązania wobec sektora finansowego, razem	3 826 082	3 448 194

Nota 20D

Zobowiązania wobec sektora finansowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	2 917 049	2 463 451
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	909 033	984 743
b1. jednostka/waluta tys. EUR	115 787	109 039
tys. zł	546 168	438 359
b2. jednostka/waluta tys. USD	86 223	133 174
tys. zł	322 517	511 229
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	40 348	35 155
Zobowiązania wobec sektora finansowego, razem	3 826 082	3 448 194

Odsetki od zobowiązań wobec sektora finansowego zaliczone zostały w bilansie do zobowiązań terminowych.

Nota 21A

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) środki na rachunkach i depozyty	17 569 386	15 705 688
b) kredyty i pożyczki otrzymane	—	—
c) weksle własne	—	—
d) własna emisja papierów wartościowych	—	—
e) inne zobowiązania (z tytułu)	406 668	278 489
— przejściowej ewidencji zobowiązań	35 126	13 762
— zabezpieczeń pieniężnych	371 542	264 727
f) odsetki	63 206	78 782
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego, razem	18 039 260	16 062 959

Nota 21B

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – lokaty oszczędnościowe (wg terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące		
b) zobowiązania terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
– do 1 miesiąca		
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy		
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku		
– powyżej 1 roku do 5 lat		
– powyżej 5 lat do 10 lat		
– powyżej 10 lat do 20 lat		
– powyżej 20 lat		
– dla których termin wymagalności upłynął		
c) odsetki		
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – lokaty oszczędnościowe, razem	–	–

Nota 21C

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – lokaty oszczędnościowe (wg pierwotnych terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące		
b) zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:		
– do 1 miesiąca		
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy		
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku		
– powyżej 1 roku do 5 lat		
– powyżej 5 lat do 10 lat		
– powyżej 10 lat do 20 lat		
– powyżej 20 lat		
– dla których termin wymagalności upłynął		
c) odsetki		
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – lokaty oszczędnościowe, razem	–	–

Nota 21D

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – pozostałe (wg terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	8 877 277	7 548 770
b) zobowiązania terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	9 098 777	8 435 407
– do 1 miesiąca	5 229 253	3 918 001
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 649 915	1 877 066
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 540 772	1 598 520
– powyżej 1 roku do 5 lat	678 743	1 038 592
– powyżej 5 lat do 10 lat	94	449
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	–	2 779
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	63 206	78 782
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – pozostałe, razem	18 039 260	16 062 959

Nota 21E

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – pozostałe
(wg pierwotnych terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	8 877 277	7 548 770
b) zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:	9 098 777	8 435 407
– do 1 miesiąca	4 166 019	2 503 296
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 823 583	2 132 037
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 957 901	2 383 139
– powyżej 1 roku do 5 lat	1 149 419	1 413 478
– powyżej 5 lat do 10 lat	325	678
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	1 530	2 779
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	63 206	78 782
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego – pozostałe, razem	18 039 260	16 062 959

Nota 21F

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	13 030 206	11 255 852
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	5 009 054	4 807 107
b1. jednostka/waluta tys. EUR	408 593	427 533
tys. zł	1 927 331	1 718 770
b2. jednostka/waluta tys. USD	708 424	690 761
tys. zł	2 649 860	2 651 692
b3. jednostka/waluta tys. dolarów kliringowych	50 332	50 332
tys. zł	189 269	198 459
b4. pozostałe waluty (w tys. zł)	242 594	238 186
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego, razem	18 039 260	16 062 959

Odsetki od zobowiązań wobec sektora niefinansowego zaliczone zostały w bilansie do zobowiązań terminowych.

Nota 22A

Zobowiązania wobec sektora budżetowego (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) środki na rachunkach i depozyty	464 655	634 673
b) kredyty i pożyczki otrzymane	–	–
c) weksle własne	–	–
d) własna emisja papierów wartościowych	–	–
e) inne zobowiązania (z tytułu)	146	120
– przejściowej ewidencji zobowiązań	2	1
– zabezpieczeń pieniężnych	144	119
f) odsetki	344	1 501
Zobowiązania wobec sektora budżetowego, razem	465 145	636 294

Nota 22B

Zobowiązania wobec sektora budżetowego – lokaty oszczędnościowe
(wg terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące		
b) zobowiązania terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
– do 1 miesiąca		
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy		
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku		
– powyżej 1 roku do 5 lat		
– powyżej 5 lat do 10 lat		
– powyżej 10 lat do 20 lat		
– powyżej 20 lat		
– dla których termin wymagalności upłynął		
c) odsetki		
Zobowiązania wobec sektora budżetowego – lokaty oszczędnościowe, razem	–	–

Nota 22C

Zobowiązania wobec sektora budżetowego – lokaty oszczędnościowe
(wg pierwotnych terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące		
b) zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:		
– do 1 miesiąca		
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy		
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku		
– powyżej 1 roku do 5 lat		
– powyżej 5 lat do 10 lat		
– powyżej 10 lat do 20 lat		
– powyżej 20 lat		
– dla których termin wymagalności upłynął		
c) odsetki		
Zobowiązania wobec sektora budżetowego – lokaty oszczędnościowe, razem	–	–

Nota 22D

Zobowiązania wobec sektora budżetowego – pozostałe (wg terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	304 107	410 686
b) zobowiązania terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	160 694	224 107
– do 1 miesiąca	110 155	203 724
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	22 640	19 471
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	27 877	902
– powyżej 1 roku do 5 lat	22	10
– powyżej 5 lat do 10 lat	–	–
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	–	–
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	344	1 501
Zobowiązania wobec sektora budżetowego – pozostałe, razem	465 145	636 294

Nota 22E

Zobowiązania wobec sektora budżetowego – pozostałe (wg pierwotnych terminów wymagalności)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) zobowiązania bieżące	304 107	410 686
b) zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:	160 694	224 107
– do 1 miesiąca	90 631	123 938
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	25 292	94 632
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	43 865	5 235
– powyżej 1 roku do 5 lat	906	302
– powyżej 5 lat do 10 lat	–	–
– powyżej 10 lat do 20 lat	–	–
– powyżej 20 lat	–	–
– dla których termin wymagalności upłynął	–	–
c) odsetki	344	1 501
Zobowiązania wobec sektora budżetowego – pozostałe, razem	465 145	636 294

Nota 22F

Zobowiązania wobec sektora budżetowego (wg struktury walutowej)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	399 100	576 255
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	66 045	60 039
b1. jednostka/waluta tys. EUR	8 201	11 276
tys. zł	38 686	45 333
b2. jednostka/waluta tys. USD	7 314	3 831
tys. zł	27 359	14 706
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	—	—
Zobowiązania wobec sektora budżetowego, razem	465 145	636 294

Odsetki od zobowiązań wobec sektora budżetowego zaliczone zostały w bilansie do zobowiązań terminowych.

Nota 23

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) wobec sektora finansowego		
b) wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego		
c) odsetki		
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, razem	—	—

Nota 24A

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) obligacji		
b) certyfikatów		
c) pozostałych (wg rodzaju)		
d) odsetki		
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	—	—

Nota 24B

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	–	–
a) zwiększenia (z tytułu)		
b) zmniejszenia (z tytułu)		
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	–	–

Nota 24C

Zobowiązania długoterminowe z tyt. wyemitowanych dłużnych instr. finansowych

dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	wartość nominalna	warunki oprocentowania	termin wykupu	gwarancje/zabezpieczenia	dodatkowe prawa	rynek notowań	inne

Zobowiązania zabezpieczone na majątku

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał zobowiązań zabezpieczonych na jego majątku.

Nota 25

Fundusze specjalne i inne zobowiązania

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) fundusze specjalne (z tytułu)	80 208	82 045
– funduszu świadczeń socjalnych	80 208	82 045
b) inne zobowiązania (z tytułu)	141 912	342 777
– rozrachunków międzybankowych	37 753	263 077
– rozrachunków międzyoddziałowych	1 398	–
– rozliczeń z tytułu operacji instrumentami pochodnymi	–	2 812
– rozliczeń z Urzędem Skarbowym i ZUS	5 175	3 841
– wierzycieli różnych	97 586	73 047
Fundusze specjalne i inne zobowiązania, razem	222 120	424 822

Nota 26A

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) krótkoterminowe, w tym:	96 470	115 564
– koszty do zapłacenia z tytułu zobowiązań wobec pracowników	73 597	32 417
– rezerwa na koszty restrukturyzacji	7 221	59 369
– na koszty osobowe	–	29 332
– na koszty rzeczowe i pozostałe	7 221	30 037
– inne koszty do zapłacenia	15 652	23 778
b) długoterminowe, w tym:	25 000	25 000
– rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	25 000	25 000
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, razem	121 470	140 564

Nota 26B

Zmiana stanu ujemnej wartości firmy

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu		
a) zwiększenia (z tytułu)		
b) zmniejszenia (z tytułu)		
Stan ujemnej wartości firmy na koniec okresu	–	–

Nota 26C

Pozostałe przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżenia

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) krótkoterminowe, w tym:	249 906	321 542
– przychody przyszłych okresów	77 692	144 804
– odsetki pobrane z góry	5 897	32 024
– prowizje pobrane z góry	16 964	6 116
– inne przychody pobrane z góry	54 831	106 664
– przychody zastrzeżone (z tytułu)	172 214	176 738
– odsetek zastrzeżonych	98 153	134 822
– innych przychodów do rozliczenia	49 089	32 281
– odsetek kapitalizowanych	24 972	9 635
b) długoterminowe, w tym:	546 829	428 210
– odsetki zastrzeżone	546 829	428 210
Pozostałe przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżenia, razem	796 735	749 752

Nota 27A

Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	—	—
a) odniesionej na wynik finansowy		
b) odniesionej na kapitał własny		
c) odniesionej na wartość firmy lub ujemną wartość firmy		
2. Zwiększenia		
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)		
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)		
c) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)		
3. Zmniejszenia		
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)		
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)		
c) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)		
Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	—	—
a) odniesionych na wynik finansowy		
b) odniesionych na kapitał własny		
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy		

W Nocie 17B zostały łącznie zaprezentowane, dodatnie i ujemne różnice przejściowe przyjęte do wyliczenia odroczonego podatku dochodowego.

Nota 27B

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (struktura walutowa)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej		
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)		
b1. jednostka/waluta tys.		
tys. zł		
b2. pozostałe waluty (w tys. zł)		
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, razem	—	—

Nota 27C

Pozostałe rezerwy (wg tytułów), w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	145 019	145 307
– na ryzyko ogólne	300 000	300 000
– inne	2 312	88
Pozostałe rezerwy, razem	447 331	445 395

Nota 27D

Pozostałe rezerwy

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) krótkoterminowe (wg tytułów):	96 558	52 419
– na zobowiązania pozabilansowe	94 246	52 331
– inne	2 312	88
b) długoterminowe (wg tytułów):	350 773	392 976
– na zobowiązania pozabilansowe	50 773	92 976
– na ryzyko ogólne	300 000	300 000
Pozostałe rezerwy, razem	447 331	445 395

Nota 27E

Pozostałe rezerwy (struktura walutowa)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a. w walucie polskiej	403 683	390 562
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	43 648	54 833
b1. jednostka/waluta tys. EUR	4 682	10 344
tys. zł	22 085	41 583
b2. jednostka/waluta tys. USD	5 272	3 192
tys. zł	19 720	12 252
b3. pozostałe waluty (w tys. zł)	1 843	998
Pozostałe rezerwy, razem	447 331	445 395

Nota 27F

Zmiana stanu pozostałych rezerw krótkoterminowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu (wg tytułów)	52 419	74 464
– na zobowiązania pozabilansowe	52 331	74 376
– inne	88	88
a) zwiększenia (z tytułu)	213 313	107 017
– odpisów na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	210 642	99 585
– odpisów na rezerwy na przyszłe zobowiązania	2 671	–
– przeniesienia z innej grupy	–	4 652
– różnic kursowych	–	2 780
b) wykorzystanie (z tytułu)	–	–
c) rozwiązanie (z tytułu)	(169 174)	(129 062)
– rozwiązania rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(168 727)	(124 164)
– rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	(447)	–
– przeniesienia do innej grupy	–	(4 777)
– różnic kursowych	–	(121)
Stan pozostałych rezerw krótkoterminowych na koniec okresu (wg tytułów)	96 558	52 419
– na zobowiązania pozabilansowe	94 246	52 331
– inne	2 312	88
Stan pozostałych rezerw krótkoterminowych na koniec okresu, razem	96 558	52 419

Nota 27G

Zmiana stanu pozostałych rezerw długoterminowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu (wg tytułów)	392 976	351 449
– na zobowiązania pozabilansowe	92 976	51 449
– na ryzyko ogólne	300 000	300 000
a) zwiększenia (z tytułu)	86 455	129 307
– odpisów na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	86 455	124 171
– przeniesienia z innej grupy	–	2 913
– różnic kursowych	–	2 223
b) wykorzystanie (z tytułu)	–	–
c) rozwiązanie (z tytułu)	(128 658)	(87 780)
– rozwiązania rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(127 058)	(84 544)
– przeniesienia do innej grupy	(1 600)	(3 214)
– różnic kursowych	–	(22)
Stan pozostałych rezerw długoterminowych na koniec okresu (wg tytułów)	350 773	392 976
– na zobowiązania pozabilansowe	50 773	92 976
– na ryzyko ogólne	300 000	300 000
Stan pozostałych rezerw długoterminowych na koniec okresu, razem	350 773	392 976

Nota 28A

Zobowiązania podporządkowane

Nazwa podmiotu	Wartość pożyczki wg walut	Wartość pożyczki w tys. zł	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań podporządkowanych	Odsetki
----------------	------------------------------	-------------------------------	---------------------------	------------------------	--------------------------------------	---------

Nota 28B

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu		
a) zwiększenia (z tytułu)		
b) zmniejszenia (z tytułu)		
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	-	-

Nota 29

Kapitał zakładowy (struktura)

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywi- leżowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w tys. zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	akcje zwykłe	-	65 000 000	260 000	w całości opłacony	27.03.97r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 120 000	4 480	w całości opłacony	27.10.98r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 557 500	6 230	w całości opłacony	25.06.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	2 240 000	8 960	w całości opłacony	16.11.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	17 648 500	70 594	w całości opłacony	24.05.02r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	5 434 000	21 736	w całości opłacony	16.06.03r.	01.01.97r.
C	na okaziciela	akcje zwykłe	-	37 659 600	150 638	przeniesienie majątku CPSPA na Bank	28.02.01r.	01.01.00r.
Liczba akcji razem				130 659 600				
Kapitał zakładowy razem					522 638			
Wartość nominalna jednej akcji = 4,00 zł								

Zmiany w kapitale zakładowym

Na dzień 31 grudnia 2002 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 500 902 400 zł i podzielony był na 125 225 600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł każda. Na dzień 31 grudnia 2003 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 522 638 400 zł i podzielony był na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł każda. Zwiększenie kapitału o kwotę 21 736 000 zł było wynikiem zamiany 5 434 000 Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych na akcje serii B o wartości nominalnej 4 zł każda przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Warszawa.

Zmiana w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku w okresie od 31 grudnia 2002 roku do 31 grudnia 2003 roku dotyczyła udziału akcji będących w posiadaniu Citibank Overseas Investment Corporation USA (podmiot zależny od Citibank N.A.), który zmniejszył się z 93,20% kapitału zakładowego do 89,33%.

Lista akcjonariuszy

Akcjonariuszy posiadających na dzień 31 grudnia 2003 roku co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku przedstawia poniższa tabela.

W pozycji „Pozostali akcjonariusze” podano sumaryczne dane dotyczące akcjonariuszy posiadających pakiet akcji dających prawo do mniej niż 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

w tys. zł	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	466 873	116 717 574	89,33	116 717 574	89,33
Pozostali akcjonariusze	55 765	13 942 026	10,67	13 942 026	10,67
Razem	522 638	130 659 600	100,00	130 659 600	100,00

Bank nie emitował akcji uprzywilejowanych.

Nota 30A

Akcje własne

liczba	wartość wg ceny nabycia	wartość bilansowa	cel nabycia	przeznaczenie

Nota 30B

Akcje emitenta będące własnością jednostek podporządkowanych

nazwa (firma) jednostki, siedziba	liczba akcji	wartość wg ceny nabycia	wartość bilansowa

Nota 31

Kapitał zapasowy

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	–	–
b) utworzony ustawowo	166 967	166 967
c) utworzony zgodnie ze statutem ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	2 877 618	2 877 618
d) z dopłat akcjonariuszy	–	–
e) inny (wg rodzaju)	–	–
Kapitał zapasowy, razem	3 044 585	3 044 585

Nota 32

Kapitał z aktualizacji wyceny

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) z tytułu aktualizacji wyceny środków trwałych	29 520	30 595
b) z tytułu odroczonego podatku odroczonego	–	–
c) różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	–	–
d) inny (wg rodzajów)	(7 559)	15 373
– z tytułu aktualizacji wyceny aktywów finansowych	(7 559)	15 373
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	21 961	45 968

Nota 33

Pozostałe kapitały rezerwowe (wg celu przeznaczenia), w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– fundusz ogólnego ryzyka bankowego	390 000	390 000
– kapitał rezerwowy	1 725 273	1 754 547
– Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne	–	21 736
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	2 115 273	2 166 283

Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne

Na dzień 31 grudnia 2003 roku nie było w obiegu Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych.

Na dzień 31 grudnia 2002 roku jedynym posiadaczem Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych w liczbie 5 434 000 sztuk był Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.

Nota 34

Dane liczbowe do wyliczenia współczynnika wypłacalności

Współczynnik wypłacalności wyliczony został według zasad określonych w uchwale nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, (...) (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43).

w tys. zł	31.12.2003 rok	31.12.2002 rok
Całkowity wymóg kapitałowy	2 289 828	2 134 678
Fundusze własne, z tego:	4 590 465	4 945 735
Fundusze podstawowe (z uwzględnieniem pomniejszeń)	4 905 489	5 245 474
Fundusze uzupełniające	29 520	52 331
Pomniejszenia sumy funduszy podstawowych i uzupełniających	344 544	352 070
Współczynnik wypłacalności	16,04	18,53

Nota 35

Dane liczbowe do wyliczenia wartości księgowej na jedną akcję

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Fundusze własne podstawowe	5 682 496	5 690 034
Kapitał zakładowy	522 638	500 902
Kapitał zapasowy	3 044 585	3 044 585
Kapitał rezerwowy	1 725 273	1 754 547
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	390 000	390 000
Fundusze uzupełniające	21 961	45 968
Fundusz z aktualizacji wyceny	21 961	45 968
Zysk (strata) z lat ubiegłych (korekta)	—	(31 318)
Zysk netto	242 510	242 689
Wartość księgowa bez Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych	5 946 967	5 947 373
Liczba akcji	130 659 600	125 225 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	45,51	47,49
Fundusze uzupełniające	—	21 736
Inne fundusze (Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne)	—	21 736
Wartość księgowa z uwzględnieniem Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych	—	5 969 109
Rozwodniona liczba akcji*	—	130 659 600
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	—	45,68

* Rozwodniona liczba akcji obejmuje, oprócz akcji zwykłych, Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne. Obligacje te dają prawo do dywidendy na tej samej zasadzie, co akcje zwykłe.

Nota 36

Zobowiązania warunkowe na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym:	60 987	84 553
– jednostkom zależnym	1 500	1 500
– jednostkom współzależnym	347	1 089
– jednostkom stowarzyszonym	59 140	81 964
– znaczącemu inwestorowi	–	–
– jednostce dominującej	–	–
b) pozostałe (z tytułu)	134 837	268 237
– akredytyw importowych	4 620	12 265
– w tym: na rzecz jednostek zależnych	4 620	12 265
– w tym: na rzecz jednostek współzależnych	–	–
– w tym: na rzecz jednostek stowarzyszonych	–	–
– w tym: na rzecz znaczącego inwestora	–	–
– w tym: na rzecz jednostki dominującej	–	–
– linii przyrzeczonych kredytów	130 217	255 972
– w tym: na rzecz jednostek zależnych	90 056	254 692
– w tym: na rzecz jednostek współzależnych	38 503	–
– w tym: na rzecz jednostek stowarzyszonych	1 658	1 280
– w tym: na rzecz znaczącego inwestora	–	–
– w tym: na rzecz jednostki dominującej	–	–
Zobowiązania warunkowe na rzecz jednostek powiązanych, razem	195 824	352 790

Nota 37

Zobowiązania warunkowe od jednostek powiązanych (z tytułu)

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) otrzymanych gwarancji i poręczeń, w tym:	13 484	10 855
– od jednostek zależnych	–	–
– od jednostek współzależnych	748	–
– od jednostek stowarzyszonych	12 736	10 855
– od znaczącego inwestora	–	–
– od jednostki dominującej	–	–
b) pozostałe (z tytułu)	–	–
Zobowiązania warunkowe od jednostek powiązanych, razem	13 484	10 855

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

Nota 38

Przychody z tytułu odsetek

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) od sektora finansowego	121 548	240 548
b) od sektora niefinansowego	981 912	1 272 635
c) od sektora budżetowego	4 794	3 003
d) od papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	265 389	264 612
e) pozostałe	–	–
Przychody z tytułu odsetek razem	1 373 643	1 780 798

Nota 39

Koszty odsetek

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) od sektora finansowego	129 812	276 230
b) od sektora niefinansowego	476 225	750 209
c) od sektora budżetowego	22 407	68 589
d) pozostałe	–	–
Koszty odsetek razem	628 444	1 095 028

Nota 40

Przychody z tytułu prowizji

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) prowizje z tytułu działalności bankowej	570 945	530 357
b) prowizje z tytułu działalności maklerskiej	–	–
Przychody z tytułu prowizji razem	570 945	530 357

Nota 41

Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) od jednostek zależnych	500	7 933
b) od jednostek współzależnych	59 530	–
c) od jednostek stowarzyszonych	23	–
d) od pozostałych jednostek	4 697	–
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu, razem	64 750	7 933

W 2003 roku przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu obejmują dochód ze sprzedaży akcji i udziałów spółek PKO/Handlowy Powowszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A., Bytom Collection Sp. z o.o. i ZO Bytom S.A. oraz przychody z tytułu dywidend od udziałów w jednostkach mniejszościowych.

W 2002 roku przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu obejmują dochód ze sprzedaży wszystkich posiadanych akcji jednostki Cuprum Bank S.A.

Nota 42

Wynik operacji finansowych

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	77 566	388 393
– przychody z operacji papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	3 331 293	5 509 415
– koszty operacji papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	3 253 727	5 121 022
b) pozostałych	–	506
Wynik operacji finansowych razem	77 566	388 899

Nota 43

Pozostałe przychody operacyjne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	—	—
b) z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz aktywów do zbycia	1 147	10 839
c) z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	8 737	7 190
d) otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	—	253
e) otrzymane darowizny	—	—
f) inne (z tytułu)	67 981	49 761
— zwrotu kosztów BFG	3 957	3 893
— przychodów ubocznych	3 121	4 611
— sprzedaży towarów i usług	8 543	8 023
— rozwiązań rezerw celowych na należności od dłużników różnych	3 509	3 881
— rozwiązań rezerw na przyszłe zobowiązania	447	—
— rozliczenia prawa wieczystego użytkowaniu gruntów	6 389	7 261
— nieruchomości przejętych za długi	7 554	2 149
— przychodów za dzierżawę i pozostałych przychodów	34 461	19 943
Pozostałe przychody operacyjne razem	77 865	68 043

Nota 44

Pozostałe koszty operacyjne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	—	—
b) z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz aktywów do zbycia	2 744	17 345
c) z tytułu odpisanych należności	1	326
d) zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	—	—
e) przekazane darowizny	2 907	1 586
f) inne (z tytułu)	108 107	92 236
— kosztów ubocznych	3 632	3 751
— utworzenia rezerw celowych na należności od dłużników różnych	3 609	2 378
— amortyzacji wartości firmy	72 445	72 445
— utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania	2 671	—
— nieruchomości przejętych za długi	5 382	2 132
— trwałej utraty wartości aktywów do zbycia	4 652	19
— pozostałych kosztów	15 716	11 511
Pozostałe koszty operacyjne razem	113 759	111 493

W 2003 roku i 2002 roku Bank dokonał odpisu amortyzacyjnego wartości firmy powstałej w wyniku połączenia z dniem 28 lutego 2001 roku Banku z Citibank (Poland) S.A.

Nota 45

Koszty działania Banku

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) wynagrodzenia	448 760	399 473
b) ubezpieczenia i inne świadczenia	82 907	80 155
c) koszty rzeczowe	568 963	538 603
d) podatki i opłaty	8 060	8 845
e) składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	11 089	8 638
f) pozostałe (z tytułu)	–	52 459
– rezerwy na restrukturyzację – na koszty osobowe		29 332
– rezerwy na restrukturyzację – na koszty rzeczowe i pozostałe		23 127
Koszty działania banku razem	1 119 779	1 088 173

Nota 46

Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) odpisy na rezerwy na:	1 124 969	963 426
– należności normalne	–	–
– należności pod obserwacją	–	350
– należności zagrożone	745 040	728 910
– należności z tytułu pożyczek podporządkowanych	78 961	10 410
– ogólne ryzyko bankowe	–	–
– zobowiązania pozabilansowe	297 097	223 756
– inne	3 871	–
b) aktualizacja wartości:	23 909	91 308
– aktywów finansowych	23 909	91 308
– inne	–	–
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości razem	1 148 878	1 054 734

W 2003 roku aktualizacja wartości aktywów finansowych obejmuje odpisy z tytułu trwałej utraty wartości udziałów w jednostce zależnej PPU Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji, w jednostce stowarzyszonej Mostostal Zabrze Holding S.A. oraz w jednostkach mniejszościowych.

W 2002 roku aktualizacja wartości aktywów finansowych obejmuje w głównej mierze odpisy z tytułu trwałej utraty wartości udziałów w jednostkach stowarzyszonych PIA Piasecki S.A., Mostostal Zabrze Holding S.A. i Elektromontaż – Poznań S.A.

Nota 47

Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) rozwiązanie rezerw na:	956 619	603 723
– należności normalne	–	–
– należności pod obserwacją	–	2 577
– należności zagrożone	649 906	392 438
– należności z tytułu pożyczek podporządkowanych	10 000	–
– ogólne ryzyko bankowe	–	–
– zobowiązania pozabilansowe	295 786	208 708
– inne	927	–
b) aktualizacja wartości:	4 551	6 990
– aktywów finansowych	4 551	6 990
– inne	–	–
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości razem	961 170	610 713

Nota 49

Zyski nadzwyczajne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) losowe		–
b) pozostałe (z tytułu)		1
– niepowtarzalnych zdarzeń		1
Zyski nadzwyczajne razem	–	1

Nota 50

Straty nadzwyczajne

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
a) losowe		
b) pozostałe (z tytułu)		
Straty nadzwyczajne razem	–	–

Nota 51A

Podatek dochodowy bieżący

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
1. Zysk (strata) brutto	420 541	368 269
2. Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	(199 036)	272 566
a) trwałych różnic pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym	142 901	106 771
b) przejściowych różnic pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym	(341 937)	165 795
3. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	221 505	640 835
4. Podatek dochodowy według stawki 27%/28%	59 806	179 434
5. Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	(984)	(2 155)
6. Podatek dochodowy bieżący ujęty (wykazany) w deklaracji podatkowej okresu, w tym:	58 822	177 279
– wykazany w rachunku zysków i strat	58 822	177 279
– dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły kapitał własny	–	–
– dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły wartość firmy lub ujemną wartość firmy	–	–
7. Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat (łącznie z podatkiem zapłaconym od udziałów w zyskach osób prawnych)	59 808	179 823

Nota 51B

Podatek dochodowy odroczony, wykazany w rachunku zysków i strat

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	(68 476)	35 785
zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu zmiany stawek podatkowych	(49 746)	(1 814)
zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu poprzednio nieujętej straty podatkowej, ulgi podatkowej lub różnicy przejściowej poprzedniego okresu	–	19 658
zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub braku możliwości wykorzystania rezerwy na odroczony podatek dochodowy	–	–
inne składniki podatku odroczonego (wg tytułów)	–	614
Podatek dochodowy odroczony, razem	(118 222)	54 243

Nota 51C

Łączna kwota podatku odroczonego

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– ujętego w kapitale własnym	1 773	3 148
– ujętego w wartości firmy lub ujemnej wartości firmy	–	–

Nota 51D

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat dotyczący

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– działalności zaniechanej	–	–
– wyniku na operacjach nadzwyczajnych	–	–

Nota 52

Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty), z tytułu:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty), z tytułu:	–	–
pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty), razem	–	–

Nota 53

Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, w tym:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
– odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych	–	–
– odpis ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych	–	–
– odpis różnicy w wycenie aktywów netto	28 339	7 292

Nota 54

Propozycja podziału zysku netto za 2003 rok oraz sposób podziału zysku netto za 2002 rok przedstawia poniższa tabela:

	Propozycja podziału zysku za 2003 rok		Podział zysku za 2002 rok	
	w zł	w %	w zł	w %
Zysk do podziału	242 510 335,70	100,0%	242 688 826,90	100,0%
– Dywidenda	241 720 260,00	99,7%	241 720 260,00	99,6%
– Kapitał rezerwowy	790 075,70	0,3%	968 566,90	0,4%

Zgodnie z uchwałą nr 7 Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 czerwca 2003 roku dokonano pokrycia z kapitałów rezerwowych straty w kwocie 31 318 tys. zł wynikającej z zastosowania po raz pierwszy na dzień 1 stycznia 2002 roku wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności, która w sprawozdaniu finansowym Banku na dzień 31 grudnia 2002 roku została odniesiona na stratę z lat ubiegłych.

Nota 55

Dane liczbowe do wyliczenia zysku na jedną akcję

w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
	2003 rok	2002 rok
Zysk (strata) netto (w PLN)	242 510 335,70	242 688 826,90
Średnia ważona liczba akcji zwykłych*	130 659 600	125 225 600
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą (w PLN)*	1,86	1,94
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych**	–	130 659 600
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN)**	–	1,86

* Liczba ta obejmuje średnią ważoną liczbę akcji zwykłych pozostających w posiadaniu akcjonariuszy Banku w danym okresie. Wagę stanowi długość okresu (całość lub część roku obrotowego), w którym akcje zwykłe miały prawo do udziału w dochodzie. Jednocześnie w tym okresie prawo do udziału w dochodzie miały Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne, które nie są w powyższym wskaźniku uwzględnione.

** Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych obejmuje wszystkie tytuły do udziału w dochodzie tj. średnią ważoną liczbę akcji zwykłych oraz średnią ważoną liczbę Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych. Obligacje te mają prawo do uczestniczenia w zyskach na tej samej zasadzie, co akcje zwykłe.

Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych

Struktura środków pieniężnych w rachunku przepływów pieniężnych

Struktura środków pieniężnych	w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
		2003 rok	2002 rok
na początek okresu sprawozdawczego:		1 008 564	2 726 299
– środki pieniężne w kasie		326 960	295 691
– rachunek bieżący nostro w banku centralnym		652 348	2 026 751
– rachunki bieżące w innych bankach (nostro) i przekroczenia sald na rachunkach loro		29 256	403 857
na koniec okresu sprawozdawczego:		1 211 860	1 008 564
– środki pieniężne w kasie		321 536	326 960
– rachunek bieżący nostro w banku centralnym		864 977	652 348
– rachunki bieżące w innych bankach (nostro) i przekroczenia sald na rachunkach loro		25 347	29 256

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu niektórych pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych

w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia 2003 rok 2002 rok	
Rachunek przepływów pieniężnych		
A–II–7. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	678 779	(2 305 607)
– zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wykupu netto (wpływy i wydatki z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wykupu są zaprezentowane w części inwestycyjnej rachunku przepływów pieniężnych)	235 549	411 912
Zmiana stanu w bilansie		
VII. Dłużne papiery wartościowe	914 328	(1 893 695)
Rachunek przepływów pieniężnych		
A–II–8. Zmiana stanu należności od sektora finansowego	(3 229 192)	1 244 458
– zmiana stanu środków na rachunkach bieżących (nostro, przekroczenia loro) zaprezentowana w pozycji D. Przepływy pieniężne netto, razem (zmiana stanu środków pieniężnych)	3 908	374 600
Zmiana stanu w bilansie		
III. Należności od sektora finansowego	(3 225 284)	1 619 058
Rachunek przepływów pieniężnych		
A–II–11. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych	899 012	(1 142 827)
– zmiana stanu akcji, udziałów i innych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (wpływy i wydatki z tytułu akcji, udziałów i innych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży są zaprezentowane w części inwestycyjnej rachunku przepływów pieniężnych)	3 880	50 377
Zmiana stanu w bilansie		
XI. Udziały lub akcje w innych jednostkach oraz XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	902 892	(1 092 450)
Rachunek przepływów pieniężnych		
A–II–12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego	241 780	(639 892)
– zmiana stanu zobowiązań z tytułu operacji z NBP	80 795	90 546
– zobowiązania z tytułu długoterminowych (powyżej 1 roku) środków otrzymanych od instytucji finansowych (wykazane w części dotyczącej działalności finansowej) oraz odsetek do zapłacenia (pozycja A–II–19), a także zmiana z tytułu różnic kursowych od pożyczek otrzymanych w okresach poprzednich (w ramach pozycji A–II–3)	55 313	(907 913)
Zmiana stanu w bilansie		
II. Zobowiązania wobec sektora finansowego	377 888	(1 457 259)
Rachunek przepływów pieniężnych		
A–II–17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych (wykazywana jako saldo zmian rozliczeń międzyokresowych czynnych i biernych)	68 032	(55 841)
– zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	19 096	4 839
Zmiana stanu w bilansie		
XVI. Rozliczenia międzyokresowe	87 128	(51 002)

Objaśnienia do pozycji rachunku przepływów pieniężnych: „Inne korekty”, „Inne wpływy”, „Inne wydatki”

Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej

Inne korekty	w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
		2003 rok	2002 rok
Zmiana stanu należności/zobowiązań z tytułu kont korygujących dotyczących papierów wartościowych (trwała utrata wartości, wycena udziałów i akcji metodą praw własności, dyskonto, premia, odsetki) oraz zmiany nie powodujące przepływu pieniądza		(102 456)	125 764
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu naliczonych odsetek od zaciągniętych długoterminowych kredytów od banków i instytucji finansowych		13 981	13 458
Zmiana stanu pozostałych aktywów		13 532	150 460
Zmiana stanu pozostałych pasywów		(1 048 040)	1 034 936
Inne pozycje dotyczące zmian majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych, nie powodujące przepływu pieniądza		78 183	69 651
Korekta wyniku z lat ubiegłych z tytułu wyceny udziałów metodą praw własności		–	(31 319)
Zmiana stanu kapitałów Banku i aktualizacji wyceny aktywów finansowych		(22 931)	15 372
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		28 339	7 292
Zmiana stanu aktywów do zbycia		4 651	(17 981)
Inne korekty razem		(1 034 741)	1 367 633

Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej

Inne wpływy inwestycyjne	w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
		2003 rok	2002 rok
Dywidendy od akcji i udziałów dostępnych do sprzedaży		4 696	3 493
Wartość odsetek otrzymanych od papierów wartościowych związanych z działalnością inwestycyjną		2 724	10 817
Zwrot dopłaty do spółki Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.		42 000	–
Zrealizowane różnice kursowe związane z działalnością inwestycyjną		12	24 688
Inne wpływy inwestycyjne razem		49 432	38 998

Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej

Inne wpływy finansowe	w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
		2003 rok	2002 rok
Zrealizowane różnice kursowe związane z działalnością finansową		–	11 854
Inne wpływy finansowe razem		–	11 854

Inne wydatki finansowe	w tys. zł	12 miesięcy do 31 grudnia	
		2003 rok	2002 rok
Splata odsetek od zaciągniętych długoterminowych kredytów od banków i instytucji finansowych		(30 773)	(54 783)
Zrealizowane różnice kursowe związane z działalnością finansową		(661)	(17 801)
Inne wydatki finansowe razem		(31 434)	(72 584)

Dodatkowe noty objaśniające

Nota 1

Koncentracja zaangażowania

Limity zaangażowania

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późniejszymi zmianami), oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze Komisji Nadzoru Bankowego określają limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z obowiązującymi od 1 stycznia 2002 roku przepisami art. 71 ust. 1 wspomnianej ustawy, suma wierzytelności Banku oraz udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekraczać odpowiednio 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest zależny od podmiotu dominującego wobec Banku oraz 25% w przypadku, gdy podmioty te nie są w ten sposób podmiotami powiązаныmi z Bankiem. Przy zachowaniu warunków określonych przepisami uchwały nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, (...) (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43) dopuszcza się utrzymywanie przez Bank przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, wyłącznie w zakresie wierzytelności wynikających z operacji zaliczanych do portfela handlowego. Fundusze własne dla celów wyznaczania limitów zaangażowania określonych w ustawie Prawo Bankowe ustalone zostały zgodnie z uchwałą nr 6/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków (...) (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 44).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku Bank posiadał zaangażowanie wobec podmiotu powiązanego z sektora bankowego przekraczające ustawowe limity koncentracji wierzytelności. Przekroczenie limitu dotyczyło wierzytelności wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wyznaczony został dodatkowy wymóg kapitałowy, który włączony został do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego na dzień 31 grudnia 2003 roku.

Bank dąży do ograniczenia koncentracji zaangażowania wobec pojedynczych klientów. W prezentowanych okresach sprawozdawczych Bank nie posiadał zaangażowania przekraczającego ustawowe limity koncentracji wierzytelności w zakresie operacji dotyczących portfela bankowego w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, jak również nie przekraczał pozostałych limitów koncentracji określonych w ustawie – Prawo bankowe. Według danych z dnia 31 grudnia 2003 roku zaangażowanie Banku w transakcje z klientami, dotyczące portfela bankowego, wobec których zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Banku, wynosi 762 565 tys. zł, czyli 16,6% tych funduszy (31 grudnia 2002 roku: 935 499 tys. zł, tj. 18,9%).

Koncentracja zaangażowania w sektorach gospodarki

W celu uniknięcia nadmiernej koncentracji ryzyka kredytowego Bank na bieżąco monitoruje zaangażowania w poszczególnych sektorach gospodarki, określając pożądane kierunki, w których zaangażowanie Banku powinno się zwię-

kszać, oraz sektory o niekorzystnych perspektywach rozwojowych, w których zaangażowanie powinno być zmniejszane. Polityka zaangażowania Banku wobec klientów należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest odrębnie wobec klientów korporacyjnych w ramach Pionów Bankowości Korporacyjnej i Komercyjnej oraz wobec małych i średnich przedsiębiorstw w ramach Pionu Bankowości Przedsiębiorstw.

Polityka zaangażowania Banku wobec klientów korporacyjnych należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest poprzez definiowanie rynków docelowych. Jednym z kluczowych elementów uwzględnianych przy definiowaniu rynków jest ocena ryzyka branżowego. Analizy sektorowe wykonywane są przez specjalistów branżowych. W ramach określonych rynków docelowych definiowane są programy kredytowe o udokumentowanych wymaganiach dotyczących zatwierdzania ryzyka dla specyficznych rodzajów działalności. Im wyższe ryzyko sektorowe, tym ostrzejsze są kryteria akceptacji ryzyka. Ocena sytuacji finansowej branż oraz perspektyw rozwojowych jest istotnym elementem wpływającym na rating klienta.

Polityka zaangażowania Banku wobec małych i średnich przedsiębiorstw prowadzona jest w drodze określenia rynku docelowego poprzez negatywną selekcję branż, polegającą na wyeliminowaniu z rynku docelowego tych branż, z którymi ryzyko współpracy uznawane jest za zbyt wysokie jak na standardy obowiązujące w Banku.

W polityce wyróżniono następujące kryteria, będące podstawą negatywnej selekcji:

- A/ branże wykluczone ze względu na niezgodność z charakterem małych i średnich przedsiębiorstw,
- B/ branże wykluczone ze względu na ich wrażliwość na czynniki rynkowe i niestabilność wyników finansowych,
- C/ branże wykluczone ze względu na tendencje spadkowe.

Rynek docelowy określany jest jako wszystkie inne branże, które nie znalazły się na liście negatywnej. Wobec wybranych branż wykluczonych ze względu na ich wrażliwość i niestabilność oraz wykluczonych ze względu na tendencje spadkowe można stosować podejście selektywne, co oznacza, że nie eliminuje się klientów z najwyższymi ratingami.

Ze względu na duże zróżnicowanie klientów reprezentujących poszczególne sektory gospodarki, w poniższej tabeli przedstawiono zagregowane dane w zakresie zaangażowania Banku w sektory skupione w największych 20 branżach gospodarki według stanu na koniec okresów porównawczych.

Branża gospodarki według PKD	w %	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Handel hurtowy i komisowy, z wyjątkiem handlu pojazdami mechanicznymi i motocyklami		20,84	21,17
Pośrednictwo finansowe z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno – rentowych		7,41	8,79
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		7,25	6,26
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		6,80	6,46
Budownictwo		4,07	5,55
Produkcja wyrobów chemicznych		3,80	3,34
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana		3,67	3,83
Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli, sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych		3,61	2,94
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego		3,29	1,59
Poczta i telekomunikacja		3,03	2,85
Pierwsze „10” branż gospodarki		63,77	62,78

Branża gospodarki według PKD	w %	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej		2,39	2,99%
Produkcja maszyn i aparatury elektronicznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana		2,36	2,36%
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		2,36	1,97%
Handel detaliczny z wyjątkiem sprzedaży pojazdów mechanicznych i motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego		2,23	1,60%
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych		1,75	2,13%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń		1,75	1,75%
Produkcja mebli; działalność produkcyjna gdzie indziej nie sklasyfikowana		1,70	1,77%
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i komunikacyjnych		1,70	1,51%
Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych		1,64	1,10%
Pierwsze „20” branż gospodarki		81,65	79,96
Pozostałe branże		18,35	20,04
Razem Bank		100,00	100,00

Nota 2

różła pozyskiwania funduszy i ich wykorzystanie

Fundusze pozyskane

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Fundusze banków	1 868 837	2 072 447
Fundusze klientów i sektora budżetowego	20 502 794	18 196 940
Pozostałe fundusze zewnętrzne	4 949 989	5 943 111
Fundusze własne łącznie z wynikiem finansowym	5 946 967	5 969 109
Ogółem fundusze pozyskane	33 268 587	32 181 607

Wykorzystanie funduszy

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Lokaty w bankach*	7 283 176	3 948 642
Należności od klientów i sektora budżetowego	14 388 879	14 747 583
Papiery wartościowe, udziały i inne aktywa finansowe	7 445 864	9 318 440
Pozostałe wykorzystanie	4 150 668	4 166 942
Razem wykorzystanie funduszy	33 268 587	32 181 607

* łącznie z lokatami jednodniowymi typu „overnight”, „tom/next”, „spot/next”.

Poniżej przedstawiono fundusze klientów i sektora budżetowego oraz należności od klientów i sektora budżetowego na dzień 31 grudnia 2003 roku, które związane są z operacjami realizowanymi przez oddziały Banku. Ich strukturę ujęto według Regionów, w ramach których zgrupowane są oddziały Banku.

Nazwa regionu / Zakres geograficzny działalności według województw – powiatów	w tys. zł	Fundusze klientów i sektora budżetowego	Należności od klientów i sektora budżetowego
Region Bydgoszcz		825 853	1 619 226
województwa: kujawsko–pomorskie, pomorskie, warmińsko–mazurskie oraz powiaty z woj. zachodniopomorskiego: sławieński, koszaliński, kołobrzeski, białogardzki, świdwiński, szczecinecki, drawski, grodzki Koszalin.			
Region Katowice		840 373	1 186 376
województwa: śląskie, opolskie oraz z woj. małopolskiego powiaty: chrzanowski, oświęcimski.			
Region Kraków		557 055	897 936
województwa: podkarpackie, świętokrzyskie, małopolskie bez powiatów przypisanych do Regionu Katowice			
Region Poznań		1 195 108	2 001 309
województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie bez powiatów przypisanych Regionowi Bydgoszcz			
Region Warszawski		10 613 343	6 756 397
miasto Warszawa, województwa: mazowieckie, lubelskie, łódzkie, podlaskie.			
Region Wrocław		418 867	594 558
województwo: dolnośląskie.			
Sektor Bankowości Detalicznej CITIBANK HANDLOWY		6 052 195	1 333 077
Razem		20 502 794	14 388 879

Poniżej przedstawiono fundusze klientów i sektora budżetowego oraz należności od klientów i sektora budżetowego na dzień 31 grudnia 2002 roku, które związane są z operacjami realizowanymi przez oddziały Banku. Ich strukturę ujęto według Regionów, w ramach których zgrupowane są oddziały Banku.

Nazwa regionu / Zakres geograficzny działalności według województw – powiatów	w tys. zł	Fundusze klientów i sektora budżetowego	Należności od klientów i sektora budżetowego
Region Bydgoszcz		685 087	1 674 596
województwa: kujawsko–pomorskie, pomorskie, warmińsko–mazurskie oraz powiaty z woj. zachodniopomorskiego: sławieński, koszaliński, kołobrzeski, białogardzki, świdwiński, szczecinecki, drawski, grodzki Koszalin.			
Region Katowice		886 872	1 351 368
województwa: śląskie, opolskie oraz z woj. małopolskiego powiaty: chrzanowski, oświęcimski.			
Region Kraków		601 081	934 399
województwa: podkarpackie, świętokrzyskie, małopolskie bez powiatów przypisanych do Regionu Katowice			
Region Poznań		868 273	1 773 216
województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie bez powiatów przypisanych Regionowi Bydgoszcz			
Region Warszawski		8 911 762	7 196 096
miasto Warszawa, województwa: mazowieckie, lubelskie, łódzkie, podlaskie.			
Region Wrocław		154 494	645 661
województwo: dolnośląskie.			
Sektor Bankowości Detalicznej CITIBANK HANDLOWY		6 089 371	1 172 247
Razem		18 196 940	14 747 583

Nota 3

Dotacje dla oddziałów zagranicznych

Bank nie prowadzi działalności za pośrednictwem oddziałów zagranicznych.

Nota 4

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe z podziałem na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 561 122	6 080 900
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	3 362 332	4 182 578
Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne	13 813 988	14 163 390
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	70 159	305 707
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 458 648	2 520 153
Instrumenty finansowe razem	24 266 249	27 252 728

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu z podziałem na poszczególne grupy aktywów:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Dłużne papiery wartościowe	936 685	1 557 450
Należności do otrzymania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi	3 624 437	4 523 450
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu razem	4 561 122	6 080 900

Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Stan na początek okresu	6 080 900	3 612 461
zwiększenia (z tytułu)		
– zakupów	103 638 171	62 445 747
– aktualizacji wyceny	103 604 492	61 268 042
– inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	5 189	1 169 064
– inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	28 490	8 641
zmniejszenia (z tytułu)		
– sprzedaży	(105 157 949)	(59 977 308)
– aktualizacji wyceny	(104 227 593)	(59 976 765)
– inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	(899 662)	
– inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	(30 694)	(543)
Stan aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu na koniec okresu	4 561 122	6 080 900

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu to papiery wartościowe, które nabyto w celu uzyskania korzyści w wyniku krótkoterminowych wahań cen. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości godziwej, a efekt wyceny zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych. Odsetki, dyskonto lub premię od tych papierów wartościowych rozlicza się do rachunku zysków i strat metodą liniową.

Należności do otrzymania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi

W pozycji „należności do otrzymania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi” prezentowana jest dodatnia wycena instrumentów pochodnych, to jest terminowych transakcji walutowych, instrumentów na stopę procentową oraz transakcji opcyjnych.

Bank zawiera transakcje instrumentami pochodnymi w celach spekulacyjnych oraz w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej. Terminy rozliczenia płatności z tytułu otwartych pozycji dotyczących operacji na instrumentach pochodnych uzależnione są w głównej mierze od charakteru instrumentu. W odniesieniu do prezentowanych transakcji oprocentowanie zmienne oparte jest na oprocentowaniu z rynku międzybankowego obowiązującego według stanu na początek okresu odsetkowego, zaś oprocentowanie stałe jest uzależnione od charakteru instrumentu i celu, dla którego instrument został zawarty.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku Bank złożył w innych instytucjach lokaty pod zabezpieczenie transakcji instrumentami pochodnymi na łączną kwotę 8 117 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 149 789 tys. zł), natomiast z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi Bank otrzymał zabezpieczenia w kwocie 4 270 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 1 225 tys. zł).

Terminowe transakcje walutowe

Transakcje forward stanowią umowy kupna lub sprzedaży walut po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia inną niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji. Transakcje typu swap są kombinacją transakcji walutowej spot (rozliczenie następuje drugiego dnia roboczego przypadającego po dniu zawarcia transakcji) i transakcji forward, tzn. określona kwota waluty wymieniana jest według kursu bieżącego na datę spot oraz ta sama kwota waluty jest wymieniana z powrotem według kursu forward w określonym dniu w przyszłości. Wartość nominalna transakcji walutowych oznacza kwotę waluty zakupioną lub sprzedaną i nie przedstawia rzeczywistego rynkowego czy kredytowego ryzyka związanego z tymi transakcjami.

Terminowe transakcje walutowe zawierane są w celu zamykania otwartych dziennych pozycji walutowych oraz w celach spekulacyjnych. Transakcje typu swap walutowy wykorzystywane są głównie do zarządzania płynnością Banku i środkami na rachunkach nostro.

Terminowe transakcje walutowe są wyceniane i wykazywane w rachunku zysków i strat według ich wartości rynkowej. Do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny terminowych transakcji walutowych wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” w ich wartości brutto, to jest bez kompensowania.

Walutowe transakcje opcyjne

Przedmiotem walutowych transakcji opcyjnych jest sprzedaż lub kupno przez Bank prawa do dokonania w określonym momencie w przyszłości wymiany jednej waluty na drugą po ustalonym kursie wymiany i w ustalonym dniu lub

okresie rozliczenia, przy czym realizacja opcji może nastąpić przez dokonanie fizycznej transakcji wymiany z dostawą waluty albo poprzez rozliczenie różnicy między kursem realizacji opcji, a obowiązującym w dniu realizacji opcji rynkowym kursem referencyjnym. Wyróżnia się dwa rodzaje opcji: opcje typu call – dają jej posiadaczowi prawo do zakupu określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej oraz opcje typu put – dają jej posiadaczowi prawo do sprzedaży określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej. Nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię za nabyte prawo do zakupu lub sprzedaży waluty.

Opcje walutowe wyceniane są i wykazywane w rachunku zysków i strat według ich wartości rynkowej. Do wyceny walutowych transakcji opcyjnych stosuje się model wyceny Garmana–Kohlhagena. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny opcji wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” w ich wartości brutto, to jest bez kompensowania. Premie otrzymane z tytułu wystawionych opcji wykazywane są w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”, natomiast premie zapłacone z tytułu zakupionych opcji wykazywane są w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” i zaliczane do rachunku zysków i strat w momencie zakończenia transakcji.

Transakcje na stopy procentowe

W ramach transakcji na stopy procentowe Bank zawierał transakcje typu swap na stopach procentowych (IRS) i swap procentowo – walutowy (CIRS) oraz transakcje typu forward rate agreement (FRA).

Przedmiotem transakcji IRS jest zamiana oprocentowania zobowiązania. W dniu płatności odsetek na Banku i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych, opartych na różnych stopach, uzgodnionych w umowie o transakcję IRS. Zaś przedmiotem transakcji CIRS, zawieranych w dwóch różnych walutach, jest zamiana zobowiązania kontrahenta wyrażonego w walucie pierwszej na zobowiązanie w walucie drugiej, w wyniku której w dniu płatności odsetkowych na Banku i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych uzgodnionych w umowie o transakcję CIRS. Dodatkowo strony mogą wymieniać między sobą kwoty nominalne zobowiązań. Bank zawiera transakcje IRS oraz CIRS na rynku międzybankowym oraz z klientami.

Przedmiotem transakcji FRA jest ustalenie wysokości stopy procentowej dla należności kontrahenta, które powstały lub powstaną w określonych terminach w przyszłości lub ustalenie wysokości stopy procentowej dla zobowiązań kontrahenta, które powstały lub powstaną w określonych terminach w przyszłości. Bank zawiera transakcje FRA na rynku międzybankowym oraz z klientami.

Instrumenty na stopę procentową wyceniane są i wykazywane w rachunku zysków i strat według ich wartości rynkowej. Do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny tych instrumentów wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” w ich wartości brutto, to jest bez kompensowania.

Opcje na stopy procentowe

Przedmiotem transakcji typu opcja na stopę procentową jest prawo do otrzymania w określonych momentach w przyszłości kwoty kompensacyjnej, która uzależniona jest od ukształtowania się stóp procentowych w przyszłości. Rozróżnia się dwa rodzaje opcji na stopę procentową: opcje typu cap – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną (zwykle 3 lub 6-miesięczny LIBOR) a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy

stopa referencyjna przewyższa stopę realizacji, opcje typu floor – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną, a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy stopa realizacji przewyższa stopę referencyjną. W obu przypadkach w zamian sprzedawca otrzymuje premię płaconą z góry.

Opcje na stopy procentowe są wyceniane i wykazywane w rachunku zysków i strat według ich wartości rynkowej. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny opcji wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” w ich wartości brutto, to jest bez kompensowania. Premie otrzymane z tytułu wystawionych opcji wykazywane są w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”, natomiast premie zapłacone z tytułu zakupionych opcji wykazywane są w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” i zaliczane do rachunku zysków i strat w momencie zakończenia transakcji.

Transakcje na papierach wartościowych

Bank zawiera transakcje zakupu oraz sprzedaży dłużnych papierów wartościowych po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia późniejszą niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji (transakcje typu forward).

Transakcje te wyceniane są według wartości rynkowej, zaś niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”.

Opcje na akcje

Opcje na akcje dają nabywcy prawo do otrzymania różnicy pomiędzy ceną akcji lub wartością indeksu akcji z umowy opcji, a wartością instrumentu bazowego w dniu realizacji opcji, w zależności od rodzaju opcji call lub opcji put – odpowiednio w przypadku wzrostu lub spadku ceny instrumentu bazowego. W zamian za otrzymane prawa nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię.

Opcje są wyceniane i wykazywane w rachunku zysków i strat według ich wartości rynkowej. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny opcji wykazywane są w bilansie w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” lub „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” w ich wartości brutto, to jest bez kompensowania. Premie otrzymane z tytułu wystawionych opcji wykazywane są w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych”, natomiast premie zapłacone z tytułu zakupionych opcji wykazywane są w pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” i zaliczane do rachunku zysków i strat w momencie zakończenia transakcji.

Charakterystyka instrumentów pochodnych

Instrument	FX forward	FX swap	Opcje walutowe	IRS	CIRS
Opis instrumentu	Polega na terminowym kupnie/sprzedaży waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji.	Polega na równoczesnym natychmiastowym kupnie/sprzedaży waluty oraz jej terminowym odkupie/odsprzedaży po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji.	Polegają na nabyciu przez nabywającego kontrakt opcyjny prawa (ale nie obowiązku) do kupna lub sprzedaży waluty po ustalonym kursie w ustalonym terminie.	Polega na wymianie płatności odsetkowych w tej samej walucie, opartych o różne stopy procentowe.	Polega na terminowej sprzedaży lub kupnie papierów wartościowych po cenie ustalonej w dacie zawarcia transakcji.
Stosowane metody wyceny	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	model wyceny opcji (Garman – Kohlhagen)	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych
Cel zawarcia kontraktu	do obrotu	do obrotu	do obrotu	do obrotu	do obrotu
Ilość niezapadłych transakcji	1 638	348	6 790	1 485	70
Przyszłe przychody/płatności	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie
Zapadalność	2004.01.02 — 2007.09.28	2004.01.02 — 2006.07.17	2004.01.06 — 2005.08.01	2004.01.12 — 2018.09.04	2004.01.21 — 2013.05.27
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/pasywów	brak	brak	brak	brak	brak
Ustalone stopy/kwoty przychodów oraz terminy płatności	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie
Inne warunki	brak	brak	brak	brak	brak
Rodzaj ryzyka	walutowe, płynności, kontrahenta i stopy procentowej	stopy procentowej, walutowe, płynności, kontrahenta	walutowe, płynności, stopy procentowej, ryzyko zmienności cen (vega), kontrahenta — dla opcji kupionych	stopy procentowej, kontrahenta, walutowe dla IRS w walucie	walutowe, stopy procentowej, płynności, kontrahenta

Charakterystyka instrumentów pochodnych – c.d.

Instrument	FRA	Terminowe operacje papierami wartościowymi	Opcje na papierach wartościowych	Opcje na stopę procentową
Opis instrumentu	Polega na ulokowaniu/przyjęciu hipotetycznego kontraktu depozytowego na określony termin w przyszłości. Rozliczany jest kwotą zdyskontowanej różnicy pomiędzy odsetkami naliczonymi za okres kontraktu według stopy kontraktu a odsetkami naliczonymi według tzw. stopy referencyjnej, którą jest najczęściej stopa międzybankowego rynku pieniężnego.	Polega na terminowej sprzedaży lub kupnie papierów wartościowych po cenie ustalonej w dacie zawarcia transakcji.	Polegają na nabyciu przez nabywającego kontrakt opcyjny prawa (ale nie obowiązku) do otrzymania różnicy pomiędzy ceną akcji ustaloną w kontrakcie a wartością instrumentu w dniu realizacji opcji.	Polegają na nabyciu przez nabywającego kontrakt opcyjny prawa (ale nie obowiązku) do zamiany kwoty odsetek naliczonych od kwoty transakcji według stawki realizacji na kwotę odsetek naliczonych od kwoty transakcji według stawki referencyjnej.
Stosowane metody wyceny	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	model wyceny opcji (Black Scholes)	model wyceny opcji (Black 76)
Cel zawarcia kontraktu	do obrotu	do obrotu	do obrotu	do obrotu
Ilość niezapadłych transakcji	256	49	76	12
Przyszłe przychody/płatności	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie
Zapadalność	2004.01.02 — 2004.12.27	2004.01.02 — 2004.01.15	2004.01.22 — 2008.10.16	2005.02.28 — 2006.06.01
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/pasywów	brak	brak	brak	brak
Ustalone stopy/kwoty przychodów oraz terminy płatności	zmiennie	zmiennie	zmiennie	zmiennie
Inne warunki	brak	brak	brak	brak
Rodzaj ryzyka	stopy procentowej, kontrahenta, walutowe dla FRA w walucie	stopy procentowej, płynności, kontrahenta,	stopy procentowej, emitenta, kursu papieru, ryzyko zmienności cen (vega)	stopy procentowej, płynności, kontrahenta, ryzyko zmienności cen (vega)

W większości przypadków istnieje możliwość wcześniejszego zamknięcia zawartych instrumentów pochodnych, według ich wartości rynkowej.

Wszystkie transakcje pochodne zawierane z klientami niebankowymi, przeprowadzane są w oparciu o przyznawane indywidualnie limity transakcyjne. W niektórych przypadkach w celu przyznania limitu wymagane jest przedstawienie zabezpieczenia. Najczęściej stosowanymi rodzajami zabezpieczeń są: kaucja, weksel, cesja, oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Niezapadłe instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2003 roku

Rodzaj instrumentu w tys. zł	Wartość nominalna															
	Zapadalność					Stan na 31.12.2003					Stan na 31.12.2002					
	Do 3 miesięcy		3 miesiące – 1 rok		1 – 5 lat		Powyżej 5 lat		Ogółem		Banki		Pozostałe		Ogółem	
	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe	Banki	Pozostałe
Instrumenty stopy procentowej	20 428 221	70 280	36 856 764	236 858	53 558 751	3 950 005	8 292 182	480 581	123 873 642	4 716 338	66 594 443	4 716 338	71 310 781			
– FRA – kupno	7 879 000	70 280	13 305 000	–	–	–	–	–	21 254 280	–	8 550 000	–	8 550 000			
– FRA – sprzedaż	7 469 000	–	13 300 000	–	–	–	–	–	20 769 000	–	8 455 000	–	8 455 000			
– swapy odsetkowe (IRS)	4 326 700	–	9 908 051	32 835	50 239 376	1 057 625	8 054 460	480 581	74 099 628	44 906 448	44 906 448	1 128 910	46 035 358			
– swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)	753 521	–	343 713	204 023	2 295 503	1 888 508	237 722	–	5 722 990	2 947 398	1 851 831	–	4 799 229			
– opcje na stopę procentową zakupione	–	–	–	–	690 000	323 872	–	–	1 013 872	1 184 030	551 567	–	1 735 597			
– opcje na stopę procentową sprzedane	–	–	–	–	333 872	680 000	–	–	1 013 872	551 567	1 184 030	–	1 735 597			
Instrumenty walutowe	25 394 812	3 492 911	9 638 631	2 497 548	277 462	729 140	–	–	42 030 504	39 655 149	4 693 767	44 348 916				
– FX forward	1 215 811	1 242 565	499 992	1 125 049	28 414	456 275	–	–	4 568 106	2 048 884	1 853 474	–	3 902 358			
– FX swap	22 463 261	1 011 003	7 357 194	18 823	12 600	20 820	–	–	30 883 701	33 408 729	853 570	–	34 262 299			
– opcje walutowe zakupione	879 561	593 195	946 686	609 494	236 224	236	–	–	3 265 396	1 957 920	1 102 838	–	3 060 758			
– opcje walutowe sprzedane	836 179	646 148	832 325	741 748	224	251 809	–	–	3 308 433	2 239 616	883 885	–	3 123 501			
– pozostałe	–	–	2 434	2 434	–	–	–	–	4 868	–	–	–	–			
Transakcje na papierach wartościowych	651 954	559 397	99 062	99 062	192 572	192 572	–	–	1 794 619	440 525	631 919	1 072 444				
– opcje na akcje zakupione	61 694	32 114	98 498	564	191 517	1 055	–	–	385 442	377 963	2 986	–	380 949			
– opcje na akcje sprzedane	32 114	61 694	564	98 498	1 055	191 517	–	–	385 442	2 986	377 963	–	380 949			
– papiery wartościowe zakupione do otrzymania	148 275	464 109	–	–	–	–	–	–	612 384	4 560	236 989	–	241 549			
– papiery wartościowe sprzedane do wydania	409 871	1 480	–	–	–	–	–	–	411 351	55 016	13 981	–	68 997			
Instrumenty pochodne ogółem	46 474 987	4 122 588	46 594 457	2 833 468	54 028 785	4 871 717	8 292 182	480 581	167 698 765	106 690 117	10 042 024	116 752 141				

Zestawienie wartości rynkowych niezapadłych instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawia się następująco:

Rodzaj instrumentu	Dodatnia wartość rynkowa			Ujemna wartość rynkowa			Ekwiwalenty kredytowe**			
	Stan na 31.12.2003		Stan na 31.12.2002	Banki		Pozostałe	Banki		Pozostałe	Stan na 31.12.2002
	Banki	Pozostałe	31.12.2002	Banki	Pozostałe	31.12.2002	Banki	Pozostałe	31.12.2002	
Instrumenty stopy procentowej	2 493 376	215 088	3 279 661	2 334 362	175 127	2 963 059	937 852	238 540	542 577	
— FRA	38 636	—	15 199	34 958	162	16 501	27 351	176	5 150	
— swapy odsetkowe (IRS)	2 279 670	171 451	3 069 553	2 144 182	40 644	2 676 837	824 516	115 519	338 243	
— swapy odsetkowo — walutowe (CIRS)	175 057	37 926	182 227	150 108	134 321	258 369	84 569	117 454	186 980	
— opcje na stopę procentową zakupione*	13	5 304	12 007	297	—	565	1 416	5 391	12 204	
— opcje na stopę procentową sprzedane*	—	407	675	4 817	—	10 787	—	—	—	
Instrumenty walutowe	90 806	779 949	1 192 589	339 286	462 818	1 142 039	223 962	121 567	152 886	
— FX forward	49 096	53 907	39 097	103 772	13 413	80 362	63 804	24 478	54 308	
— FX swap	326	654 502	1 071 876	146 803	434 327	1 002 607	143 353	54 995	78 560	
— opcje walutowe zakupione*	36 193	69 470	59 191	8 677	466	8 668	16 708	42 094	20 018	
— opcje walutowe sprzedane*	5 191	1 893	22 425	79 857	14 612	50 402	—	—	—	
— pozostałe	—	177	—	177	—	—	97	—	—	
Transakcje na papierach wartościowych	1 609	10 880	12 758	10 803	1 527	12 658	14 671	701	6 167	
— opcje na akcje zakupione*	1 512	—	—	10 729	—	12 583	14 671	701	6 167	
— opcje na akcje sprzedane*	—	10 729	12 583	—	1 512	—	—	—	—	
— operacje terminowe	97	151	175	74	15	75	—	—	—	
Instrumenty pochodne ogółem	2 585 791	1 005 917	4 485 008	2 684 451	639 472	4 117 756	1 176 485	360 808	701 630	

* wycena nie obejmuje premii otrzymanych i zapłaconych z tytułu wystawionych i zakupionych opcji.

** kolumna ekwiwalenty pozabilansowe przedstawia wartość tzw. równoważników kredytowych instrumentów pochodnych obliczonych według zasad określonych w uchwale nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzycielności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, (...) (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43). Ekwiwalenty kredytowe używane są jako miara ryzyka kontrahenta instrumentów pochodnych w rachunku adekwatności kapitałowej oraz rachunku koncentracji wierzycielności.

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu z podziałem na poszczególne grupy zobowiązań:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Zobowiązania do uregulowania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi	3 362 332	4 182 578
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu razem	3 362 332	4 182 578

Zmiana stanu zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	4 182 578	3 175 314
zwiększenia (z tytułu)	–	1 007 264
– aktualizacji wyceny	–	1 007 264
zmniejszenia (z tytułu)	(820 246)	–
– aktualizacji wyceny	(820 246)	–
Stan zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu na koniec okresu	3 362 332	4 182 578

W pozycji „zobowiązania do uregulowania z tytułu wyceny operacji instrumentami pochodnymi” prezentowana jest ujemna wycena instrumentów pochodnych.

Rodzaje transakcji instrumentami pochodnymi, które przeprowadza Bank oraz zasady ich wyceny zostały zaprezentowane w punkcie „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”.

Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne

Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne z podziałem na rodzaje należności:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Kredyty i pożyczki	14 421 371	14 599 260
Skupione wierzytelności	267 456	463 310
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	74 646	20 973
Odsetki należne	671 501	596 700
Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne (brutto) razem	15 434 974	15 680 243
Rezerwa utworzona	(1 620 986)	(1 516 853)
Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne (netto) razem	13 813 988	14 163 390

Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych i należności własnych:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	15 680 243	16 496 744
zwiększenia (z tytułu)	28 064 959	27 927 377
– realizacji nowych transakcji*	27 990 158	27 730 803
– odsetek należnych	74 801	196 574
zmniejszenia (z tytułu)	(28 310 228)	(28 743 878)
– spłaty należności*	(28 310 228)	(28 743 878)
Stan kredytów i pożyczek udzielonych i należności własnych (brutto) na koniec okresu	15 434 974	15 680 243

* z uwzględnieniem krótkoterminowych kredytów odnawialnych

Zmiana stanu rezerw na kredyty i pożyczki udzielone i należności własne:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	1 516 853	1 230 372
zwiększenia (z tytułu)	824 084	784 793
– odpisów na rezerwy	824 001	763 159
– różnic kursowych	83	6 152
– przeniesienia z innej grupy aktywów	–	15 482
zmniejszenia (z tytułu)	(719 951)	(498 312)
– rozwiązania rezerw	(659 906)	(435 308)
– wykorzystania rezerw (spisanie należności)	(54 755)	(46 170)
– przeniesienia do innej grupy aktywów	(5 233)	(12 120)
– różnic kursowych	(57)	(4 714)
Stan rezerw na kredyty i pożyczki udzielone i należności własne na koniec okresu	1 620 986	1 516 853

Kredyty konsumpcyjne oraz kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych wydanych osobom fizycznym wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe.

Należności od instytucji finansowych, niefinansowych oraz sektora budżetowego wykazywane są w bilansie jako różnica między ich wartością nominalną, powiększoną o odsetki należne, a wartością rezerw celowych utworzonych na pokrycie ryzyka kredytowego.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności z podziałem na poszczególne grupy aktywów:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Dłużne papiery wartościowe	70 159	305 707
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności razem	70 159	305 707

Zmiana stanu aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	305 707	717 618
zwiększenia (z tytułu)	10 364	259 486
– zakupów	–	238 575
– różnic kursowych	10 364	9 374
– aktualizacji wyceny	–	11 402
– inne	–	135
zmniejszenia (z tytułu)	(245 912)	(671 397)
– sprzedaży	(244 443)	(657 648)
– aktualizacji wyceny	–	(6 807)
– inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	(1 469)	(6 942)
Stan aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności na koniec okresu	70 159	305 707

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odsetki oraz dyskonto od tych papierów wartościowych rozlicza się do rachunku zysków i strat metodą liniową.

Na dzień 31 grudnia 2002 roku dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności obejmowały w szczególności obligacje Narodowego Banku Polskiego wyemitowane w wyniku zmniejszenia stopy rezerwy obowiązkowej.

Zgodnie z Uchwałą Nr 1/9/OK/2003 Zarządu NBP z dnia 4 marca 2003 r. w sprawie wcześniejszego wykupu przez NBP obligacji przeznaczonych dla banków w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej, w dniu 3 kwietnia 2003 roku Narodowy Bank Polski dokonał wcześniejszego wykupu obligacji znajdujących się w portfelu Banku na łączną kwotę 244 443 tys. zł.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży z podziałem na poszczególne grupy aktywów:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Dłużne papiery wartościowe	2 435 021	2 493 036
Akcje w innych jednostkach niż podporządkowane	23 627	23 117
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	4 000
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży razem	2 458 648	2 520 153

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży:

w tys. zł	2003 rok	2002 rok
Stan na początek okresu	2 520 153	1 565 507
– zmiana przyjętych zasad rachunkowości	–	25 913
Stan na początek okresu po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 520 153	1 591 420
zwiększenia (z tytułu)	19 910 619	21 489 900
– zakupów	19 729 484	21 463 278
– różnic kursowych	96 021	5 419
– aktualizacji wyceny	2 879	–
– rozliczenia dyskonta, premii i odsetek	74 394	21 193
– inne	7 841	10
zmniejszenia (z tytułu)	(19 972 124)	(20 561 167)
– sprzedaży	(19 834 551)	(20 553 617)
– aktualizacji wyceny	(47 467)	(5 368)
– rozliczenia dyskonta, premii i odsetek	(89 815)	(2 174)
– inne	(291)	(8)
Stan aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na koniec okresu	2 458 648	2 520 153

Jako dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży klasyfikowane są dłużne papiery nie zaliczone do kategorii „przeznaczone do obrotu” lub „utrzymywane do terminu zapadalności”. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej tych papierów wartościowych są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Akcje i udziały w innych jednostkach niż jednostki podporządkowane oraz posiadane przez Bank w 2002 roku jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Wykazywane są w bilansie według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek od dłużnych instrumentów finansowych, pożyczek udzielonych i należności własnych

Kategoria aktywu / przychody z tytułu odsetek	w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Kredyty i pożyczki udzielone i należności własne			
odsetki naliczone zrealizowane		1 033 308	1 373 396
odsetki naliczone niezrealizowane, w tym:		671 501	596 700
odsetki niezapadłe		175 049	66 552
odsetki zapadłe		496 452	530 148
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*			
odsetki naliczone zrealizowane		86 099	49 216
odsetki naliczone niezrealizowane		5 884	5 683
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności*			
odsetki naliczone zrealizowane		2 724	14 511
odsetki naliczone niezrealizowane			1 469
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*			
odsetki naliczone zrealizowane		176 248	185 240
odsetki naliczone niezrealizowane		48 079	46 493

* Dłużne papiery wartościowe

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku odbywa się w ramach zasad i procedur zatwierdzonych przez Komitet Aktywów i Pasywów Banku oraz Zarząd Banku i będących odzwierciedleniem wymogów polskich organów nadzorczych oraz odpowiadającym zasadom obowiązującym w ramach Citigroup.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym obejmuje dwa podstawowe obszary ryzyka: ryzyko płynności finansowej oraz ryzyko cenowe.

Ryzyko płynności jest definiowane jako niebezpieczeństwo niewywiązania się Banku z wykonania wymagalnych zobowiązań finansowych wobec klientów i partnerów.

Ryzyko cenowe określane jest jako ryzyko negatywnego wpływu na wynik Banku zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Pomiar i limitowanie ryzyka płynności

Podstawowym miernikiem ryzyka płynności finansowej Banku jest raport niedopasowania przepływów finansowych w poszczególnych przedziałach czasowych, obrazujący potencjalną konieczność znalezienia dodatkowych źródeł finansowania na rynku pieniężnym – Market Access Report („MAR”). Raport MAR zawiera wszystkie przepływy finansowe związane z transakcjami bilansowymi i pozabilansowymi. Zarządzanie płynnością obejmuje wszystkie zobowiązania i należności Banku. Raport sporządzany jest codziennie i obejmuje bilans Banku ogółem (universal currency) oraz bilanse w PLN, USD, EUR i CHF. Limity luki ustalone przez Komitet Aktywów i Pasywów, aprobowane przez Regionalnego Menedżera Ryzyka Rynkowego oraz Dyrektora Ryzyka Skarbu Citigroup, obowiązują dla przedziałów czasowych O/N, 2–7 dni, 8–15 dni, 1 miesiąc, 2 miesiące, 3 miesiące, 6 miesięcy oraz 1 rok. Luka płynności powyżej roku nie jest limitowana, ale podlega obserwacji. W obliczaniu luki uwzględniane są badania statystyczne, dotyczące między innymi stabilności bazy depozytowej, oraz założenia dotyczące udziału poszczególnych grup produktów w strukturze bilansu Banku. Raport przygotowywany jest codziennie. Także w cyklu dziennym wykonywane są analizy sytuacji skrajnych (stress test), uwzględniające potencjalne zagrożenia wynikające przykładowo z kryzysu systemu bankowego i związanego z tym ograniczenia płynności rynku. Dodatkowo dla oceny ryzyka płynności Departament Ryzyka Rynkowego monitoruje podstawowe relacje struktury bilansu Banku oraz analizuje zmiany tych relacji w czasie.

Zarządzanie ryzykiem cenowym

Zakres ryzyka

Zarządzanie ryzykiem cenowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny towarów oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem cenowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowe i bankowe. Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie czasu. Wycena portfeli handlowych dokonywana jest według cen rynkowych. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Departament Skarbu w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego.

Działalność handlowa w zakresie portfeli akcji i instrumentów pochodnych na akcje prowadzona jest przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”). Portfele bankowe obejmują wszystkie pozostałe, niezaliczone do portfeli handlowych, pozycje bilansowe oraz pozabilansowe. Celem zawierania tych transakcji jest realizacja wyniku w całym kontraktowym okresie transakcji. Departament Skarbu przejmuje pozycje ryzyka stóp procentowych z portfeli bankowych Sektora Bankowości Komercyjnej i Inwestycyjnej, Sektora Bankowości Detalicznej, spółek leasingowych i DMBH. Mechanizm przekazywania pozycji ryzyka stóp procentowych opiera się na systemie transferowej ceny funduszy. Kalkulacja wyniku z portfeli bankowych odbywa się zgodnie z metodą memoriałową – kumulacji odsetek.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli bankowych

Bank stosuje dwie metody pomiaru ryzyka cenowego portfeli bankowych:

- metodę dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (Interest Rate Exposure),
- metodę kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (Value at Close).

Limity ryzyka nałożone są na potencjalną zmianę dochodów odsetkowych na skutek przesunięcia krzywych stóp procentowych o 100 punktów bazowych dla podstawowych walut (PLN, USD, EUR), w których denominowane są aktywa i pasywa Banku, w horyzoncie 1 roku oraz 5 i 10 lat. Wykorzystanie limitów monitorowane jest w cyklu dziennym. Na bazie dziennej monitorowane są również zmiany kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych. Dla tych zmian ustalone są progi graniczne, których przekroczenie powoduje przekazanie informacji na wyższe szczeble zarządzania oraz konieczność określenia przez zarządzających dalszego planu działania.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli handlowych

Podstawową miarą operacyjną ryzyka cenowego portfeli handlowych zarówno na poziomie jednostek organizacyjnych, jak i całego Banku, jest współczynnik wrażliwości zmiany wyniku finansowego na zmiany rynkowych czynników ryzyka (stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji, marż ryzyka kredytowego dłużnych papierów handlowych). Z zastosowaniem współczynników wrażliwości, przy przyjęciu wielkości jednostkowej zmiany czynnika ryzyka (zmiana ogólnego poziomu stóp procentowych oraz marży ryzyka kredytowego o 1 punkt bazowy, zmiana kursów walutowych oraz cen akcji o 1 procent), ustalane są limity pozycji ryzyka w podziale na waluty i poszczególne jednostki organizacyjne. W przypadku ryzyka stóp procentowych stosowane są dodatkowo wartości graniczne dla pozycji ryzyka na poszczególnych odcinkach krzywych stóp procentowych oraz ryzyka bazowego. Limity ryzyka ustalane są dla pozycji na koniec dnia i monitorowane w cyklu dziennym.

Na poziomie całego Banku stosowany jest pomiar wartości zagrożonej (Value-at-Risk), przy zakładanym horyzoncie czasowym zamknięcia pozycji równym 1 dzień oraz współczynniku ufności 99%. Limity wartości zagrożonej ustalane są zarówno dla ryzyka kursu walutowego i stopy procentowej osobno, jak i dla sumy tych ryzyk.

W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test) przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowalnych korelacji pomiędzy tymi czynnikami. Bank dokonuje pomiaru ryzyka w warunkach skrajnych dla trzech podstawowych scenariuszy:

- najbardziej prawdopodobnego, opartego na historycznej zmienności czynników ryzyka,
- kryzysu finansowego oraz
- bardzo poważnego kryzysu gospodarczego.

Dwie powyższe metody monitoringu ryzyka uzupełnione są ograniczeniami dotyczącymi:

- granicznej, skumulowanej w okresie miesiąca, straty na portfelu,
- udziału w rynku na dany instrument finansowy (Aggregate Contracts Limit),
- terminu do zapadalności danego instrumentu (Max Tenor),
- limitów koncentracji w przypadku dłużnych i właścicielskich papierów wartościowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Komitet polityki kredytowej Banku ustalił główne zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które są udokumentowane w „Instrukcji polityki kredytowej”.

Dodatkowe regulacje są uwzględnione w Instrukcjach Kredytowych dla Banków i Instytucji Finansowych oraz w licznych Programach Kredytowych.

Elementy kluczowe zarządzania ryzykiem kredytowym prezentujemy poniżej:

- podczas gdy menedżerowie odpowiadają za zarządzanie ryzykiem w zakresie ich odpowiedzialności i kompetencji, Bank dodatkowo posiada system kontroli, w skład którego wchodzi:
 - niezależne stanowisko zarządzającego ryzykiem;
 - każda decyzja kredytowa musi być podjęta przez przynajmniej dwie upoważnione osoby. Kredyty opiewające na wyższą kwotę, z którymi związane jest większe ryzyko, wymagają odpowiednio zatwierdzenia przez bardziej kompetentne i upoważnione do tego osoby na wyższych stanowiskach;
 - niezależny Departament Audytu, sprawdzający także wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem;
- każdy kredytobiorca jest przypisany do odpowiedniej skali ryzyka, posiadając swój rating, oparty zarówno na kryteriach finansowych, jak i jakościowych. Ratingi ryzyka pozwalają Bankowi zapewnić, że całościowy portfel pozostaje w ramach dopuszczalnego ryzyka;
- każdemu klientowi Banku przypisana jest jednostka kontrolna zarządzająca relacjami z danym klientem. Powyższe rozwiązania, dotyczące klientów wchodzących w skład grup kapitałowych, są łączone w celu zarządzania całościowym ryzykiem danej grupy i zapewnienia nieprzekraczalności koncentracji wierzytelności;
- osoby kompetentne do zatwierdzania kredytów są wyznaczane przez Komitet Polityki Kredytowej na podstawie ich doświadczenia i umiejętności;
- Bank musi ograniczać koncentracje, aby utrzymać zróżnicowany portfel aktywów obciążonych ryzykiem, jak również, aby spełniać wymogi kapitałowe odnośnie do odpowiedniego portfela. Ryzyko kredytowe może zawierać ograniczenia dla klientów, branż czy regionów;
- Bank ustalił wytyczne dla okresowego monitorowania wyników z działalności klientów oraz rozpoznawania wszelkich niekorzystnych zmian w ich sytuacji finansowej, które muszą być od razu zakomunikowane wyższemu lub średniemu szczeblowi zarządzającemu, a które dodatkowo zawierają opinie specjalistycznych jednostek do spraw restrukturyzacji;

- w pierwszym kwartale 2003 roku Departament Ryzyka Małych i Średnich Przedsiębiorstw został formalnie podporządkowany Pionowi Ryzyka przy jednoczesnym raportowaniu do Szefa Ryzyka Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz do Dyrektorów Regionów. Szef Ryzyka Małych i Średnich Przedsiębiorstw podlega obecnie Krajowemu Szefowi Pionu Ryzyka. Dodatkowo w Pionie Małych i Średnich Przedsiębiorstw utworzono stanowiska Regionalnych Dyrektorów ds. Ryzyka, na które wyznaczono odpowiednie osoby dla regionów Warszawa, Poznań, Bydgoszcz, Katowice i Kraków.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne obejmuje zagrożenie stratami wynikającymi z błędów operacyjnych oraz błędów przetwarzania i procesowania danych i informacji, powstałych zarówno z pomyłki pracowników Banku jak również na skutek niewłaściwego działania systemów teleinformatycznych, a także na skutek wpływu wydarzeń zewnętrznych. Szczególnymi aspektami ryzyka operacyjnego są straty z tytułu malwersacji i sprzeniewierzeń.

Szczegółowa analiza ryzyka, w tym ryzyka operacyjnego jest nierozłączną częścią każdego programu produktu, który zawiera między innymi opis funkcji kontrolnych wprowadzonych w celu zminimalizowania zidentyfikowanych ryzyk. Istotne funkcje kontrolne zawarte w programach poszczególnych produktów oraz w procedurach operacyjnych są odzwierciedlane na listach kontrolnych jednostek organizacyjnych Banku. Jednostki organizacyjne Banku wykonują wstępne, bieżące i następne funkcje kontrolne, w zależności od wymagań, z częstotliwością dzienną, tygodniową, miesięczną, kwartalną, półroczną i roczną. Wykonanie funkcji kontrolnych potwierdzone jest bądź stosowną dokumentacją bądź podpisami na listach funkcji kontrolnych. Ponadto funkcje kontrolne w zakresie ryzyka operacyjnego wykonywane są przez wyspecjalizowane jednostki kontrolne Banku.

Istotne miejsce w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym zajmuje proces samooceny. Proces ten ma na celu dokonywanie regularnej weryfikacji jakości i adekwatności procesów kontrolnych, identyfikacji i monitorowania ryzyk oraz monitorowanie planów naprawczych, wdrażanych w obszarach podwyższonego ryzyka. Proces kwartalnej samooceny nadzorowany jest przez Komitet, w skład którego wchodzi członkowie Zarządu Banku.

Bank posiada procedury dotyczące zasad i trybu rozliczania strat operacyjnych, określające szczegółowo kompetencje do podejmowania decyzji w zakresie akceptacji odpisów z tytułu strat operacyjnych, ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz trybu raportowania i sporządzania sprawozdań dotyczących strat operacyjnych.

Bank redukuje ryzyko operacyjne poprzez procesy kontrolne, plany awaryjne, ubezpieczenie oraz transfer ryzyka.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank nie stosował dotychczas rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 5

Dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał zawartych kontraktów opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych.

Nota 6

Dane o aktywach stanowiących zabezpieczenie zobowiązań własnych Banku oraz zobowiązań strony trzeciej

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych Banku oraz zobowiązań strony trzeciej na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku przedstawione zostały w informacjach pod notami objaśniającymi do bilansu 1, 2 i 6.

Nota 7

Informacje na temat nie ujętych w bilansie transakcji z przyrzeczeniem odkupu

Na dzień 31 grudnia 2003 roku nie ujęte w bilansie transakcje z przyrzeczeniem odkupu przedstawiają poniższe tabele:

Transakcje Sell–buy–back według terminów zapadalności

rodzaj papieru w tys. zł	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Obligacje Skarbu Państwa	(283 020)	–	–	–	(283 020)
Obligacje przedsiębiorstw	(183 430)	–	–	–	(183 430)
Razem	(466 450)	–	–	–	(466 450)

Transakcje Buy–sell–back według terminów zapadalności

rodzaj papieru w tys. zł	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Obligacje Skarbu Państwa	(283 020)	–	–	–	(283 020)
Razem	(283 020)	–	–	–	(283 020)

Na dzień 31 grudnia 2002 roku nie ujęte w bilansie transakcje z przyrzeczeniem odkupu przedstawiają poniższe tabele:

Transakcje Sell–buy–back według terminów zapadalności

rodzaj papieru w tys. zł	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Obligacje Skarbu Państwa	22 816	43 018	–	–	63 834
Obligacje przedsiębiorstw	176 090	–	–	–	176 090
Bony handlowe	3 040	–	–	–	3 040
Razem	201 946	43 018	–	–	244 964

Transakcje Buy–sell–back według terminów zapadalności

rodzaj papieru w tys. zł	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Obligacje Skarbu Państwa	(5 000)	–	–	–	(5 000)
Obligacje przedsiębiorstw	(14 000)	–	–	–	(14 000)
Bony handlowe	–	–	–	–	–
Razem	(19 000)	–	–	–	(19 000)

Nota 8

Udzielone zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe obejmują niewykorzystane linie kredytowe, otwarte akredytywy importowe, zobowiązania z tytułu zawartych umów depozytowych (lokaty do wydania), dla których termin realizacji związany jest jedynie z czasem niezbędnym do technicznego przygotowania przepływu środków oraz inne zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym. Dane dotyczące wymienionych udzielonych zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku przedstawione są w Dodatkowej Nocie Objasniającej 9.

Udzielone zobowiązania finansowe Banku mają charakter nieodwołalny, za wyjątkiem linii kredytowych, które w kwocie 38 013 tys. zł na dzień 31 grudnia 2003 roku stanowią zobowiązania o charakterze warunkowym.

Nota 9

Zobowiązania pozabilansowe warunkowe

Zobowiązania warunkowe udzielone

Zobowiązania warunkowe udzielone według poszczególnych kategorii pozabilansowych prezentowały się następująco:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Akredytywy	177 306	199 130
w tym na rzecz jednostek powiązanych	4 620	12 265
Gwarancje udzielone	3 020 936	2 738 719
w tym na rzecz jednostek powiązanych	60 987	84 553
Linie kredytowe udzielone	8 034 233	6 662 409
w tym na rzecz jednostek powiązanych	130 217	255 972
Lokaty do wydania	3 179 425	0
Pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	646 991	0
Zobowiązania warunkowe udzielone razem	15 058 891	9 600 258

Akredytywy według kategorii przedstawiały się następująco:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Akredytywy importowe wystawione	160 337	187 117
w tym na rzecz jednostek powiązanych	4 620	12 265
Akredytywy eksportowe potwierdzone	16 969	12 013
Akredytywy razem	177 306	199 130

Gwarancje udzielone obejmują gwarancje spłaty kredytu za zleceniodawcę, inne gwarancje zapłaty, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje należytego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz poręczenia wekslowe.

Na zobowiązania pozabilansowe utworzone są rezerwy celowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Na dzień 31 grudnia 2003 roku kwota utworzonych rezerw na zobowiązania pozabilansowe wyniosła 145 019 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 8 496 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 145 307 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 21 405 tys. zł).

Zobowiązania warunkowe otrzymane

Na dzień 31 grudnia 2003 roku kwota zobowiązań warunkowych otrzymanych wyniosła 3 297 354 tys. zł, z tego kwota 2 817 354 tys. zł dotyczyła zobowiązań o charakterze gwarancyjnym (31 grudnia 2002 roku: 2 757 436 tys. zł, z tego 2 213 436 tys. zł zobowiązania o charakterze gwarancyjnym). Na dzień 31 grudnia 2003 roku Bank posiadał zobowiązania warunkowe o charakterze gwarancyjnym otrzymane od jednostek podporządkowanych w kwocie 13 484 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 10 855 tys. zł).

Gwarancje i poręczenia emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom

Umowy gwarancyjne zawarte przez Bank obowiązujące na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa Emitenta – siedziba	Rodzaj zawartej umowy	Okres obowiązywania umowy	Wynagrodzenie Banku	Rodzaj papieru	Zbywalność papieru	Pierwotna kwota umowna gwarancji do jakiej Bank zobowiązał się zaangażować (w tys. zł)	Zobowiązanie gwarancyjne Banku istniejące na dzień 31.12.2003 roku (w tys. zł)
Can Pack SA – Kraków	nabywania obligacji	10.07.2002 – 10.10.2004	prowizja	obligacje	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	30 000	30 000
Urtica Finanse SA – Wrocław	emisji obligacji w ramach Programu Sekurytyzacji	23.01.2001 – 23.01.2004	prowizja	obligacje	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	10 000	10 000
Razem							40 000

Umowy gwarancyjne zawarte przez Bank obowiązujące na dzień 31 grudnia 2002 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa Emitenta – siedziba	Rodzaj zawartej umowy	Okres obowiązywania umowy	Wynagrodzenie Banku	Rodzaj papieru	Zbywalność papieru	Pierwotna kwota umowna gwarancji do jakiej Bank zobowiązał się zaangażować (w tys. zł)	Zobowiązanie gwarancyjne Banku istniejące na dzień 31.12.2002 roku (w tys. zł)
Can Pack SA – Kraków	nabywania obligacji	10.07.2002 – 10.07.2003	dyskonto lub zysk na różnicy kursowej, prowizja dealerska	obligacje	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	30 000	7 000
Polski Koncern Naftowy Orlen SA – Płock	nabywania obligacji	06.07.2001 – 21.11.2003	dyskonto lub zysk na różnicy kursowej, prowizja dealerska	obligacje	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	50 000	30 310
Urtica Finanse SA – Wrocław	emisji obligacji w ramach Programu Sekurytyzacji	25.08.2002 – 24.08.2003	kupon odsetkowy, prowizja	obligacje	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	10 000	3 800
Miasto Gdańsk	agencyjna	31.10.1996 – 26.06.2003	kupon odsetkowy	obligacje komunalne	na rynku wtórnym, sprzedaż niepubliczna	33 100	–
Razem							41 110

Nota 10

Wyplata dywidendy

W dniu 23 marca 2004 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie proponowanego podziału zysku za 2003 rok. Zarząd Banku zaproponował przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 241 720 260,00 zł. Powyższa propozycja oznacza, że dywidenda przypadająca na jedną akcję wynosi 1 złoty 85 groszy. Zarząd Banku zaproponował termin ustalenia prawa do dywidendy na dzień 26 lipca 2004 roku oraz termin wypłaty dywidendy na dzień 1 września 2004 roku. Powyższa propozycja Zarządu Banku zostanie przedłożona Radzie Nadzorczej do zaopiniowania, a następnie Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia.

Bank nie emitował akcji uprzywilejowanych.

Nota 11

Zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2003 roku Bank nie posiadał zobowiązań z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy z podziału zysku za lata ubiegłe.

Nota 12

Zobowiązania wobec budżetu państwa lub gminy

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał zobowiązań wobec budżetu państwa lub gminy z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli.

Nota 13

Działalność zaniechana

W 2003 roku Bank nie zaniechał żadnej formy działalności i nie przewiduje zaniechań żadnej formy działalności w 2004 roku.

Nota 14

Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych na własne potrzeby

W 2003 oraz w 2002 roku Bank nie ponosił kosztów wytworzenia środków trwałych w budowie oraz środków trwałych na własne potrzeby.

Nota 15

Poniesione oraz planowane nakłady inwestycyjne

Nakłady poniesione na środki trwałe w budowie oraz na wartości niematerialne i prawne na dzień 31 grudnia 2003 roku wynosiły 18 489 tys. zł (31 grudnia 2002 roku kwota: 15 588 tys. zł). Nakłady inwestycyjne w okresie najbliższych 12 miesięcy planowane są w wysokości 60 917 tys. zł i dotyczą w głównej mierze nakładów z zakresu technologii informatycznych oraz wydatków na rzecz modernizacji i wyposażenia budynków.

Nota 16

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z akcjonariuszami Banku posiadającymi co najmniej 20% głosów na Walnym Zgromadzeniu

Na dzień 31 grudnia 2003 roku akcjonariuszem Banku posiadającym bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty

zależne co najmniej 20% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku był jeden podmiot tj. Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) podmiot zależny od Citibank N.A. posiadający 89,33% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Liczba posiadanych przez COIC akcji wynosiła 116 717 574 co stanowiło 89,33% kapitału zakładowego Banku. Liczba głosów wynikających z posiadanych przez COIC akcji wynosiła 116 717 574, co stanowiło 89,33% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

W 2003 roku zmianie uległa struktura własności znacznych pakietów akcji. Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2003 roku Sąd zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku z kwoty 500 902 400 złotych do kwoty 522 638 400 złotych na skutek zamiany przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., kolejnych obligacji zamiennych emisji I na akcje Banku w ilości 5 434 000 o wartości nominalnej 4 złote każda, o łącznej wartości 21 736 000 złotych. Na skutek podwyższenia kapitału zakładowego udział COIC w kapitale zakładowym Banku zmniejszył się z 93,2% do 89,33% ogólnej liczby posiadanych akcji w kapitale zakładowym Banku.

COIC wraz z innymi podmiotami wchodzącymi w skład Citigroup Inc. realizuje z Bankiem szereg transakcji.

Należności i zobowiązania bilansowe (bez odsetek) i pozabilansowe wobec jednostek Citigroup Inc. przedstawiają się następująco:

w tys. zł	31 grudnia 2003 roku	31 grudnia 2002 roku
Należności, w tym:	5 501 845	2 185 108
Lokaty	5 485 132	2 183 036
Zobowiązania, w tym:	479 118	509 628
Depozyty	263 010	292 046
Kredyty otrzymane	216 108	217 582
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	3 258 637	50 308
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	555 471	468 933
Transakcje pochodnymi instrumentami finansowymi	97 279 361	64 062 560

W dniu 3 czerwca 2003 roku spółka zależna Handlowy–Leasing S.A. zawarła umowę o kredyt długoterminowy z Citibank N.A., Bahrain Branch celem finansowania transakcji leasingowych. Zgodnie z umową kredytową, Citibank N.A., Bahrain Branch udostępnił spółce kredyt o równowartości 100 mln USD, oprocentowany według stawki LIBOR 1M dla EUR plus 5 punktów bazowych w skali roku. Ostateczny termin wykorzystania kredytu upływa z dniem 31 grudnia 2004 roku, natomiast termin spłaty kredytu upływa z dniem 31 grudnia 2006 roku.

W dniu 31 grudnia 2003 roku Bank zawarł z Citibank N.A., jedynym akcjonariuszem Citibank Overseas Investment Corporation, która jest większościowym akcjonariuszem Banku następujące umowy:

- umowę o świadczenie usługi CitiDirect, której przedmiotem jest świadczenie przez Citibank N.A. (jako usługodawcę) na rzecz Banku (jako usługobiorcę) usług związanych z korzystaniem przez Bank i jego klientów z internetowego serwisu obsługi transakcyjnej CitiDirect;
- umowę o świadczenie usługi systemów informatycznych, której przedmiotem jest świadczenie przez Citibank N.A. (jako usługodawcę) na rzecz Banku (jako usługobiorcę) usług związanych z korzystaniem przez Bank lub jego klientów z szeregu systemów informatycznych do obsługi działalności operacyjnej Banku;

– umowę dotyczącą uczestnictwa w programach motywacyjnych Citigroup Inc określającą ogólne zasady realizacji programów motywacyjnych dla pracowników Banku oraz refundacji przez Bank na rzecz Citigroup kosztów realizacji tych programów, których wysokość będzie uzależniona od wyników realizacji.

Transakcje z jednostkami podporządkowanymi

Należności według wartości bilansowej (bez odsetek) oraz uzyskane przychody od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawiają się następująco:

w tys. zł	Zależne	Współzależne	Stowarzyszone	Razem
Należności netto:				
od jednostek finansowych – z tytułu				
– rachunków bieżących	637 777	21 274	–	659 051
– kredytów udzielonych	95 840	–	–	95 840
– pożyczek podporządkowanych	10 000	–	–	10 000
– obligacji zamiennych na akcje	70 159	–	–	70 159
od pozostałych jednostek – z tytułu				
– rachunków bieżących	–	–	3 694	3 694
– kredytów udzielonych	–	–	5 323	5 323
Należności razem	813 776	21 274	9 017	844 067
Przychody z tytułu odsetek i prowizji	24 639	700	2 451	27 790

W ogólnej kwocie przychodów z tytułu odsetek i prowizji znajduje się kwota 5 441 tys. zł dotycząca otrzymanych odsetek od pożyczek podporządkowanych udzielonych jednostkom zależnym.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku kwota utworzonych rezerw na należności od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wynosiła 141 453 tys. zł.

Zobowiązania (bez odsetek) oraz poniesione koszty wobec jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych na 31 grudnia 2003 roku przedstawiają się następująco:

w tys. zł	Zależne	Współzależne	Stowarzyszone	Razem
Zobowiązania:				
wobec jednostek finansowych – z tytułu				
– rachunków bieżących	229 187	74	17	229 278
– depozytów przyjętych	84 767	–	–	84 767
wobec pozostałych jednostek – z tytułu				
– rachunków bieżących	–	–	9 589	9 589
– depozytów przyjętych	–	–	16 207	16 207
Zobowiązania razem	313 954	74	25 813	339 841
Poniesione koszty z tytułu odsetek i prowizji	13 219	15	1 603	14 837

W 2003 roku miały miejsce następujące transakcje dotyczące jednostek podporządkowanych:

- Bank wraz ze swoim podmiotem zależnym Handlowy Inwestycje II Sp. z o.o. dokonał sprzedaży całego posiadanego pakietu akcji jednostki stowarzyszonej ZO Bytom S.A. z siedzibą w Bytomiu. Sprzedany pakiet akcji stanowił łącznie 27,64% (odpowiednio przez Bank –18,46%, przez Handlowy Inwestycje II Sp. z o.o. – 9,18%) udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki.
- sprzedaż całego posiadanego pakietu udziałów jednostki zależnej „Bytom Collection” Sp. z o.o. z siedzibą w Radzionkowie, reprezentujących 100% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na zgromadzeniu wspólników tej jednostki;
- sprzedaż wszystkich posiadanych akcji jednostki zależnej Handlowy Leasing S.A. z siedzibą w Warszawie w ramach Grupy Kapitałowej Banku na rzecz jednostki zależnej Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.. Sprzedany przez Bank pakiet akcji stanowił 0,01% udziału w kapitale tej jednostki. W wyniku tej transakcji jednostka Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. posiadała 100% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu jednostki Handlowy Leasing S.A.;
- objęcie przez jednostkę Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym jednostki Citileasing Sp. z o.o. Objęcie udziałów pokryte zostało aportem stanowiącym akcje jednostki Handlowy Leasing S.A. W wyniku tej transakcji jednostka Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. posiada 2,53% udziału w kapitale Citileasing Sp. z o.o. i tyleż samo głosów na zgromadzeniu wspólników tej jednostki, zaś jednostka Citileasing Sp. z o.o. posiada 100% udziału w kapitale Handlowy Leasing S.A. i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki;
- przejęcie przez Bank majątku z tytułu likwidacji jednostki zależnej Budowa Centrum Plac Teatralny Sp. z o.o. w likwidacji, w której Bank posiadał 61,25% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na zgromadzeniu wspólników spółki;
- zwrot dopłaty na rzecz Banku, wniesionej przez Bank do jednostki zależnej Handlowy Inwestycje Sp. z o.o., w łącznej kwocie 27 000 tys. zł, zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. z dnia 2 kwietnia 2003 roku;
- zwrot dopłaty na rzecz Banku, wniesionej przez Bank do jednostki zależnej Handlowy Inwestycje II Sp. z o.o., w łącznej kwocie 15 000 tys. zł, zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. z dnia 2 kwietnia 2003 roku.
- sprzedaż całego posiadanego pakietu akcji jednostki współzależnej PKO/Handlowy Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A. z siedzibą w Warszawie, w której Bank posiadał 50% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu spółki.

Należności według wartości bilansowej (bez odsetek) oraz uzyskane przychody od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2002 roku przedstawiają się następująco:

	Zależne	Współzależne	Stowarzyszone	Razem
Należności netto:				
od jednostek finansowych – z tytułu				
– rachunków bieżących	666 746	9	–	666 755
– kredytów udzielonych	165 977	–	–	165 977
– pożyczek podporządkowanych	99 572	–	–	99 572
– obligacji zamiennych na akcje	59 795	–	–	59 795
od pozostałych jednostek – z tytułu				
– kredytów udzielonych	2 255	–	24 994	27 249
Należności razem	994 345	9	24 994	1 019 348
Przychody z tytułu odsetek i prowizji	33 401	250	6 980	40 631

W ogólnej kwocie przychodów z tytułu odsetek i prowizji znajduje się kwota 5 418 tys. zł dotycząca otrzymanych odsetek od pożyczek podporządkowanych udzielonych jednostkom zależnym.

Na dzień 31 grudnia 2002 roku kwota utworzonych rezerw na należności od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wynosiła 77 137 tys. zł.

Zobowiązania (bez odsetek) oraz poniesione koszty wobec jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2002 roku przedstawiają się następująco:

	Zależne	Współzależne	Stowarzyszone	Razem
Zobowiązania:				
wobec jednostek finansowych – z tytułu				
– rachunków bieżących	248 141	9 756	21	257 918
– depozytów przyjętych	110 399	21	–	110 420
wobec pozostałych jednostek – z tytułu				
– rachunków bieżących	–	–	7 380	7 380
– depozytów przyjętych	–	–	19 254	19 254
Zobowiązania razem	358 540	9 777	26 655	394 972
Poniesione koszty z tytułu odsetek i prowizji	19 600	167	2 840	22 607

W 2002 roku miały miejsce następujące transakcje dotyczące jednostek podporządkowanych:

- nabycie dodatkowych akcji jednostki Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. W wyniku tej transakcji Bank posiada 100% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki. Nabycie tej jednostki ma na celu wyłącznie jej odsprzedaż (likwidację);
- sprzedaż wszystkich posiadanych akcji spółki Cuprum Bank S.A., reprezentujących 55,26 % udziału w kapitale i 50,20% w głosach na walnym zgromadzeniu tej jednostki;

- sprzedaż całego pakietu udziałów w spółce Tower Service Sp. z o.o., w której Bank posiadał 50,30% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na zgromadzeniu wspólników tej jednostki;
- sprzedaż wszystkich posiadanych akcji jednostki Bank Handlowy International S.A. z siedzibą w Luksemburgu reprezentujących 73,12% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki;
- nabycie udziałów jednostki „Bytom Collection” Sp. z o.o. z siedzibą w Radzionkowie w drodze restrukturyzacji zadłużenia. W wyniku tej transakcji Bank posiadał 100% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na zgromadzeniu wspólników tej jednostki. Nabycie tej jednostki miało na celu jej odsprzedaż;
- sprzedaż wszystkich udziałów posiadanych w spółce Obsługa Funduszy Inwestycyjnych Sp. z o.o., które uprawniały do 50,00% udziału w kapitale spółki i głosach na zgromadzeniu wspólników tej jednostki;
- sprzedaż całego pakietu akcji w spółce Polska Giełda Finansowa S.A., w której Bank posiadał 22,90% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki;
- sprzedaż całego posiadanego pakietu akcji jednostki stowarzyszonej Hortex Holding S.A. z siedzibą w Płońsku, w której Bank posiadał 31,09% udziału w kapitale i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu tej jednostki.

Bank nie zawierał żadnych znaczących transakcji z podmiotami powiązаныmi, tj. przeniesienia praw i zobowiązań z:

- osobami zarządzającymi i nadzorującymi Bank,
- małżonkami, rodzeństwem lub wstępnymi i zstępnymi osób zarządzających i nadzorujących Bank, innymi osobami bliskimi osób zarządzających i nadzorujących Bank.

Procentowy udział transakcji z podmiotami powiązаныmi w poszczególnych kategoriach transakcji ogółem realizowanych przez Bank

Na dzień 31 grudnia 2003 roku udział procentowy przypadający na transakcje z podmiotami powiązаныmi przedstawia poniższa tabela:

Kategorie transakcji w tys. zł	Transakcje z jednostkami Citigroup Inc.	Transakcje z jednostkami podporządkowanymi	Razem transakcje z podmiotami powiązаныmi	Udział %
Należności	5 501 845	773 908	6 275 753	29,44
Dłużne papiery wartościowe	–	70 159	70 159	2,04
Zobowiązania	479 118	339 841	818 959	3,68
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	3 258 637	195 824	3 454 461	22,94
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	555 471	13 484	568 955	17,25
Transakcje pochodnymi instrumentami finansowymi	97 279 361	–	97 279 361	57,99

Na dzień 31 grudnia 2003 roku udział procentowy przypadający na transakcje z podmiotami powiązаныmi przedstawia poniższa tabela:

Kategorie transakcji w tys. zł	Transakcje z jednostkami Citigroup Inc.	Transakcje z jednostkami podporządkowanymi	Razem transakcje z podmiotami powiązаныmi	Udział %
Należności	2 185 108	959 553	3 144 661	17,05
Dłużne papiery wartościowe	—	59 795	59 795	1,37
Zobowiązania	509 628	394 972	904 600	4,51
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	50 308	352 790	403 098	4,20
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	468 933	10 855	479 788	17,40
Transakcje pochodnymi instrumentami finansowymi	64 062 560	—	64 062 560	54,86

Zaangażowanie kredytowe Banku wobec podmiotów powiązanych dotyczyło kredytów i pożyczek udzielonych jednostkom Grupy Kapitałowej Banku.

Zasady kredytowania przez Bank jednostek Grupy Kapitałowej Banku są identyczne, jak dla klientów zewnętrznych.

Nota 17

Informacja o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji

W 2003 oraz w 2002 roku Bank nie prowadził wspólnych przedsięwzięć z podmiotami powiązаныmi.

Nota 18

Przychody i koszty prowadzenia działalności maklerskiej

Bank nie prowadzi działalności maklerskiej w ramach swojej struktury. Działalność maklerska realizowana jest za pośrednictwem spółki zależnej Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., w której Bank posiada 100% udziałów.

Nota 19

Odpisy należności nieściągalnych

Na dzień 31 grudnia 2003 roku kwota należności nieściągalnych odpisanych w ciężar utworzonych rezerw wynosiła 55 011 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 46 594 tys. zł).

Nota 20

Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników

Na dzień 31 grudnia 2003 roku kwota rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników wynosiła 98 597 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 86 749 tys. zł), z tego:

- rezerwa na wynagrodzenia i koszty pochodne od wynagrodzeń w kwocie 73 597 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 32 417 tys. zł),
- rezerwa na osobowe koszty restrukturyzacji utworzona w związku z połączeniem Banku z Citibankiem (Poland) S.A. w kwocie 29 332 tys. zł na dzień 31 grudnia 2002 roku,
- rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę w kwocie 25 000 tys. zł (31 grudnia 2002 roku: 25 000 tys. zł).

Nota 21

Finansowanie Pracowniczych Programów Emerytalnych

Bank dla swoich pracowników utworzył Pracowniczy Program Emerytalny („Program”), którego celem jest gromadzenie oraz pomnażanie poprzez inwestowanie przez Polski Pracowniczy Fundusz Emerytalny DIAMENT („PPFE”) środków finansowych pochodzących ze składek wpłacanych w ramach Programu na indywidualny rachunek uczestnika PPFE, dla zapewnienia wypłaty świadczenia w wieku emerytalnym lub w przypadku uzyskania przez uczestnika uprawnień do świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy.

Składki opłacane przez Bank dla uczestników programu składają się ze składki podstawowej w wysokości 3% indywidualnego wynagrodzenia pracownika oraz dodatku emerytalnego stanowiącego uzupełnienie składki podstawowej do wysokości 7 lub 8% wynagrodzenia zasadniczego pracownika.

Każdy pracownik – uczestnik Programu może również dopłacać z własnych środków składkę dodatkową. Aktywami PPFE zarządza Polskie Pracownicze Towarzystwo Emerytalne DIAMENT S.A. („PPTTE”)

Składki wpłacane do PPFE są w całości inwestowane w jednostki uczestnictwa Specjalistycznego Otwartego Funduszu Inwestycyjnego Kapitał Handlowy Senior, zarządzanego przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Banku Handlowego S.A. („TFI BH”).

Z uwagi na niezrealizowanie założeń trzyletniej strategii przyjętej dla PPTTE oraz uwzględniając brak perspektyw na ich realizację w przyszłości, Zarząd Banku, mając na względzie interes pracowników Banku będących uczestnikami Programu w formie PPFE podjął decyzję o zmianie formy pracowniczego programu emerytalnego w drodze przeniesienia z PPFE aktywów wniesionych na rzecz uczestników będących pracownikami Banku, do Pracowniczego Programu Emerytalnego w formie umowy z CitiSenior SFIO („PPE CitiSenior”) zarządzanym przez TFI BH.

Zgodnie z Uchwałą nr 25 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PPTTE z dnia 23 czerwca 2003 roku podjęta została decyzja o rozwiązaniu Spółki i z tym dniem nastąpiło otwarcie jej likwidacji.

Nota 22

Usługi powiernictwa papierów wartościowych

Departament Powiernictwa Papierów Wartościowych prowadzi działalność na podstawie przepisów prawa polskiego i zgodnie z międzynarodowymi standardami usług powiernictwa papierów wartościowych. Dzięki temu potrafi sprostać wymogom największych i najbardziej wymagających klientów instytucjonalnych. Departament stanowi integralną część globalnej struktury Citigroup, działającej pod nazwą Global Transaction Services, która oferuje usługi związane z bankowością transakcyjną, również w obrocie papierami wartościowymi.

Bank jest liderem na rynku banków depozytariuszy w Polsce. Oferuje usługi w zakresie powiernictwa papierów wartościowych tak zagranicznym inwestorom instytucjonalnym, jak i krajowym podmiotom finansowym, szczególnie funduszom inwestycyjnym i emerytalnym.

W ramach regulaminowej działalności, na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, Departament prowadzi rachunki papierów wartościowych, rozlicza transakcje w obrocie papierami wartościowymi, zapewnia obsługę wypłat dywidend i odsetek, wycenę portfela aktywów, indywidualne raporty, a także aranżuje reprezentowanie klientów w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy spółek publicznych. Ponadto, Departament świadczy usługi prowadzenia rejestru zagranicznych papierów wartościowych, w ramach których pośredniczy w rozliczaniu transakcji klientów krajowych na rynkach zagranicznych.

Bank aktywnie działa na rzecz doskonalenia regulacji prawnych rynku papierów wartościowych, uczestnicząc poprzez delegowanych przedstawicieli w pracach Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich. Silna pozycja Banku uzasadnia przedstawianie własnych propozycji zmian w przepisach prawnych oraz kreowania praktyk przybliżających nasz rynek do standardów międzynarodowych. Wykorzystując własne zasoby, doświadczenie i kompetencje, pracownicy Banku współpracują z Komisją Papierów Wartościowych i Giełd, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych S.A., Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz Komisją Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych przy wprowadzaniu nowych rozwiązań systemowych.

W okresie minionego roku Bank zakończył wdrażanie zmian w procesie obsługi zagranicznych pośredników finansowych. Nowy proces rozliczeń transakcji, oparty na zasadach art. 34a Ustawy o publicznym obrocie papierami wartościowymi, przyczynił się do wzrostu bezpieczeństwa aktywów rejestrowanych przez Bank na rachunkach papierów wartościowych.

Liczba rachunków papierów wartościowych

W dniu 31 grudnia 2003 roku Bank prowadził 5 287 rachunków papierów wartościowych.

Depozytariusz dla otwartych funduszy emerytalnych

- Commercial Union OFE BPH CU WBK
- AIG OFE
- SAMPO OFE
- OFE Pocztylion
- Pekao OFE
- Generali OFE
- ING Nationale Nederlanden Polska OFE

Depozytariusz dla funduszy inwestycyjnych

Bank pełnił obowiązki depozytariusza dla dziewiętnastu funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez następujące Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych:

- SKARBIEC TFI S.A.
- BZ WBK AIB TFI S.A.
- SEB TFI S.A.
- PIONEER PEKAO TFI S.A.
- DWS Polska TFI S.A.

Nota 23

Sekurytyzacja aktywów

Na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz 31 grudnia 2002 roku Bank nie posiadał wierzytelności objętych sekurytyzacją.

Nota 24

Informacja o zatrudnieniu

W 2003 roku przeciętne zatrudnienie Banku wynosiło 4 822 etatów, w tym na stanowiskach robotniczych 44 (w 2002 roku: 4 882 etaty, w tym na stanowiskach robotniczych 44).

Nota 25

Wynagrodzenia i nagrody (w pieniądzu i w naturze), łącznie z wynagrodzeniami z zysku, wypłacone lub należne osobom zarządzającym i nadzorującym Bank

Wynagrodzenia osób pełniących funkcję zarządzających Bankiem (członków Zarządu i Dyrektorów Zarządzających), w tym byłych członków Zarządu Banku nie pełniących funkcji na dzień 31 grudnia 2003 roku wyniosły w 2003 roku 23 542 tys. zł (w 2002 roku: 8 598 tys. zł*).

W ogólnej kwocie wynagrodzenia członków Zarządu w 2003 roku kwota 4 114 tys. zł dotyczyła wynagrodzenia zasadniczego, kwota 1 368 tys. zł nagród i premii, kwota 577 tys. zł – opłaconych składek z tytułu polis ubezpieczeniowych, zaś kwota 15 608 tys. zł. dotyczyła należnych świadczeń z tytułu odpraw, odszkodowań i opcji menedżerskich.

Wynagrodzenia osób zarządzających Bankiem z tytułu pełnienia przez nich funkcji w organach jednostek zależnych i współzależnych od Banku oraz z Bankiem stowarzyszonych w 2003 roku wyniosły łącznie 8 tys. zł (w 2002 roku: 11 tys. zł*).

Wynagrodzenia osób pełniących funkcję nadzorujących Bank w 2003 roku wyniosły łącznie 426 tys. zł (w 2002 roku: 314 tys. zł*). Osoby nadzorujące Bank nie otrzymywały w powyższych okresach wynagrodzeń z tytułu pełnienia przez nich funkcji w organach jednostek zależnych i współzależnych od Banku oraz z Bankiem stowarzyszonych.

* Dane dotyczące 2002 roku obejmują dane osób pełniących funkcję zarządzających Bankiem i nadzorujących Bank na dzień 31 grudnia 2002 roku.

Nota 26

Zaliczki, pożyczki, kredyty, gwarancje i poręczenia udzielone pracownikom, osobom zarządzającym i nadzorującym Bank

Zaangażowanie Banku z tytułu zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń udzielonych pracownikom, osobom zarządzającym i nadzorującym Bank na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawia się następująco:

w tys. zł	Zaliczki	Gwarancje i poręczenia	Pożyczki i kredyty bankowe*	Pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych
Pracownicy	138	1 327	69 126	45 135
Osoby zarządzające	—	331	650	—
Osoby nadzorujące	—	—	—	—
Osoby osobiście powiązane z osobami zarządzającymi i nadzorującymi	—	—	—	—
Razem:	138	1 658	69 776	45 135

* Oprocentowanie oraz harmonogram spłat pożyczek i kredytów bankowych ustalane są na warunkach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku pracownicy, osoby zarządzające i nadzorujące Bank oraz osoby osobiście powiązane z osobami zarządzającymi i nadzorującymi Bank nie korzystały z zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń udzielonych przez jednostki zależne i współzależne od Banku oraz z Bankiem stowarzyszone.

Zaangażowanie Banku z tytułu zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń udzielonych pracownikom, osobom zarządzającym i nadzorującym Bank na dzień 31 grudnia 2002 roku przedstawia się następująco:

w tys. zł	Zaliczki	Gwarancje i poręczenia	Pożyczki i kredyty bankowe*	Pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych
Pracownicy	1 466	1 780	47 920	47 123
Osoby zarządzające	—	677	545	—
Osoby nadzorujące	—	—	—	—
Osoby osobiście powiązane z osobami zarządzającymi i nadzorującymi	—	—	—	—
Razem:	1 466	2 457	47 465	47 123

* Oprocentowanie oraz harmonogram spłat pożyczek i kredytów bankowych ustalane są na warunkach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2002 roku pracownicy, osoby zarządzające i nadzorujące Bank oraz osoby osobiście powiązane z osobami zarządzającymi i nadzorującymi Bank nie korzystały z zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń udzielonych przez jednostki zależne i współzależne od Banku oraz z Bankiem stowarzyszone.

Nota 27

Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych ujęte w sprawozdaniu finansowym za 2003 rok

W 2003 roku nie wystąpiły w Banku znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku za 2003 rok.

Nota 28

Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym, które nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym za 2003 rok

Po dniu 31 grudnia 2003 roku nie wystąpiły zdarzenia, nie ujęte w sprawozdaniu finansowym za 2003 rok, mogące w znaczący sposób wpłynąć na wyniki Banku.

Nota 29

Znaczące zdarzenia dotyczące bieżącego okresu, mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku z dnia 25 czerwca 2003 roku podjęło uchwały, w tym między innymi uchwałę w sprawie podziału zysku za 2002 rok oraz określenia dnia dywidendy i terminu wypłaty dywidendy. Zwyczajne Walne Zgromadzenie postanowiło:

- 1) zysk za 2002 rok w kwocie: 242 688 826 złotych 90 groszy podzielić w sposób następujący:
 - a) dywidenda dla akcjonariuszy i obligatariuszy posiadających obligacje zamienne emisji I – 241 720 260 złotych co oznacza, iż kwota dywidendy przypadająca zarówno na jedną akcję jak i na obligację wynosi 1 złoty 85 groszy,
 - b) odpis na kapitał rezerwowy – 968 566 złotych 90 groszy,
- 2) określić dzień dywidendy na dzień 25 lipca 2003 roku,
- 3) określić termin wypłaty dywidendy na dzień 1 września 2003 roku.

W dniu 2 lipca 2003 roku Bank otrzymał Postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 16 czerwca 2003 r. sygn. akt WA XIX NS-REJ KRS/8701/3/685,

którym to postanowieniem Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Rejestrowy dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 500 902 400 złotych do kwoty 522 638 400 złotych poprzez emisję 5 434 000 akcji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 4 złote każda akcja.

W zamian za złożone do zamiany obligacje zamienne na akcje Banku emisji I przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. zostało wydanych 5 434 000 akcji Banku na okaziciela serii B o wartości nominalnej 4 złote każda akcja, których udział w kapitale zakładowym Banku wyniesie 4,15% i będzie uprawniał do 5 434 000 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, co stanowić będzie 4,15% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Po powyższej zamianie obligacji w obiegu nie pozostały już żadne obligacje zamienne na akcje Banku emisji I.

Na dzień 30 czerwca 2003 roku struktura akcjonariatu Banku po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego przedstawia się następująco:

	Liczba akcji	% kapitału zakładowego
Citibank Overseas Investment Corporation, podmiot zależny od Citibank N.A.	1 16 717 574	89,33%
Pozostałe akcje	13 942 026	10,67%
Ogólna liczba akcji Banku	130 659 600	100,00%

W dniach 19 i 29 sierpnia 2003 roku zawarto umowy subskrypcyjne z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) dotyczące objęcia piątej i szóstej transzy obligacji 5-letnich wyemitowanych przez EBI w ramach Programu Emisji Obligacji o łącznej wartości 3 mld zł uruchomionego w 2001 roku. W myśl zawartych umów obligacje zostały wyemitowane w dniach 29 sierpnia (piąta transza o wartości 180 mln złotych) i 15 września (szósta transza o wartości 110 mln złotych). W całym okresie trwania Programu Emisji Obligacji EBI pozyskał za pośrednictwem Banku finansowanie średnio- i długoterminowe o łącznej wartości 820 mln zł.

W dniu 25 września 2003 roku Bank dokonał sprzedaży całego posiadanego pakietu akcji jednostki Globe Trade Center S.A. z siedzibą w Warszawie, reprezentujących 7,79% udziału w kapitale zakładowym i tyleż samo głosów na na walnym zgromadzeniu spółki;

W dniu 30 października 2003 roku została wykonana zawarta w dniu 11 września 2003 roku umowa sprzedaży przez Bank na rzecz Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A. 13 000 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 10 000,00 złotych każda reprezentujących 50% kapitału zakładowego oraz tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu spółki PKO/Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. („PTE”). Umowa została wykonana w związku ze spełnieniem się wszystkich warunków zawieszających określonych w tej umowie. W wyniku realizacji tej umowy Bank sprzedał wszystkie posiadane przez siebie akcje PTE reprezentujące 50,00% kapitału zakładowego PTE i tyleż samo głosów na walnym zgromadzeniu spółki;

W dniu 31 grudnia 2003 roku Bank zawarł z Citibank N.A., jedynym akcjonariuszem spółki Citibank Overseas Investment Corporation, która jest większościowym akcjonariuszem Banku następujące umowy:

- umowę o świadczenie usługi CitiDirect, której przedmiotem jest świadczenie przez Citibank N.A. (jako usługodawcę) na rzecz Banku (jako usługobiorcę) usług związanych z korzystaniem przez Bank i jego klientów z internetowego serwisu obsługi transakcyjnej CitiDirect;

- umowę o świadczenie usługi systemów informatycznych, której przedmiotem jest świadczenie przez Citibank N.A. (jako usługodawcę) na rzecz Banku (jako usługobiorcę) usług związanych z korzystaniem przez Bank lub jego klientów z szeregu systemów informatycznych do obsługi działalności operacyjnej Banku;
- umowę dotyczącą uczestnictwa w programach motywacyjnych Citigroup Inc określającą ogólne zasady realizacji programów motywacyjnych dla pracowników Banku oraz refundacji przez Bank na rzecz Citigroup kosztów realizacji tych programów, których wysokość będzie uzależniona od wyników realizacji.

Nota 30

Informacja o relacjach między Bankiem a jego prawnym poprzednikiem

Bank nie posiada prawnego poprzednika

Nota 31

Podstawowe pozycje bilansu oraz rachunku zysków i strat skorygowane wskaźnikiem inflacji

Dane finansowe w niniejszym sprawozdaniu nie zostały skorygowane wskaźnikiem inflacji. W ciągu dwunastu miesięcy kończących się 31 grudnia: 2003, 2002 i 2001 roku, stopa inflacji mierzona wskaźnikiem wzrostu cen, dóbr i usług konsumpcyjnych (grudzień do grudnia) nie przekraczała 100% i wynosiła w kolejnych okresach odpowiednio 1,7%, 0,8% i 3,6%. Źródłem wskaźników inflacji jest Biuletyn Statystyczny wydawany przez Główny Urząd Statystyczny.

Nota 32

Objaśnienie różnic pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym i porównawczych danych finansowych, a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi

Dane finansowe za 2002 rok przedstawione w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie podlegały przekształceniom i są zgodne z danymi przedstawionymi w uprzednio opublikowanym sprawozdaniu finansowym za 2002 rok, za wyjątkiem zmian w prezentacji danych w następujących notach objaśniających do bilansu i rachunku zysków i strat: nr 12C, 13A, 13B, 14C, 20A, 27F, 37, 38, 43 i 44. Zmiany te wprowadzone zostały w celu zachowania porównywalności w sposobie prezentowania danych z ujęciem bieżącego okresu.

W rocznym sprawozdaniu finansowym za 2003 rok nastąpiły zmiany w stosunku do wcześniej publikowanego raportu kwartalnego za IV kwartał 2003 roku w zakresie danych bilansowych, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływu środków pieniężnych, wynikające z weryfikacji danych finansowych. W wyniku tych zmian suma bilansowa

uległa zmniejszeniu o kwotę 57 731 tys. zł, kapitały własne zwiększeniu o kwotę 7 992 tys. zł i o tę samą kwotę uległ zwiększeniu zysk netto.

Nota 33

Zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości w 2003 roku

W 2003 roku zasady rachunkowości nie uległy zmianie.

Nota 34

Korekty błędów podstawowych

W rocznym sprawozdaniu finansowym za 2003 rok Bank nie dokonywał korekt błędów podstawowych.

Nota 35

Kontynuacja działalności przez Bank

Nie zachodzi wątpliwość co do zdolności kontynuowania działalności przez Bank.

Nota 36

Dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów

Pozycja walutowa Banku została wyliczona według zasad określonych w uchwale nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, (...) (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43).

Pozycja walutowa dla podstawowych walut na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawiała się następująco:

Kraj	Waluta	Aktywa	Pasywa	Aktywa poza- bilansowe	Pasywa poza- bilansowe	Aktywa/ Pasywa indeksowane	Pozycja długa (krótka)
w tys. zł							
USA	USD	7 225 183	3 288 618	13 371 422	17 261 664	—	46 323
Unia Europejska	EUR	4 444 012	2 668 552	4 508 454	6 284 990	—	(1 076)
Wielka Brytania	GBP	137 535	184 545	133 858	85 498	—	1 350
Szwajcaria	CHF	960 562	72 605	1 109 431	2 030 298	—	(32 910)
Szwecja	SEK	26 070	15 587	0	11 920	—	(1 437)
Dania	DKK	9 962	12 493	4 465	2 269	—	(335)
Australia	AUD	46	195	1 404	1 404	—	(149)
Norwegia	NOK	5 492	3 556	1 646	4 203	—	(621)
Kanada	CAD	9 788	7 859	0	0	—	1 929
Japonia	JPY	30 048	8 794	0	31 244	—	(9 990)
Czechy	CZK	150 167	10 910	47 958	188 082	—	(867)
Węgry	HUF	163	271	1 178	989	—	81
Słowacja	SKK	409	0	0	0	—	409
RPA	ZAR	463	0	0	0	—	463
Waluty niewymienialne razem		189 211	189 268	0	0	—	(57)
Razem		13 189 111	6 463 253	19 179 816	25 902 561	—	
Pozycja walutowa całkowita							50 555

Na dzień 31 grudnia 2003 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego został ustalony w zerowej wysokości.

Do obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2003 roku Bank stosuje metodę podstawową określoną przepisami uchwały 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 roku.

Pozycja walutowa dla podstawowych walut na dzień 31 grudnia 2002 roku przedstawiała się następująco:

Kraj w tys. zł	Waluta	Aktywa	Pasywa	Aktywa poza— bilansowe	Pasywa poza— bilansowe	Aktywa/ Pasywa indeksowane	Pozycja długa (krótka)
USA	USD	4 243 063	3 422 375	17 264 587	17 880 297	—	204 977
Unia Europejska	EUR	2 919 732	2 250 121	2 971 558	3 158 178	—	482 991
Wielka Brytania	GBP	189 084	143 246	100 442	141 499	—	4 781
Szwajcaria	CHF	1 026 176	41 948	33 310	1 019 956	—	(2 418)
Szwecja	SEK	13 353	9 924	2 689	5 164	—	954
Dania	DKK	4 869	2 620	—	417	—	1 832
Australia	AUD	2 751	198	—	2 171	—	382
Norwegia	NOK	8 307	3 287	—	4 202	—	818
Kanada	CAD	5 488	2 263	—	2 435	—	790
Japonia	JPY	35 724	71 017	74 708	39 109	—	306
Czechy	CZK	186 990	3 191	172 826	358 329	—	(1 704)
Węgry	HUF	485	292	931	852	—	272
Waluty niewymienialne razem		198 459	198 519	—	—	—	(60)
Razem		8 834 480	6 149 002	20 621 051	22 612 608	—	—
Pozycja walutowa całkowita							698 103

Na dzień 31 grudnia 2002 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego został ustalony w wysokości 71 903 tys. zł.

Do obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2002 roku Bank stosuje metodę podstawową określoną przepisami uchwały 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 roku.

Nota 37

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych bez stosowania zaokrągleń

1. Bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 33 268 587 477,06 zł;
2. Pozycje pozabilansowe wykazują na dzień 31 grudnia 2003 roku sumę 192 359 604 242,91 zł, w tym zobowiązania pozabilansowe udzielone 15 058 890 627,38 zł;
3. Rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2003 roku wykazuje zysk netto w wysokości 242 510 335,70 zł;
4. Rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2003 roku wykazuje zwiększenie stanu środków pieniężnych netto na sumę 203 296 375,89 zł.

Nota 38

Raport roczny za 2003 rok będzie udostępniony na stronie internetowej Banku Handlowego w Warszawie SA:
www.citibankhandlowy.pl.

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta

Dla Akcjonariuszy Banku Handlowego w Warszawie SA

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Banku Handlowego w Warszawie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Senatorska 16, na które składa się: wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 33 268 587 tysięcy złotych, współczynnik wypłacalności, zestawienie pozycji pozabilansowych udzielonych wykazujące na dzień 31 grudnia 2003 r. kwotę 15 058 891 tysięcy złotych, rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2003 r. wykazujący zysk netto w kwocie 242 510 tysięcy złotych, zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujące zmniejszenie kapitału własnego o kwotę 22 142 tysiące złotych, rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 203 296 tysięcy złotych oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie sprawozdania finansowego odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o rzetelności, prawidłowości i jasności tego sprawozdania finansowego oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień Międzynarodowych Standardów Rewizji Sprawozdań Finansowych wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) oraz norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce. Przepisy te wymagają, aby badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmuje sprawdzenie w oparciu o metodę weryfikacji dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmuje również ocenę poprawności stosowanych zasad rachunkowości, znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Wyrażamy przekonanie, że przeprowadzone przez nas badanie stanowi wystarczającą podstawę dla naszej opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe Banku Handlowego w Warszawie SA zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych i przedstawia w sposób rzetelny, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową Banku na dzień 31 grudnia 2003 r., wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia, zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi w Polsce, określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2001 r. nr 149, poz. 1673 z późniejszymi zmianami), jak również wymogami dotyczącymi sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Banku.

Ponadto, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Banku uwzględnia informacje, o których mowa w art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości i są one zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Biegły rewident nr 3683/5018
Janina Skwarka

Za KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Biegły rewident nr 9941/7390
Bożena Graczyk, Członek Zarządu

Za KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Robert J. Widdowson, Pełnomocnik

Warszawa, 25 marca 2004 roku

Bank Handlowy w Warszawie SA
ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa
tel. (22) 657 72 00, 690 40 00, fax (22) 692 50 23
www.citibankhandlowy.pl, e-mail: listybh@citicorp.com

Opracowanie graficzne: Viva Plus
tel. (32) 288 13 66